

VIABILITAT I DISSENY D'UNA IDEA DE NEGOCI: “DIFUSIÓ I VISUALITZACIÓ DEL MÓN DELS ARXIUS”

MARTA SAIZ MONTERO

Director del treball: Marta Saiz Montero

Any d'elaboració: 2013-1014

Treball de recerca del Màster d'Arxivística i Gestió de Documents

Escola Superior d'Arxivística i Gestió de Documents

Col·lecció Treballs fi de màster i de postgrau

Viabilitat i disseny d'una idea de negoci: "difusió i visibilització del món dels arxius" / 2

Saiz Montero, Marta. (2014) *Viabilitat i disseny d'una idea de negoci; "Difusió i visibilització del món dels arxius"*. Treball de recerca del Màster d'Arxivística i Gestió de Documents de l'Escola Superior d'Arxivística i Gestió de Documents. (Treballs fi de Màster i de postgrau). [Http://...](http://...) (consultat el ...)

Aquesta obra està subjecta a llicència Creative Commons Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 3.0 Espanya (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>). Es permet la reproducció total o parcial i la comunicació pública de l'obra, sempre que no sigui amb finalitats comercials, i sempre que es reconegui l'autoria de l'obra original. No es permet la creació d'obres derivades.

Resum

El treball busca desenvolupar una línia de negoci centrada en la visibilitat dels arxius. La investigació té dos fases. Una primera anàlisi teòrica, basada en un estudi clàssic de mercat (anàlisi financer, DAFO, públic objectiu) i la creació final del producte. Els resultats, optimistes sobre el paper, no es van materialitzar a la pràctica. Posteriorment es va aplicar el mètode "Lean Startup" que defensa la creació d'un producte mínim viable que contempla el feedback amb el client, aportant així dades reals i validables.

Des d'aquesta nova visió s'han dissenyat activitats, tallers i productes i s'ha establert una aliança amb professionals d'altres sectors.

Paraules clau: [entre 8 i 10]

Visibilitat, difusió, arxius, estudi de mercat, mètode Lean Starup, producte mínim viable, lúdic-educatiu, màrqueting.

Título: Visibilidad y diseño de una idea de negocio: "difusión y visibilización del mundo de los archivos"

Resumen

El trabajo persigue desarrollar una línea de negocio centrada en la visibilidad de los archivos.

La investigación tiene dos fases. Un primer análisis teórico, basado en un estudio clásico de mercado (análisis financiero, DAFO, público objetivo) y la creación final del producto. Los resultados, optimistas sobre el papel, no se materializaron en la práctica. Posteriormente se aplicó el método "Lean Startup" que defiende la creación de un producto mínimo viable que contempla el feedback con el cliente, aportando así, datos reales y validables.

Desde esta nueva visión se han diseñado actividades, talleres y productos y se ha establecido una alianza con profesionales de otros sectores.

Palabras clave:

Visibilidad, difusión, archivos, estudio de mercado, método Lean Starup, producto mínimo viable, lúdico-educativo, marketing.

Title: Visibility and design a business idea: "Dissemination and visibility in the world of Archives"

Abstract

This paper seeks to develop a business line based on the archive visibility. There are two phases on its investigation. A first theoretical analysis, based on a classic market study (financial analysis, DAFO, potential targets) and the final creation of a product. The results, optimistic at the first time, did not get to be fulfilled. Then the "Lean Startup" method was applied, this method advocates the creation a minimal viable product, contemplating the feedback with the client, providing real and evaluable data. From this new vision have been designed activities, workshops, and products, and a new alliance have been established between professionals from other sectors.

Keywords:

Visibility, diffusion, market study, Lean Startup method, minimum viable, playfulness, educational, marketing.

SUMARI

1. PRESENTACIÓ DEL PROJECTE	8
1.1 Idea: Naixement d'aquesta idea. Esperit boig o visionari?.....	8
1.2 Mètode: estudi de mercat o Lean Startup?.....	12
1.3 Origen i avaluació: qui, on i punt de partida?.....	14
2. ESTRATÈGIA CORPORATIVA.....	18
2.1 Missió.....	18
2.2 Valors.....	18
2.3 Negoci.....	19
2.4 Objectius i estratègies.....	20
2.5 Polítiques.....	24
3. ESTUDI DE L'ENTORN.....	25
3.1 Situació i avaluació del mercat.....	25
3.1.1 Una qüestió de dades.....	25
3.1.2 Tocant de peus a terra.....	25
3.2 Competències.....	26
3.3 Clients.....	28
3.3.1 Una visió ambiciosa.....	28
3.3.2 Home de molts oficis, pocs beneficis!.....	30
4. BREU ANÀLISIS DE FINANÇAMENT.....	32
4.1 Pla d'inversió.....	32
4.2 Pla de finançament.....	33
5 DAFO: DEBILITATS/FORTALESES I AMENACES/OPORTUNITATS.....	34
6. ESTRATÈGIA COMERCIAL: ELS PRODUCTES.....	37
6.1 Disseny productes: visió clàssica.....	37
6.1.1 Una visió clàssica: reflexió.....	37
6.1.2 Una visió clàssica: gama de productes.....	38

6.1.3 Una visió clàssica: disseny de productes estrelles.....	39
6.1.4 Una visió clàssica: avaluació desl resultats.....	44
6.2 Dissenyant productes: producte mínim viable.....	45
6.2.1 Primer producte mínim viable: Escola Pont del Dragó: “Laboratori: fem d'arxiver!”.....	46
6.2.2 Dades validables obtingudes a partir de la realització del taller: “Laboratori: fem d'arxiver!”.....	49
6.2.3 Altres productes mínims viables: “Trencaclosques Districte de Sant Martí”; “Endevina on és!”; “Història breu del districte”; “L'arxiu a l'escola.....	52
6.2.4 Dades validables obtingudes a partir de la col·laboració amb l'escola Els Porxos.....	60
7. PLA ESTRATÈGIC DE MÀRQUETING I COMUNICACIÓ.....	64
7.1 Màrqueting on line.....	64
7.2 Líneas de negoci on line.....	65
7.3 Facebook: Divulg-arxiu.....	66
7.4 Facebook: Arxiu Il·lustrat.....	70
8. VALORACIÓ I CONCLUSIONS FINALS.....	73
9. BIBLIOGRAFIA.....	79
ANNEXOS	
1. Taller didàctic: “Sant Andreu obrer pren consciència”	
2. Joc de l'oca de Sant Martí dibuixos de Pilarín Bayés	
3. Cartell publicitari del taller: “Sant Andreu obrer pren consciència”	
4. Taller visita guiada: “laboratori: fem d'arxiver!”	
5. Producte de màrqueting: trencaclosques del districte de sant Martí	
6. Producte d'exposició: endevina on és! (abans/ara)	

Viabilitat i disseny d'una idea de negoci: "difusió i visibilització del món dels arxius" / 7

7. Producte d'exposició: breu història del districte de Sant Martí
8. Taller didàctic: l'arxiu va a l'escola
9. Joc de l'Oca del Districte de Sant Martí d'Arxiu Il·lustrat

1. PRESENTACIÓ DEL PROJECTE

1.1 Idea: Naixement d'aquesta idea. Esperit boig o visionari?

Com seria el teu dia ideal?... , només planteja-t'ho com un joc, deixa volar la teva imaginació i defineix-lo.

Aquest va ésser el primer desafiament que Sergio Fernández presenta en el seu llibre: “Vivir sin jefe. El libro que hará que ames trabajar por tu cuenta”¹ i, que va aconseguir traspasar el meu pensament lògic despertant-me la il·lusió, fent-me tremolar de curiositat.

D'aquesta manera i arrossegada per un magnetisme estrany que no responia a cap raonament o seny, sinó més aviat a una espècie de sentiment de felicitat i inquietud, al qual després de moltes i diverses lectures li vaig trobar paraules per definir-lo: “Cuando tengas que elegir entre dos caminos, pregúntate cual de ellos tiene corazón. Quien elige el camino del corazón no se equivoca nunca”². Disposada a provar vaig a agafar paper i llapis per començar a somniar...

El meu dia ideal:

*“Me levanto al amanecer hipnotizada por la idea de un café recién hecho.
Sé que es día laboral, por lo que no tardo en ducharme y vestirme.
De fondo ayudando a activar el día la radio.
Me gusta pensar que mi mal carácter mañanero se va atenuado con el tiempo,
quizás porque ahora el ritmo y los horarios los marco yo, o quizás porque
me he impuesto como disciplina de viaje de pareja, no contaminar el inicio
de la mañana, contribuyendo a crear una energía positiva en esta sociedad
íntima que formamos el Joan y yo.
Cierro la puerta de casa y, sin pereza alguna, me dirijo a mi espacio de creación,
que por supuesto esta lleno de luz y color. Quizás sea pequeño, pero acogedor.
Comienza la jornada laboral. Sola o con socios... ? El Joan seguro que está y
porqué no algún otro compañer@ y tal vez amig@?, sería una manera de
diversificar el trabajo.*

1 FERNÁNDEZ, Sergio. *Vivir sin jefe. El libro que hará que ames trabajar por tu cuenta*. 15a ed. Barcelona: Plataforma Editorial, 2009. 31 p.

2 El Popol Vuh “Llibre de la Comunitat”. Recopilació de narracions mítiques, llegendàries i històriques del poble maia guatemalenc.

Viabilitat i disseny d'una idea de negoci: "difusió i visibilització del món dels arxius" / 9

Mi ocupación principal sería: contactar con archivos, entidades, empresas, ayuntamientos; diseñar actividades novedosas e imaginativas de difusión i planificar las estrategias de marketing.

Mi visión particular de los archivos tiene su espacio de realidad!

Seguro que gran parte del día se pasa en nuestra improvisada oficina. Comeremos y tomaremos el café, mientras intercambiaremos opiniones y tomamos decisiones.

Concluye la jornada laboral y el tiempo libre invade nuestras vidas. Me gusta terminar de imaginar mi día con una sonrisa de satisfacción y cierta sombra de cansancio ante la jornada trabajada".

Després de mostrar despullada la meva ànima, ja no pot haver-hi cap mena de dubte sobre la meva inquietud i motivació. Crec poder dir que la creativitat i l'empenta són dos ingredients dels quals no tinc mancances.

Però tot és tan fàcil...? Amb il·lusió, motivació i empenta, ja n'hi ha prou...?

Des d'una òptica molt simple i animosa pot ser un inici, però per descomptat un inici molt bàsic. Seria més adient parlar d'ingredients indispensables o necessaris per alçar l'empresari que es porta dins. El desenvolupament d'un projecte de negoci requereix una observació més detallada i circumstanciada.

Com iniciar aquest camí...?

Les meves primeres incursions en aquest rumb em van portar a descobrir el llibre: "Seis sombreros para pensar" de Edward de Bono³. Aquest llibre proposa un mètode de discórrer que permet al cervell centrar la seva atenció i sensibilització en diferents direccions i en diferents moments. Separa i individualitza cada idea o impressió que envolta a una mateixa qüestió. És el que s'anomena pensament paral·lel i es basa en el fet de poder estimular tots els punts de vista en una mateixa direcció a través de la utilització, simbòlica, de sis barrets de colors diferents que representen rols variats:

Barret blanc / dades neutres - informació

Barret negre / cautela-dificultats

Barret verd / creativitat

Barret vermell / emocions

Barret grog / valoració positiva

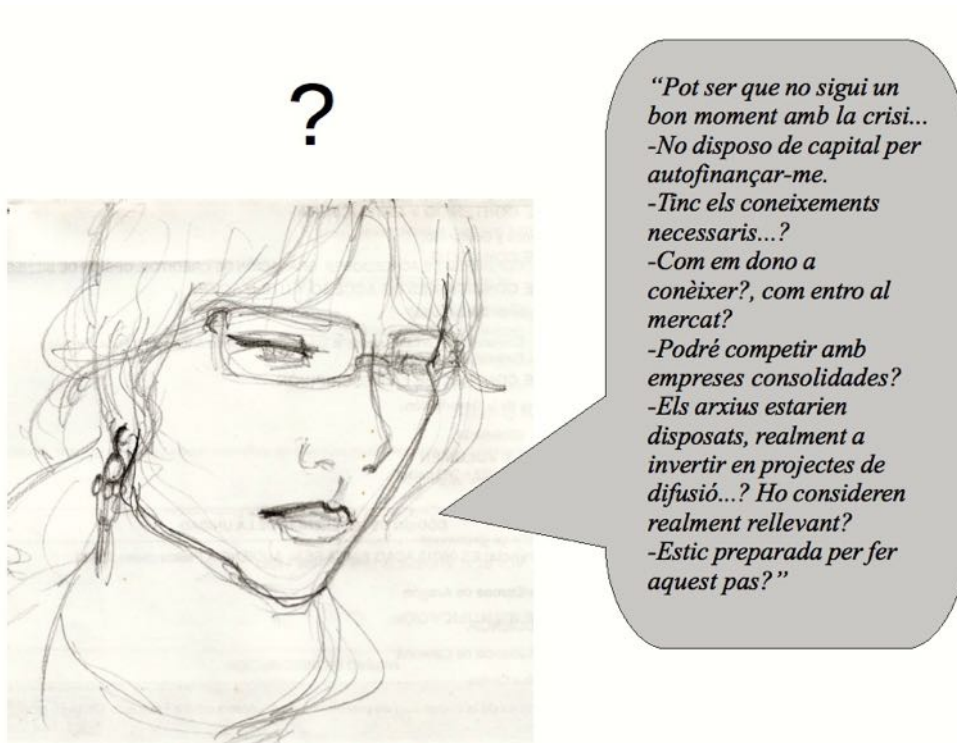
Barret blau / organitza el pensament

3 BONO de, Edward. *Seis sombreros para pensar*. Madrid: Espasa libros, S.L.U, 2008. 247 p.
FERNÁNDEZ, Sergio. *Vivir sin jefe. El libro que hará que ames trabajar por tu cuenta*. Barcelona: Plataforma Editorial, 2009. 284 p.

El mètode de pensament paral·lel es fa servir principalment en reunions d'empreses, on hi ha convocades nombroses persones, amb perfils i característiques diferents, per intercanviar opinions i prendre decisions. Aquesta tècnica no només aconsegueix estalviar temps, sinó que a més a més, evita enrocar-se en l'ego de la dialèctica.

Personalment he de dir que aquest mètode em va ajudar a veure possible el que semblava impossible, incorporant dades neutres, disminuint els temors, assossegant els impulsos, atomitzant els inconvenients, impulsant la meua creativitat... E l que tot plegat permet la construcció d'un mínim bastidor que sustenti la idea de continuar projectant la creació d'una empresa.

Quan la idea no passava d'això, d'una mera idea, tot era neguit.

II·lustració 1. Autor: T. Alba. Títol: *Els dubtes i jo*

Aplicant la metodologia d'Edward de Bono, pensament paral·lel:

Barret Blau (Ordre d'anàlisi)	Barret Blanc (Informació- dades)	Barret Vermell (Emocions)	Barret Negre (Cautela- problemes)	Barret Grog (pensament positiu)	Barret Verd (pensament creatiu)
1.- Conjuntura del moment.	Crisi econòmica.	Paràlisi i por.	Falta de capital i d'iniciatives o projectes per part de les administracions públiques.	Moment d'oportunitats.	Disseny de productes i serveis lúdics, educatius i culturals.
2.- Finançament Econòmic.	No capital propi.	Impotència i ràbia.	No podré fer importants inversions.	És un projecte modest, no necessita molta inversió.	Crowdfundig familiar.
3.- Mercat / clients.	Entre el Barcelonès i el Vallès occidental hi ha més de 20 arxius. Dos dels quals m'han mostrat el seu suport.	Expectatives positives.	Només he treballat i em coneixen en quatre arxius. Principal client l'administració (ritme lent, dificultats de pagament.	En dos dels quatre arxius hi ha la possibilitat de desenvolupar alguna idea.	Potser la idea es pugui exportar a altres sectors.
4.- Coneixements	Arxivístics. TIC. Xarxes socials. Capacitat d'aprenentatge.	Optimisme.	Competitiu es necessita ser molt versàtil i tenir coneixements molt variats i amplis.	Gratuïts i tutorials per internet.	Poden buscar aliances amb professionals d'altres sectors.
5.-Aptituds.	Empenta, imaginació, persistència, capacitat comunicativa.	Il·lusió i seguretat.	Poc realista, poca capacitat d'autocrítica, desorganitzada.	Són més les aptituds positives que negatives.	La meua imaginació pot ser un valor afegit en els meus treballs.
6.-Treball de fi de màster	Assessorament i consells del tutor.	Guia.	No vull només un treball.	Oportunitats com estudiant que com a professional serien més difícils.	Moment d'experimentació

Taula 2. Exemple mètode de pensament paral·lel d'Edward de Bono.

Quan l'aplicació del pensament paral·lel va fer desaparèixer el neguit

Il·lustració 3. Autor: T. Alba. Títol: *Sense dubtes!*

1.2 Mètode: *Estudi de mercat o Lean Startup Naixement?*

Una vegada definit el concepte sobre el qual es basa la meua idea de negoci: “***Disseny i creació de tasques i activitats enfocades a la visibilitat i difusió dels arxius, tant públics com privats***”, és necessari plantejar-se el com, és a dir, quin mètode seguir per a l'elaboració del projecte.

En aquest apartat he d'explicar dues fases diferents.

La primera, consistí en un inicial acostament a la metodologia tradicional. On l'esforç es va centrar en: l'anàlisi d'un estudi de mercat, possibles clients, observació de la competència, plantejament de canals de distribució, capacitat financera, elaboració ajustada i realista d'una anàlisi DAFO (observació de les característiques internes: debilitats-fortaleses i de les externes: amenaces- oportunitats), mecanismes d'avaluació i control i disseny d'un producte d'alta qualitat.

Tot semblava correcte, era un planning perfecte de viabilitat d'una futura idea empresarial. Fins i tot els resultats eren animosos. Què podia ser el que no quadrava?... Existia alguna cosa, que per aquell moment només detectava la meua intuïció, que em feia sospitar que aquesta tasca, fins al moment desenvolupada, no era fiable.

En aquesta ocasió serà el meu tutor, Miquel Rodríguez, el que va definir aquesta insatisfacció meva, amb el resultat d'aquest primer treball, amb les següents paraules:

"El treball no està malament, però no deixa d'ésser: Un brindis al sol"

Desmotivada i desconcertada vaig estar pensant en la frase...i a final la vaig a entendre... Tot era massa teòric, No disposava de dades reals amb base empírica. Com podia garantir que les meves idees serien ben acollides pel món dels arxius, si gairebé ningú comptava amb elles?. Com podia estar tan segura que els centres arxivístics comptabilitzats (més de vint) estarien interessats en el desenvolupament d'activitats de difusió? I encara que així fos, estarien interessats en les meves?...

Mark Cook (vicepresident de productes Kodak Gallery) explicava que tradicionalment el director de productes deia: -"Vull això". Com resposta, l'enginyer deia: -"El vaig a crear".

En canvi ell, prefereix plantejar al seu equip quatre qüestions a veure si són capaces de poder respondre-les:

1. -"Els consumidors reconeixen que tenen el problema que intenteu solucionar?"
2. -"Si hi hagués una solució, la comprarien?"
3. -"Ens la comprarien a nosaltres?"
4. -"Podem crear una solució per aquest problema?"

Per acabar afirmant: -"L'èxit no és entregar alguna cosa; l'èxit és aprendre com solucionar els problemes del client"⁴.

Aquesta experiència està extreta del llibre: "El método Lean Startup. Cómo crear empresas de éxito utilizando la innovación continua", on Eric Ries explica una altra manera de comprovar si una idea empresarial pot reeixir o no.

A proposta de Miquel Rodríguez, vaig iniciar una segona fase en aquest treball intentant explotar aquesta nova òptica.

⁴RIES, Eric. *El método Lea Startup. Cómo crear empresas de éxito utilizando la innovación continua*. 5è ed. Barcelona: Deusto, 2011. 77-80 p.

És un mètode diferent anomenat: Lean Startup, que té els seus orígens en el desenvolupament del Lean manufacturing⁵ que als anys setanta, Taiichi Ohno i Shigeo Shingo, van a dur a terme a l'empresa Toyota amb grans resultats.

Els seus principis⁶ es basen en :

- Disseny del coneixement i creativitat dels treballadors.
- Reducció de les dimensions dels lots. Producció just-in-time.
- Control d'inventaris.
- Acceleració del cicle.

L'evolució d'aquests nous plantejaments acaba per consolidar-se en el mètode Lean Startup que busca trobar mecanismes per eliminar el balafiament que suposa crear productes que ningú vol.

Proposa aprendre de forma empírica a través d'un producte mínim viable que ens ajudi a tenir un feedback directe, i el més aviat possible, amb els consumidors reals, per poder extreure conclusions o, el que s'anomena hipòtesis de valor i hipòtesis de creixement. Aquestes dades ens diran com continuar, o no, amb el desenvolupament i creació del producte definitiu.

El circuit seria: Crear – Medir – Aprendre, encara que a la pràctica el procés s'inicia a la inversa.

1.3 Origen i avaluació: Qui, On i Punt de partida?

Qui: l'emprenedora

Parlar d'un mateix resulta incòmode per qualsevol persona. Ressaltar o destacar les qualitats de cadascú, com mínim a enrogeix, i reconèixer les limitacions o defectes no sembla el més adient, ni el millor màrqueting, per escriure en un pla d'empresa. Per això penso que explicar, a grans pinzellades i de forma neutra, la meua trajectòria professional és la fórmula més apropiada de retratar-se, o en aquest cas de vendre's.

⁵Lean manufacturing: filosofia de gestió originària del Japó que té com objectiu incrementar la eficiència a tots els processos a partir d'una reducció del balafiament. Eliminant el malbaratament, la qualitat millora i es redueix el temps de producció i els costos. (p.18)

⁶RIES, Eric. *El método Lean Startup. Cómo crear empresas de éxito utilizando la innovación continua*. 5è ed. Barcelona: Deusto, 2013. 15-19 p.

Nascuda a Burgos (Castella i Lleó) a 1978, ciutat on vaig a passar de forma ininterrompuda els meus primers divuit anys. Els estudis universitaris, llicenciatura en Història especialitat en història social, la vaig cursar en la ciutat de Salamanca. Al finalitzar-la i en un intent de retardar, el màxim de temps possible, la tornada a la casa pairal o paterna, inicio la meua carrera com cuinera, el que em permetia tenir un sou, alhora que iniciava els meus primers estudis d'arxivística: *Curs Especialista Universitari en Arxiu*, per la universitat de la UNED. Com sembla evident al final em vaig decantar per aquest últim camí.

El meu primer treball en l'àmbit dels arxius va ésser per una empresa anomenada: Tribugest S.A., que participava en el programa d'organització i recuperació d'arxius municipals de la Diputació de Burgos.

Potser pel meu esperit inquiet, o perquè era un treball massa estable en un moment on no havia fet acte de presència la paraula crisi, vaig preferir canviar-ho per una beca d'arxivística del Ministeri de Cultura. Beca que vaig renovar per tres vegades. La primera al Centre Documental de la Memòria Històrica (Salamanca), la segona a l'Arxiu General de l'Administració (Alcalá de Henares) i la tercera va ésser a l'Arxiu de la Corona d'Aragó (Barcelona).

Seria a l'abril del 2009 quan vaig arribar a Catalunya, buscant entre altres coses estabilitat, ara la crisi era més que patent. Decidí ampliar els meus coneixements iniciant el màster en Arxivística i Gestió Documental de l'Escola Superior d'Arxivística i Gestió de Documents. Estudis que ara espero concloure.

Durant aquests últims cinc anys i mig viscuts a Catalunya, vaig a tenir la sort d'anar treballant en diferents llocs com el ja esmentat: Arxiu de la Corona d'Aragó, l'Arxiu del Consolat de l'Equador a Barcelona, L'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa i l'Arxiu Municipal del Districte de Sant Martí, on treballo ara mateix.

També vaig aprofitar per acabar amb el que creia, fins ara, una limitació, la meua capacitat d'aprendre un altre idioma. A juny del 2012 vaig obtenir el nivell C de català. Fent un breu compendi de les meves dades professionals conclouré dient que porto des del 2004 treballant de forma gairebé continuada al món dels arxius. També he de reconèixer que des de la primera feina en aquest sector he tingut la il·lusió d'emprendre el meu propi camí. Serà per fi ara que he crescut en coneixements, confiança i seguretat, el moment?

On???...: L'entorn

La primera vegada que en vaig intentar respondre a aquesta pregunta, em sentia molt optimista, ja que veia un món de possibilitats en tots els centres públics dedicats a la gestió

documental, així com en associacions o empreses privades que podrien requerir els serveis que jo oferiria.

El meu anàlisi partia d'una recerca feta per internet que tenia com objectiu comptabilitzar el centres públics d'arxiu al territori català i, concretament al Barcelonès.

Els resultats van ser molt prometedors:

- 41 arxius comarcals⁷, dels quals deu pertanyen a la província de Barcelona.
- 256 centres entre els arxius participants del Sistema Municipal d'Arxiu de Barcelona⁸, els de Districte de l'Ajuntament de Barcelona⁹, i aquells que formen part de la Xarxa d'Arxius Municipals Organitzats¹¹, de l'àmbit més proper, a la Ciutat Comtal.

Però com que la meva aspiració no només es circumscribia a l'àmbit públic, també vaig comptabilitzar les associacions, fundacions¹⁰, ONG's¹¹, empreses locals... totes aquestes possibilitats entraven dins del meu marc d'acció. I a més a més animada per aquest inabastable univers de futurs clients, destacava la possibilitat d'establir aliances laborals amb altres empreses del sector, ja constituïdes, les quals podien estar interessades a ampliar la seva oferta a nous productes de difusió així com serveis didàctics.

Ara mateix aquests càlculs em semblen una quimera, un somni, una visió poc realista, que d'altra banda, parteix de dades contrastades.

Si faig una reflexió més propera i objectiva, quants d'aquest arxiu em coneixen? O el que és més important, quants confien en mi?.

⁷Xarxa d'Arxius Comarcals. Generalitat de Catalunya <<http://xac.gencat.cat/ca/>> [Consulta: 22 de juliol 2013].

⁸Arxiu Municipal de Barcelona. Ajuntament de Barcelona <<http://dom.cat/sdx/>> [Consulta: 22 de juliol 2013].

⁹Arxiu Municipal de Districte de Barcelona. Ajuntament de Barcelona <<http://dom.cat/t14/>> [Consulta: 22 de juliol 2013].

¹⁰Arxius Municipals organitzats. Diputació de Barcelona <http://www.diba.cat/web/opc/arxius_organitzats> [Consulta: 22 de juliol 2013].

¹¹Generalitat de Catalunya. Agència Catalana de Cooperació i Desenvolupament <http://cooperaciocatalana.gencat.cat/ca/serveis/registre_d_ongd/> [Consulta: 22 de juliol 2013].

En aquesta segona revisió del projecte, el cercle d'actuació s'ha limitat a tenir present els arxius que em permetien donar una resposta positiva a les dues preguntes anteriors. I que són l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa i l'Arxiu Municipal del Districte de Sant Martí, sent aquest últim on al final he pogut dur a terme els meus primers tallers, activitats i productes de difusió.

Statu Quo: Punt de partida

Com he comentat en el punt anterior el meu marc d'actuació es centrarà al Districte de Sant Martí i Sant Andreu, ja que considero que tinc la confiança i suport de la directora del centre, Maria Raya de Cárdenas.

El desenvolupament de tallers didàctics serà la base d'aquest projecte, però no l'única tasca de difusió.

Un altre aspecte que vull tenir present des de l'inici és la gran competència existent en aquest sector. Competència protagonitzada, en la seva majoria dels cas, per empreses d'activitats de temps lliure que contracten a monitors per realitzar el servei, o empreses del sector turístic que, cada vegada més, amplien la seva oferta amb productes lúdics i/o culturals. En el millor dels casos, són professionals provinents de l'educació els que imparteixen tallers didàctics, de recerca, d'història...

Aquest estat de la situació em porta a plantejar si aquests perfils professionals aporten els valors essencials de la professió d'arxiver en relació als documents.

He pogut constatar que quan els serveis didàctics o de difusió d'un arxiu són dissenyats per empreses, no especialitzades en la gestió documental, la finalitat última de l'activitat se centra a explotar el contingut informatiu del document, o en la realització d'una visita més o menys amena, però mai fan incidència en coses tan importants i bàsiques com el concepte de conjunt orgànic de producció documental o fons, la utilitat dels instruments de descripció per fer una correcta recerca d'investigació o, el que al meu entendre resulta més imprescindible per la sostenibilitat dels arxius dins de la societat: la contribució a la recuperació i manteniment de la memòria col·lectiva, així com, la participació en la transparència i bona praxi dels diferents procediments administratius, com garant de drets de la ciutadania.

La meva aportació o innovació se centra a posar en relleu aquests valors en totes les feines que desenvolupi. Seria el meu valor afegit.

2 ESTRATÈGIA CORPORATIVA:

2.1 Missió

Introduir valors i estratègies del màrqueting i de la difusió, de caràcter lúdic-cultural, a l'àmbit dels arxius, a través de la planificació i disseny de diferents serveis i productes. Cooperant d'aquesta manera a una major visibilitat dels arxius dins de la nostra societat. Visibilitat que porta implícita la importància que té conservar i transmetre la memòria històrica i col·lectiva d'un territori a través del patrimoni documental, així com, posar de relleu el paper que juguen els arxius en l'exercici de la transparència administrativa i com a garantia d'inviolabilitat de drets dels ciutadans.

2.2 Valors

Els valors que fonamenten, defineixen i justifiquen la meua intencionalitat immaterial en aquest projecte són les següents:

- Participació activa dels arxius a la societat, principalment en l'entorn més pròxim, més enllà de les tasques pròpies del centre. És una acció de responsabilitat com a entitat pública i, que a més a més mostra consciència de pertinença a una comunitat, així com, empatia cap a la realitat de la seva quotidianitat.

Ex. Organització o cooperació en la recollida de joguines per nadal. L'activitat pot consistir a fixar un dia per la recollida de les joguines i desenvolupar un taller de cal·ligrafia medieval i dissenyar una postal de nadal. S'aprofitaria per explicar la importància com testimoni del document escrit.

- Millora la presència dels arxius a la vida cultural de la ciutat o poble, convertint-lo en una entitat cultural de referència del territori.

Ex. Desenvolupament d'activitats familiars en dates especials. Aprofitant el dia de Sant Jordi, es podria organitzar una gimcana de pares amb fills pels llocs més significatius del barri, districte o poble, amb l'explicació de la seva història i amb reproduccions de documents fotogràfics, custodiades per l'arxiu, dels anomenats indrets.

- Pedagogia en relació a la transcendència de la gestió documental com a garantia de transparència i conservació dels drets i sentit democràtic.

Ex. Disseny de jocs on els documents es converteixen en peces imprescindibles pel desenvolupament del joc. Atrapa a un assassí, podria ser el títol d'un taller, per

qualsevol edat, on les pistes es troben amb els mateixos documents. Saber llegir i interpretar el que es diu a la prova documental, resulta imprescindible per resoldre el cas.

- Esforç en la captació d'usuaris amb perfils diferents als clàssics.

Ex. Acostament a partir d'altres col·lectius ja organitzats com el de les dones. Participant en xarrades i col·loquis que organitzin cedint espais publicitant-los. També es podria aprofitar per fer una mostra amb els documents pertinents, que custodii l'arxiu.

- Participació en la construcció de la idea que tots som i fem història i, d'aquí la importància de la recuperació i conservació de la memòria col·lectiva a través de les fonts primàries. Translació de la frase "*Paper actiu en la construcció de la intel·ligència col·lectiva*" que Pierre Lèvy¹² aplica principalment a l'àmbit del ciberespai i, que busca el reconeixement i enriquiment mutu de les persones a través de la suma del saber individual. En el cas que ens ocupa implica ser conscients del nostre protagonisme al llarg del pas del temps, ens ajuda a visualitzar-nos dins d'una comunitat, motivant-nos a voler contribuir i participar de forma activa del seu present, petjada del seu futur.

Ex. Desenvolupament de serveis didàctics, que incloguin valors com la solidaritat, compromís amb la societat, sentiment de pertinença i amor al territori... Aquest taller aniria acompanyat d'una tasca de divulgació i presentació prèvia a les escoles, oferint els serveis de l'arxiu pels treballs de recerca obligatoris dels estudiants.

- Demostrar l'essencialitat i necessitat que té qualsevol poble de protegir i difondre el seu patrimoni cultural.

Ex. Donar veu a protagonistes de la història o aquells que fan recerca.

2.3 Negoci

La idea de negoci que presento es basa principalment en la planificació, disseny i implementació de serveis i productes de difusió de caràcter lúdic i cultural. Destacant i posant de relleu, els valors i objectius dels arxius a través dels fons documentals que

¹²Pierre Lèvy (Tunísia, 1956) és doctor en sociologia i en ciències de la informació i la comunicació. En l'actualitat ocupa la càtedra en intel·ligència col·lectiva i és professor en el Departament de Comunicació de la Universitat d'Ottawa. Entre les seves publicacions destaquem, en relació al text; *Inteligencia Colectiva por una antropología del ciberespacio*. Washington DC, 2004. [Disponible també en línia < <http://inteligenciacolectiva.bvsalud.org/public/documents/pdf/es/inteligenciaColectiva.pdf>>].

custodien.

Per aconseguir tal finalitat, a més a més de centrar-me en el patrimoni documental, utilitzaria tècniques pròpies d'altres disciplines com les ciències de l'educació, la pedagogia, el món del lleure, però sobretot o principalment eines del màrqueting i de les TIC.

2.4 Objectius i estratègies

Com he explicat en el punt anterior, el desenvolupament d'aquest treball ha passat per dues fases molt diferents i clarament definides l'una de l'altra. Una primera teòrica i una segona més pràctica. Inicí aquesta experiència des d'una òptica molt metòdica, basada en la recopilació de dades i la seva anàlisi. És una visió clàssica, de com afrontar un projecte d'empresa desenvolupant un estudi previ de mercat; analitzant les fortaleses i debilitats, oportunitats i amenaces; planificant una política de comunicació i altres moltes qüestions més, abans a la creació del producte. Un producte en el qual se centraven totes les expectatives, així que havia de ser d'una gran qualitat i, estar totalment acabat per sortir directament al mercat.

En aquesta primera fase l'estratègia planificada es recolzava en els següents punts:

Primeres Estratègies:

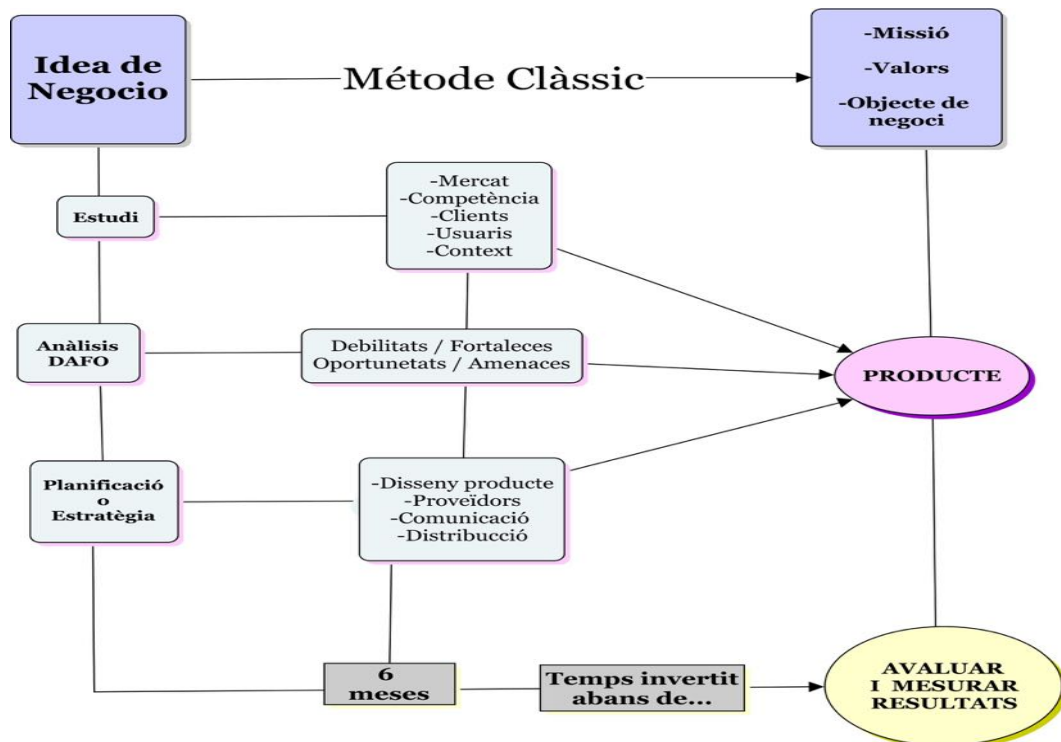
- Estudi dels usuaris dels arxius catalans per a l'elaboració de productes en sintonia als seus possibles interessos.
- Cerca d'usuaris potencials a través de l'explotació de directoris públics.
- Explicant dels avantatges de l'explotació del patrimoni documental a les entitats.
- Participació en diferents seminaris i congressos per establir contactes amb responsables d'arxius, alhora que em permetria estar al dia de les últimes tendències en el disseny d'activitats educatives i lúdiques-culturals¹³

¹³Assistència al curs: "*Eines per al disseny i la implementació d'un servei didàctic d'arxiu*", impartit per Pilar Reverté Vidal i organitzat per l'Associació d'Arxivers-Gestors de Documents de Catalunya, a Barcelona, el 14 de març de 2013. Assistència com invitada a la Mostra d'Activitats i Recursos Educatius, organitzat pel Consell de Coordinació Pedagògica de Barcelona, el 1 de juliol del 2013 al Cosmo Caixa. Assistència al 8è Laboratori d'Arxius Municipals: "*Els fons privats als arxius municipals*". 3R Taller: Formes de difusió i Comunicació. Organitzat per l'Associació d'Arxivers-Gestors de Documents de Catalunya, a Barcelona, 2014.

- Adquirir nous coneixements de les TIC i els nous canals de comunicació per ampliar l'oferta de serveis de difusió (Blogs, perfils a Facebook, Twitter...)¹⁴.
- Adquirir nous coneixements d'arts gràfiques i programes específics, com Photoshop, per la realització de dissenys atractius i innovadors.
- Establiment de preus competitius, al constituir-me com a treballadora per compte d'altri estalviant les despeses derivades de la constitució d'una empresa S.A.
- Estudi i elaboració de calendaris d'activitats personalitzats per cada centre com a tarja de presentació.
- Creació de lots d'activitats i serveis didàctics amb descomptes.
- Creació de tallers d'història a partir dels documents, on l'objectiu final sigui la pròpia cerca d'usuaris i la posterior aliança amb centres d'estudis o arxius per desenvolupar l'activitat en la seva seu o local i amb els seus materials.
- Disseny de records o regals de l'activitat.

Aquesta estratègia d'acció és lenta, com es pot comprovar en el següent Cmap Tools, i els resultats no estan assegurats, pel que no compensa una inversió de tant temps.

¹⁴*Cibernàrium de Barcelona Activa* <<http://w144.bcn.cat/cibernarium/cat/activitats/index-ws.do>> [Consulta: 31 de juliol 2013]. Assitència al curs: "Alfredo: gestió de continguts empresarials amb una eina open source", organitzat per Cibernàrium de Barcelona Activa, el 27 de març del 2013.

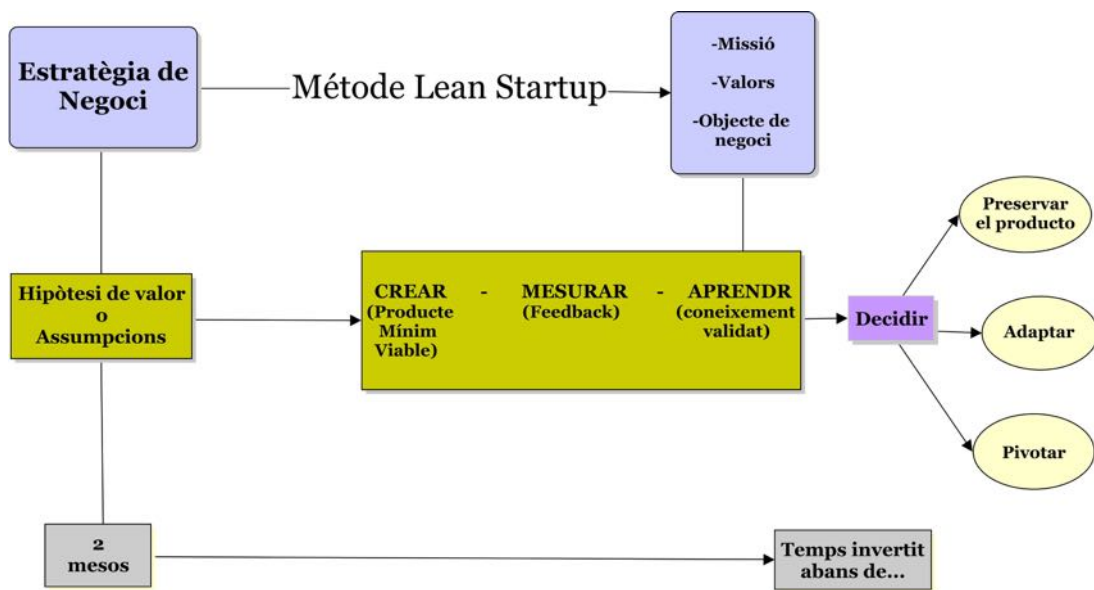
Cmap tools 4. Mètode clàssic

En un segon moment l'estratègia passa a basar-se més en fets que idees. Es podria resumir en la frase anglesa: "*Just do it*" (tan sols fes-ho). És la necessitat de trobar un equilibri entre l'esforç invertit i les possibilitats reals de viabilitat del producte. Per això ara l'estratègia passa a reduir-se als següents punts:

Segona Estratègia:

- Un primer acostament i **inversió de temps**, només als arxius que mantinguin una actitud receptiva a les meves idees de difusió i visibilitat. El mateix amb la cerca de contactes, només a persones estratègiques i claus que puguin donar suport i impulsar el meu projecte.
- Cerca dels **primers usuaris** o **primers evangelitzadors** (ERIC RIES, 2011, 110), són consumidors que accepten una solució del 80%, utilitzant la seva imaginació per omplir el que li falta al producte. El que més els preocupa és ésser els primers a adoptar el producte o servei. Volen ser pioners.

- **No** començar per invertir temps en una **campanya de conscienciació**, adreçar-me només a entitats, tan públiques o privades, que ja estiguin sensibilitzades amb el tema.
- Continuar amb la meva formació arxivística, així com a les TIC. Però no limitar el meu camp d'acció per no tenir les habilitats necessàries o els coneixements. Buscar **aliances amb altres professionals**.
- No malgastar temps en el disseny de tots i cadascun dels productes a oferir, però sí, disposar d'algun exemple. Només dissenyar i difondre una **carta de presentació** amb les possibilitats i serveis que s'ofereixen. Els productes s'aniran desenvolupant a mesura que creixi la demanda i aniran millorant adaptant-se al gust del consumidor.
- **Mesurar i avaluar** l'acceptació dels serveis i productes. Reconèixer l'acceptació i els canvis demandats, o pel contrari, veure la necessitat de pivotar cap altra idea nova de negoci.

Cmap tools 5. Mètode clàssic

Com es pot comprovar, el segon recorregut és molt més curt i, el temps d'aprenentatge és menor per arribar a la mateixa conclusió: saber si el producte tindrà una bona acollida al mercat, o pel contrari, no. El que implicaria canviar al més aviat possible d'idea. El temps estimat per dur a terme la primera estratègia i poder disposar dels primers indicadors és de sis mesos a temps complet. En el cas de la segona estratègia, les hores

dedicades es podrien reduir a més de la meitat. En dos mesos ja disposaríem de dades per començar a avaluar.

2.5 Polítiques:

El replantejament d'aquest treball i la revisió del mètode clàssic ha provocat importants canvis en la visió amb la qual afrontar i desenvolupar aquest projecte.

A l'hora de repensar les polítiques a aplicar, he fet un esforç per col·ligar les antigues i les noves propostes sent el resultat el següent:

1. Contactar amb els primers possibles interessats. Buscant la seva complicitat i aliança amb el projecte.
2. Dur a terme de forma empírica, al més aviat possible, algun dels serveis dissenyats.
3. Establir aliances amb altres professionals en cas que fos necessari pel desenvolupament del producte.
4. Donar visibilitat al servei o producte ofert, a través de la creació de nous canals de difusió.
5. Avaluació dels resultats obtinguts
6. Revisió i perfeccionament del producte.
7. Millores dels recursos humans i tecnològics.
8. Evolució constant.

3 ESTUDI DE L'ENTORN

3.1 Situació i avaluació del mercat

3.1.1 Una qüestió de dades:

El volum dels arxius públics en l'entorn geogràfic més pròxim, el Barcelonès, suma un total de 113 centres¹⁵. Número suficient per considerar viable aquesta idea de negoci. A més a més cal sumar-hi les entitats privades com ara fundacions, associacions, empreses, que cada vegada més, van reconeixent que l'explotació del seu patrimoni documental és un valor afegit a la imatge corporativa¹⁶.

La grandària del territori català es pot considerar raonablement assumible, per la qual cosa, a mitjà i llarg termini, pot considerar l'expansió dels límits d'actuació del meu negoci. També és important destacar que a Catalunya, durant les últimes dècades, s'ha fet un gran treball en relació a la recuperació del patrimoni documental i, la integració de polítiques de gestió documental a l'administració pública i ajuntaments que abasten tot el territori i, que ha tingut com a resultat una xarxa d'arxius¹⁷ sòlida i ben consolidada, emparada per una legislació que articula el sistema d'arxius de Catalunya i potència l'existència d'arxius en cada municipi major de 10.000 habitants.

3.1.2 Tocant de peus a terra:

El panorama descrit sembla molt prometedori. Un gran nombre d'arxius escampats pel territori; proliferació d'entitats públiques i privades d'àmbit cultural; la creixent apercepció de les empreses en relació a la importància que té recuperar els seus orígens, com un valor afegit de la seva marca dins del mercat.

La qüestió és: aquesta realitat em concerneix directament a mi? La resposta avui és negativa, ja que no pot assegurar que un percentatge suficientment representatiu, de tots els centres anteriorment anomenats, estiguessin realment interessats en el desenvolupament de polítiques de difusió. I encara que la resposta fos positiva, quants confiarien en mi per dur a terme projectes d'aquesta envergadura?

¹⁵Generalitat de Catalunya gencat.cat <<http://xac.gencat.cat/ca/>> <<http://dom.cat/sdx>> [Consulta 16 de juny del 2014].

¹⁶Cacaolat <<http://www.cacaolat.es/es/historia/>> [Consulta 10 d'agost del 2013]

¹⁷ Generalitat de Catalunya gencat.cat <<http://dom.cat/sdv/>> [Consulta 16 de juny del 2014].

Dos mesos a temps complet, treballant en nous canals de comunicació i uns altres dos pel disseny de serveis a oferir en una campanya de màrqueting, és el temps mínim que necessitaria per obtenir una possible resposta positiva als interrogants anteriors. Però el problema no només és el temps de dedicació, sinó la falta de capital inicial per invertir 4 mesos en la creació d'un projecte amb molts pocs indicadors positius.

Tocant de peus a terra, he d'acceptar que de moment la meva realitat és molt més limitada. Fins aleshores, he treballat a quatre arxius diferents en Catalunya: **Arxiu del Consolat d'Equador a Barcelona; Arxiu de la Corona d'Aragó; Arxiu Històric Comarcal de Terrassa i Arxiu Municipal del Districte de Sant Martí.**

D'aquests llocs, els tres últims estan interessat i treballen en activitats de difusió. Només els dos últims confien en mi, com per a donar-me una primera oportunitat de materialitzar les meves idees. I és l'últim el que, a més a més, necessita personal per desenvolupar-les.

3.2 Competència

Són nombroses les empreses destinades al sector de la gestió documental, organització d'arxius, custòdia o digitalització, però no tantes les dedicades a la divulgació i transmissió del patrimoni documental.

Si fem un mostreig dels resultats obtinguts a través de diferents cercadors d'Internet, podem comprovar que el percentatge d'empreses que ofereixen serveis de custòdia i digitalització és molt superior a qualsevol altre servei i, que l'oferta d'activitats de difusió o màrqueting són pràcticament inexistentes o altament escasses.

CERCADOR	CONCEPTE	RESULTATS
elEconomista.es / Empresite ¹⁸	Empreses: gestió documental y archivos (Barcelona, ciutat i província)	6
	Empreses: patrimoni cultural y gestión de proyectos (Barcelona, ciutat i província)	11
	Empreses: difusió patrimoni documental (Barcelona, ciutat i província)	1
PáginasAmarillas.es / Buscador d'empreses ¹⁹	Empreses: gestió documental (Barcelona, ciutat i província)	20

¹⁸El Economista.es <<http://empresite.eleconomista.es>> [Consulta 21 de juny 2014].

¹⁹Paginasamarillas.es <<http://www.paginasamarillas.es/es/barcelona/>> [Consulta 21 de juny 2014].

	Empreses: patrimoni cultural y gestión de proyectos (Barcelona, ciutat i província)	1
	Empreses: difusió patrimoni documental (Barcelona, ciutat i província)	0
eGD empresas GESTIÓN DOCUMENTAL. Directorio o gratuito ²⁰	Empreses: gestió documental (Barcelona, ciutat i província)	8
	Empreses: difusió patrimoni documental (Barcelona, ciutat i província)	0
Directorio de empresas de servicios documentales SEDIC ²¹	Empreses: gestió documental (Barcelona, ciutat i província)	14
	Empreses: gestió documental (Barcelona, ciutat i província)	0
Qipu ²² (plataforma de publicación y profesionales de la información)	Digitalització (Catalunya)	17
	Migració (Catalunya)	5
	Assessoria (Catalunya)	8
	Expurgo (Catalunya)	13
	Consultoria (Catalunya)	20
	Destrucció (Catalunya)	18
	Descripció (Catalunya)	11
	Documentació Clínica (Catalunya)	9
	Custòdia (Catalunya)	15
	Difusió (Catalunya)	0

Taula 6. Cerca d'empreses.

²⁰Directorio gratuito de empresas de gestión documental <www.empresasgestiondocumental.com> [Consulta 21 de juny 2014].

²¹Directorio de empresas de servicios documentales.SEDIC <<http://dom.cat/scw>> [Consulta 21 de juny 2014].

²²Plataforma de publicación y difusión de contenidos para profesionales de la información. <<http://www.qipu.es/recursos/empresas-gestion-documental/inicio/cataluna>> [Consulta 21 de juny 2014].

La competència en aquest àmbit concret del sector no és alta, no obstant això, després de reflexionar sobre aquests resultats he de fer-me dues preguntes essencials:

- *Per què fins al moment ningú ha vist rendible l'explotació del patrimoni documental com objecte de difusió cultural?*
- *Els arxius públics, cada vegada més, externalitzen serveis com la custòdia, expurgo eliminació, descripció, digitalització... per què no tenen la necessitat d'invertir, de la mateixa manera, en projectes de difusió?...*

Una altra qüestió que voldria destacar és la formació i preparació dels professionals que desenvolupen tallers didàctics. En la majoria dels casos no són arxivers, a no ser que sigui el mateix arxiu qui dugui a terme l'activitat, però en cas que sigui una empresa privada normalment no són del ram de la gestió documental. Això implica certes mancances, que jo les supleixo amb els meus coneixements i experiència. Però el dubte m'assalta i em torno a preguntar:

- *Els arxius detecten aquestes mancances...?*
- *Donen importància a transmetre valors arxivístics? O només busquen oferir una experiència més o menys divertida i amena que tingui com referència el marc de l'arxiu?*

Concloent puc dir que la major competència la trobo en la resistència i negativa dels propis arxius públics a l'hora d'invertir els seus recursos, en comunicació i màrqueting. Són pocs els que comparteixen la idea de democratitzar els fons documentals posant-los a l'abast de qualsevol tipus d'usuari, com fa temps van fer les biblioteques, obrint d'aquesta manera les seves portes no només a un públic reduït altament especialitzat en temes de recerca.

I els arxius que sí que estan conscienciats i comparteixen aquesta política d'expansió, no donen valor a quin professional desenvolupi aquest tipus de tasques.

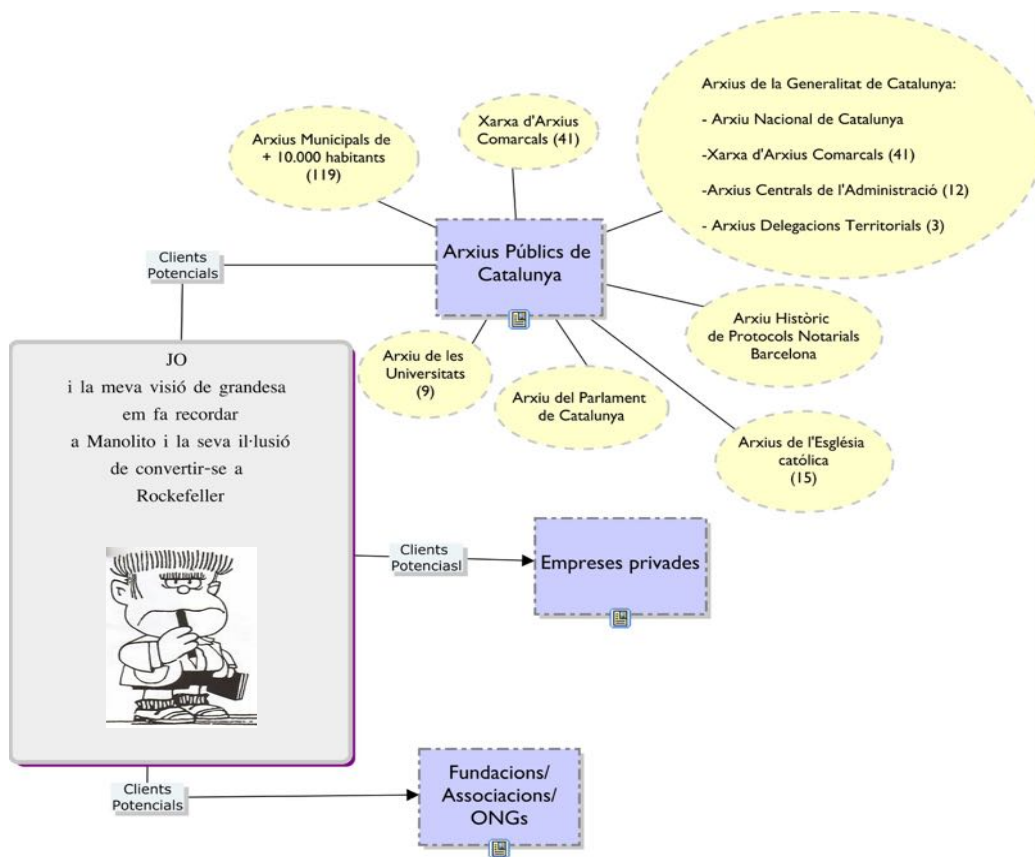
3.3 Clients

3.3.1 Una visió ambiciosa:

Quan es posen totes les expectatives en la viabilitat d'un possible negoci, sembla lògic pensar en gran, deixant-se portar per un optimisme que llepa l'eufòria.

En un principi no posava límits a la meua capacitat d'actuació i captació de clientela. Tot arxiu públic²³ o privat, associacions, ONGs²⁴ i empreses²⁵ eren vistes i analitzades com a clients potencials. L'única barrera que frenava les meves grandioses aspiracions, en un principi, eren les distàncies. Sabia que abastar tot l'estat espanyol era impossible, però confiava a poder donar resposta a les necessitats que poguessin sorgir al territori català.

Com arribar a tota aquesta clientela passava pel desenvolupament d'un pla estratègic de comunicació i la disponibilitat de mobilitat.

Cmap tools 7. Clients potencials

²³Generalitat de Catalunya. Sistema d'arxius. <<http://bit.ly/1p7c7nF>> [Consulta 8 de juny del 2014].

²⁴Coordinadora catalana de fundacions. <<http://www.ccfundacions.cat/fundacions>> [Consulta 8 de juny del 2014].

²⁵LinkCAT. Activitat empresarial. <<http://www.linkcat.cat/tematic-1/activitat-empresarial>> [Consulta 8 de juny del 2014].

I encara que després de la revisió d'aquest projecte continuo considerant imprescindible l'elaboració d'un pla de comunicació, les meves ànsies per visualitzar clients potencials s'han mesurat.

3.3.2 Home de molts oficis, pocs beneficis!:

No definir al públic objectiu o al client és no tenir ningú²⁶.

És una realitat que hi ha un món d'arxius i entitats privades a qui oferir els meus serveis i productes però... això els converteix en candidats segurs per engreixar la meva cartera de clients?

És obvi que un bon pla estratègic de comunicació o màrqueting permet arribar d'una forma massiva a una gran quantitat de públic i a qualsevol racó geogràfic d'una manera ràpida i econòmica, però... la publicitat és garantia d'èxit en el mercat...?

Realment la clientela és una qüestió de quantitat...? I una altra qüestió a respondre, encara més important, aquest primer plantejament de com assolir clients no resulta fantasiós i, per tant inadequat?.

Com ja he comentat abans, Eric Ries a través del mètode Lean Startup, planteja un altre tipus de consumidor que per les característiques del meu projecte resulten més atractius. Aquests clients anomenats "**Primers usuaris**²⁷" resulten més interessant que el públic convencional, ja que no necessiten, ni volen, un producte perfecte, cent per cent acabat.

Exemple perfecte d'aquesta realitat són alguns dels consumidors de marques com Apple que fan cues d'espera, que voregen illes senceres, quan surten al mercat productes com l'iPhone original, al qual li faltaven elements bàsics com copiar i enganxar, la velocitat 3G d'internet i el suport pel e-mail corporatiu²⁸... Però la realitat és que aquests primers usuaris són suspicços davant dels productes de masses, de productes tan polits que qualsevol els pot fer servir.

Crec que aquesta nova visió del client em resulta molt més encertada i s'ajusta millor al desenvolupament de la meva idea de negoci. De fet no vaig a trigar en adonar-me que tenia molt a prop de mi "*Primers Usuaris*". Crec poder confirmar sense temor a equivocar-me que

²⁶MAURI MARTÍ, Alfred: Màrqueting i comunicació dels serveis d'arxius. 2012

²⁷RIES, Eric. *El método Lean Startup. Cómo crear empresas de éxito utilizando la innovación continua*. 5è ed. Barcelona: Deusto, 2011. 109- 112 p.

²⁸RIES, Eric. *El método Lean Startup. Cómo crear empresas de éxito utilizando la innovación continua*. 5è ed. Barcelona: Deusto, 2011. 110 - 111 p.

tant Maria Raya de Cárdenas (directora dels Arxius Municipals de Districte de Sant Martí i Sant Andreu) com Joan Soler Jiménez (director de l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa) estarien dins d'aquest perfil d'usuari.

Un primer canvi que hauria d'aplicar si volia assolir resultats empírics i mesurables, és centrar els meus esforços a aconseguir clients que primerament confiessin en mi i que després volguessin arriscar, donant-me una primera oportunitat i invertint en els meus productes mínims viables. Necessitava "*PIONERS*".

4. BREU ANÀLISIS FINANCIER

El desenvolupament d'aquesta prova empírica o simulacre de viabilitat d'una idea de negoci, no ha requerit una inversió de capital prèvia, ni tampoc del disseny d'un pla de finançament. Per la qual cosa, les dades que es presenten a continuació no respon més que a una planificació teòrica i metòdica.

4.1 Pla d'inversió inicial

Quantia i estructura del capital inicial:

Actius Fixos:

1. LA MAQUINÀIRA I RECURSOS INFORMÀTICS:

- Ordinador portàtil: **1200 €**
- Programari lliure com llibre office; Gimp, Avast...: **0 €**
- Impressora-escàner: **60€**
- Projector: **260 €**
- Pantalla projecció portàtil: **150 €**
- Tablet (5 unitats): **425 €**
- Càmera on board: **300 €**
- Braç telescòpic per la càmera: **50 €**

2. MITJÀ DE TRANSPORT:

- Cotxe (revisió anual, Itv, benzina, assegurança, impost de circulació...): **1000 €**

Fons de maniobra:

- Tresoreria (IVA trimestral, seguretat social): **2000 €**
- Clients deutors

Actius Intangibles:

- Temps de coneixement adquirits.
- Temps de creació: **1500 €**
- Propietat intel·lectual de dissenys creats. Llicència Creative Commons: **0 €**

INVERSIÓ	CAPITAL INICIAL
Actius fixos	3.390 €
Fons de maniobra	2.000 €
Actius intangibles	1.500 €
TOTAL	6.890 €

Taula 8. Pla d'inversió inicial.

4.2 Pla de finançament

La necessitat de finançament és un dels rets més complicats i desesperants al que s'enfronta un emprenedor. En un principi, sembla resultar fonamental per poder atendre inversions i despeses imprescindibles per l'enlairament de l'empresa.

Aquest finançament té orígens diferents. Pot provenir de recursos propis (estalvis), interns (mecenes, promotors de la inversió...) i/o externs (crèdits).

ENS FINANÇADOR	% DE LA INVERSIÓ
Estalvis i recursos propis	25%
"Socis temporals" actualment coneguts com " Crowdfunding " i tradicionalment com les 4 efes : Founders, Friends, Family & Fools	35%
Entitats financeres	30%
Ajudes o subvencions a la creació de noves empreses	10%

Taula 9. Pla de finançament.

5. DAFO: DEBILITATS/FORTALESES I AMENACES/OPORTUNITATS

INTERN	DEBILITATS	FORTALESES
Edifici i Accés	<ul style="list-style-type: none"> ➤ No espai físic on desenvolupar l'activitat de negoci. No seu u oficina. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Estalvi econòmic (no despesa de lloguer)
Pressupost	<ul style="list-style-type: none"> ➤ No suficient capital inicial per amortitzar pèrdues de l'inici. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Disseny de projectes de difusió ajustats a un pressupost baix.
Equipaments	<ul style="list-style-type: none"> ➤ No inversió inicial en noves tecnologies com projectors, pantalla o pissarra digital. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Recursos imprescindibles com a ordinador i cotxe. ➤ Aplicacions informàtics gratuïtes com: GIMP (edició d'imatges); Flickr, Issuu.com (recursos Webs).
Dinamització	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dificultat per dissenyar productes lúdics a partir del patrimoni documental, que en ocasions necessita coneixements específics per interpretar-lo i fer-lo atractiu. ➤ Drets d'explotació de fons (fotogràfics o personals). 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Creativitat i originalitat. ➤ Coneixements de paleografia i alguns de diplomàtica. ➤ Coneixement de les necessitats i expectatives del diferents usuaris reals i potencials dels arxius.
Promoció, Comunicació i Avaluació	<ul style="list-style-type: none"> ➤ No xarxa de contactes. ➤ Dificultat per donar a conèixer el meu projecte. ➤ No desenvolupada pàgina web on presentar els meus productes. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Per a comprovar la viabilitat d'aquest projecte només necessito "pioners" que confien en mi. ➤ Desenvolupament d'un pla estratègic de comunicació, jo mateixa puc dissenyar, per donar-me a conèixer. ➤ Coneixements específics de la professió (valor afegit).

Taula 10. Debilitats i Fortaleses.

EXTERN	AMENECES	OPORTUNITATS
Edifici i Accés	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tenir un espai físic pot ser un referent pels clients. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tenir un espai propi no es requereix imprescindible per la viabilitat del negoci. ➤ Podem substituir l'espai físic per un altre virtual (Facebook, Twitter, Blog, Web...)
Pressupost	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Crisi econòmica que implica una disminució de la inversió destinada a cultura, i que la difusió sigui vista com innecessària. ➤ Dificultats de cobrament. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Relació directa entre augment d'usuaris i pressupost destinat a l'arxiu. En aquest binomi resulten imprescindibles les polítiques de difusió, promoció i màrqueting. ➤ L'explotació del patrimoni cultural, es una manera econòmica d'aconseguir explicar els valors fonamentals de qualsevol entitat i el seu compromís amb la societat o comunitat on desenvolupa la seva activitat. És a dir: és la manera més econòmica d'invertir en màrqueting.
Equipaments	<ul style="list-style-type: none"> ➤ No puc competir amb la infraestructura de grans empreses. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Els arxius ja estan dotats de l'equipament tècnic necessari pel desenvolupament de les activitats (projectors, ordenadors...)
Dinamització	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Poca visualització de l'arxiu en la societat. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Fons documentals de gran importància i amb gran potencial per la realització d'activitats de difusió ➤ Cada vegada major demanda de serveis didàctics per part dels centres educatius als arxius. Bon moment per crear aliances amb el món educatiu i captar nous usuaris

		<p>entre els més joves.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ L'obligatorietat de la realització d'un treball de recerca a batxillerat es pot veure com una gran oportunitat per obrir les portes a la gent jove i donar a conèixer els fons documentals custodiats pels arxius o entitats. ➤ Cada vegada més gent busca activitats lúdic-educatives per realitzar en família
Promoció, Comunicació i Avaluació	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Intromissió professional. ➤ Els ciutadans desconeixen les funcions de l'arxiu. La societat no demana l'existència d'aquest. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Incentivar a la societat a exercir el paper actiu de control de les administracions públiques a través dels arxius. ➤ Aconseguir que els ciutadans agafen consciència de la seva rellevància en els processos històrics i que assumeixen la importància que té la conservació de la memòria històrica col·lectiva demanant a les institucions públiques major inversió.

Taula 11. Amenaces i Oportunitats.

6. ESTRATÈGIA COMERCIAL: EL PRODUCTE

Sembla lògic pensar en els meus clients a l'hora de crear els productes, i encara que en certa manera és així, he de tenir present que el consumidor últim no serà l'arxiu, sinó els seus usuaris, per la qual cosa el meu objectiu final és conquerir al públic o ciutadà consumidor dels serveis de l'entitat.

Com ja he anat explicant al llarg d'aquesta reflexió escrita, el camí recorregut fins arribar al punt en el que em trobo ha passat per dues perspectives diferents però complementaries. Totes dues m'han aportat experiència que he pogut transformar en dades quantificables que fan més fàcil treure conclusions validables.

Aquest treball es nodreix dels ensenyaments de David Hume²⁹ i els seus principis de coneixements empírics³⁰, buscant un marc real on posar en valor els productes creats. "**Viabilitat i disseny d'una idea de negoci...**" així és com titulo i presento el meu projecte, amb la intencionalitat de saber i provar, en el món real, les meves idees, les meves il·lusions transformades en productes. Productes atractius, innovadors, lúdics i culturals... en definitiva: "*gairebé perfectes*"... o com mínim així és com jo ho sentia.

6.1 Dissenyant productes: visió clàssica

Els primers passos per aconseguir dissenyar activitats o serveis d'alta qualitat, van a estar marcats per una visió clàssica. Una reflexió sobre l'arxiu i els seus usuaris, seguit d'una possible gama de productes específics i amb la culminació d'un producte estrella que poder presentar.

6.1.1. Una visió clàssica: La reflexió

Per on començar?...

Què pista seguir...?

Després d'una primera reflexió de com iniciar i encaminar la creació dels meus serveis, vaig arribar a la conclusió que resultava bàsic un primer anàlisi sobre els usuaris actuals, potencials i desitjats pels centres d'arxiu, és a dir, posar per escrit les característiques,

²⁹Enciclopèdia Catalana. <<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0033216.xml>> [Consulta 4 d'agost 2014].

³⁰Enciclopèdia Catalana. <<http://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0101428.xml>> [Consulta 4 d'agost 2014].

necessitats i expectatives dels consumidors finals d'aquest servei d'arxiu. Resulta obvi que per plantejar-me el disseny i elaboració d'un producte, primer he de saber i conèixer a qui va dirigit.

	TIPUS D'USUARIS	CARACTERÍSTIQUES
ARXIUS PÚBLICS	Fidels: erudits locals. Professionals de l'àmbit de la cultura.	<ul style="list-style-type: none"> • Alts coneixements previs i específics. • Se senten especials dins de l'arxiu. • Atenció especialitzada i acurada.
	Puntuals i curiosos: estudiants de batxillerat (treball de recerca). Nostàlgics del passat (cerca d'avantpassats).	<ul style="list-style-type: none"> • No coneixen el funcionament de l'arxiu. • Els inventaris els són desconeguts en un principi. • Assessorament en la pròpia investigació.
	Usuari per qüestió de dret: ciutadà amb la necessitat d'un document fedatari o probatori.	<ul style="list-style-type: none"> • Busca i exigeix eficiència. El seu pas per l'arxiu vol ser breu i fructífer.
	Col·lectius: escoles (activitat complementaria). Associacions de veïns...	<ul style="list-style-type: none"> • Interessos concrets. • Actius en la vida del barri. • Inquiets, amb molts projectes i pocs recursos.
	Potencials: famílies. Colla d'amics	<ul style="list-style-type: none"> • Gaudeixen del temps junts. • Cerca d'experiències comunes.

Taula 12. Diferents tipus d'usuaris d'arxius i les seves característiques.

6.1.2. Una visió clàssica: Gama de productes

Cada usuari requereix una atenció personalitzada, tant com individu o com a col·lectiu. I cada arxiu té unes característiques pròpies, definides pel tipus de documentació que conserva. Tot plegat requereix una ampla gamma de productes que satisfacin a tots els perfils d'usuaris definits.

A més a més podem tenir present dates commemoratives, efemèrides, dies festius... pel disseny d'activitats puntuals i especials.

USUARIS DE L'ARXIU	GAMMA DE PRODUCTES
FIDELS (erudits locals, professionals de l'àmbit de la cultura)	1. PRESENTACIONS: FONTS, GUIES, PUBLICACIONS O ESTUDIS
PUNTUALS I CURIOSOS (estudiants batxillerat, curiosos del passat)	2. FORMACIÓ D'USUARIS. 3. ACTIVITAT PORTES OBERTES. 4. ASSESORAMENT PROJECTE DE RECERCA DE BATXILLERAT.
USUARI PER QÜESTIÓ DE DRET (ciutadà)	5. MILLORA DELS INSTRUMENTS DE DESCRIPCIÓ. 6. ATENCIÓ PERSONALITZADA
COL·LECTIUS (escoles, associacions...)	7. SERVEI DIDÀTIC 8. SUPORT TAULES REDONA, CONFERÈNCIES...
POTENCIALS (Famílies, colla d'amics)	9. JOCS: TRENACLOSQUES, JOC DE L'OCA 10. VISITES LÚDIQUES 11. CERCA DEL TRESOR / GEOCATCHING / ESCAPERROOM.
DATES ESPECIALS	PRODUCTES ESPECIALITZATS
	12. EXPOSICIÓ DIA INTERNACIONAL D'ARXIU
	13. VISITES GUIADES TEATRALITZADES

Taula 13. Gamma de productes segons tipus d'usuari

Aquests eren alguns dels productes a desenvolupar i, que posteriorment s'oferirien en un pla estratègic de comunicació i màrqueting.

6.1.3. Una visió clàssica: Disseny de productes estrelles

La creació dels productes em semblava el punt més important de tot el projecte. Totes les meves expectatives es tornaven molt prometedores si aconseguia pensar, dissenyar i transmetre aquestes noves activitats o serveis lúdics educatius i, que evidentment des del meu punt de vista, eren bones i molt adequades.

Estava convençuda que amb productes de qualitat l'èxit arribaria al meu negoci. El primer pas era escollir al públic al qual dirigir-me. Vaig pensar en el món educatiu, pel fet que cada vegada és major la demanda d'activitats complementàries que busquen fer fora de l'escola o institut i, a què personalment crec, que és un públic amb un gran potencial com a futurs usuaris, per la qual cosa resulta molt beneficiós invertir en ells ganyant-nos la seva curiositat i interès.

El públic dins del món educatiu és molt ampli, des dels tres anys fins als disset. Jo volia acostar-me tant als nens d'escola com als joves de l'institut.

El segon pas va ser trobar el fons documental o documents d'arxiu apropiats per la creació dels meus productes. Aprofitant la beca que desenvolupava a l'Arxiu Municipal de Districte de Sant Martí i l'interès que la seva directora, Maria Raya de Cárdenas³¹, mostrava per aquest projecte, vaig proposar-li dissenyar un taller de servei didàctic i un producte de màrqueting que es podria incloure en una futura activitat lúdic-educativa. Una vegada obtingut el seu vistiplau per dur a terme aquestes activitats vaig a començar per fer una revisió dels Quadres de Fons i Guies dels Arxius Municipals dels Districtes de Sant Martí i Sant Andreu.

Per l'Arxiu de Districte de Sant Andreu es va seleccionar el **fons documental de la Previsió Obrera de Sant Andreu de Palomar (1905 – 1985)** i per l'Arxiu de Districte de Sant Martí el cartell titulat: **Districte de Sant Martí**, del 2003 dissenyat per la dibuixant Pilarín Bayés. Les raons que em van a portar a escollir el fons documental de la Previsió Obrera de Sant Andreu de Palomar (1905 – 1985) van ser:

1. Inventari molt acurat i detallat.
2. Documentació gràfica emotiva i molt descriptiva.
3. Permetre treballar valors arxivístics que vol transmetre: El document com a prova de dret; el valor de la informació amagada en les fons primàries, visió i lectura crítica dels documents; importància de conservar, custodiar i difondre el patrimoni documental, al mateix temps que m'ajuda a demostrar la idea de que els nostres fets, del dia a dia, construeixen la memòria col·lectiva d'un barri, poble o comunitat.
4. La conjuntura socioeconòmica que vivim converteix aquest fons del segle passat en un tema d'actualitat aportant temes per la reflexió com: *Quin món estem construint?*;

³¹Maria Raya de Cárdenas, responsable en cap dels Arxius Municipals de Districte de Sant Martí i Sant Andreu de Barcelona, des de 2012.

L'estat del benestar, forma part del passat?; la lluita dels drets laborals és cosa d'una minoria?...

5. Valors ètics afegits com la solidaritat, treball en equip, cooperativisme, sentit de la responsabilitat amb la nostra comunitat, consciència del nostre pas i protagonisme en la societat en la qual vivim.

El cartell amb els dibuixos de la Pilarín Bayés va ésser l'altre document d'arxiu seleccionat, perfecte per dissenyar o crear a partir d'ell, un joc educatiu pels més petits. Tenint en compte que el públic al qual volem satisfer pertany a la comunitat educativa, el tercer pas era fer una recerca i estudiar el programa curricular³² dels cursos als quals va dirigit el servei didàctic.

Amb tota la informació sobre la taula havia arribat el moment de dissenyar el producte. De plantejar-se com plasmar per escrit els objectius a comunicar, de saber combinar una explicació més teòrica amb anècdotes o elements inesperats i impactants que trenquessin el ritme de l'activitat per mantenir l'atenció dels espectadors.

En relació al cartell el que devia posar en marxa era la meva creativitat i imaginació, a més a més de tenir molt presents els temes de drets d'autor.

Com a resultat d'un llarg temps de maduració, reflexió i revisió, no només per part meva sinó també de la directora de l'arxiu i la coordinadora d'arxius municipals, Núria Bosom, els productes a presentar van a adquirir la seva versió definitiva, sent els següents:

- Taller com servei didàctic titulat: "**Sant Andreu obrer pren consciència**"³³ dirigit als alumnes de 4t de l'ESO i Batxillerat.
- Producte lúdic i educatiu: "**El nou joc de l'Oca de Sant Martí**"³⁴, Curiosament aquesta activitat dirigida a nens petits, per demanda dels mateixos clients (districte de Sant Martí) es va acabar convertint en un producte de màrqueting pel districte.

I per últim, i no per això menys important, era el tema de la presentació, difusió i publicitat dels productes.

³²Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya. <<http://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/curriculum>> [Consulta: 2 de febrer del 2014].

³³Vegeu Annex:1 Taller "**Sant Andreu Obrer pren consciència**"

³⁴Vegeu Annex:2 "**Joc de l'Oca de Sant Martí**"

En relació al servei didàctic la política del districte és molt rigorosa, la qual cosa va allargar molt en el temps la presentació del taller: “ *Sant Andreu Obrer pren consciència*”. Primer de tot el projecte havia d'ésser aprovat pel Departament Econòmic del Districte. Una vegada que es compta amb els recursos econòmics per poder oferir l'activitat als centres educatius de cara a l'any vinent, la tècnica del Departament d'Educació del Districte de Sant Andreu: Joana Bonaterra, havia de donar el vistiplau. Per la seva banda el Departament de Comunicació ens demanava el corresponent cartell publicitari³⁵. I el PAE (Programa d'Activitats Escolars de l'Ajuntament de Barcelona), ens va demanar omplir diferents fitxes descriptives de l'activitat per poder publicitar-lo a la web. Definitivament aquest juny he pogut veure culminat aquest procés amb la publicació d'aquest taller com activitat escolar de l'Arxiu Municipal del Districte de Sant Andreu³⁶

The screenshot shows the website interface for the activity 'Sant Andreu obrer pren consciència!'. At the top, there is a navigation menu with options like 'CONSELL DE COORDINACIÓ PEDAGÒGICA', 'ENTITATS DEL CONSELL', 'PROGRAMA D'ACTIVITATS ESCOLARS', 'CERCA AVANÇADA D'ACTIVITATS ESCOLARS', 'QUÈ ESTÀ PASSANT?', 'ALTRES INFORMACIONS', and 'CONTACTE'. Below the menu, there is a search bar and a 'Torna a resultats' button. The main heading is 'Sant Andreu obrer pren consciència!' with a subtitle 'L'associacionisme i el moviment obrer a la primera del segle XX a Sant Andreu'. There is a 'CONEIX L'ENTITAT' button and a 'Cicles' section with radio buttons for 'ESO 14-16' and 'ESPO 16-18'. Below the heading is a large image of a group of men in suits. At the bottom, there are three columns: 'Dades generals' (Tema-subtema: Ciutat), 'Continguts' (Objectius didàctics: Referits a fets, conceptes i principis; Explicar el context socio-econòmic dels obrers a començament del segle XX. Entendre la importància de l'associacionisme veïnal com a resposta a problemes comuns. Fomentar el sentiment d'èsser ciutadans, obrers, oprimits i...), and 'Inscripció' (Preu: Activitat gratuïta; Dies i horaris de l'activitat).

³⁵Vegeu Annex:3 **Cartell publicitari del taller: “Sant Andreu Obrer pren consciència”**

³⁶PAE_Programa d'activitats escolars (Ajuntament de Barcelona). <<http://dom.cat/sk9>> [Consulta 25 de juliol del 2014].

Imatge 14. Captura de pantalla del taller "Sant Andreu obrer pren consciència!" a la pàgina web del PAE.

Des de l'arxiu una vegada passat tot aquest procés: vistiplau de la Direcció d'Arxius Municipals, aprovació econòmica del Departament de Recursos Humans del Districte de Sant Andreu, conformitat de Joana Bonaterra, tècnica d'educació de l'anomenat Districte i publicació al PAE... vam decidir dirigir-nos personalment als centres educatius presentant l'Arxiu com un servei de referència cultural i eina pels estudiants en els seus treballs de recerca, així com convidant-los a participar, aquest any vinent al taller didàctic: "**Sant Andreu Obrer pren consciència**".

La carta de presentació, via correu electrònic, enviada anava acompanyada del següent díptic explicatiu de l'anomenat taller:

T'ESPEREM A L'ARXIU

SANT ANDREU OBRER PREN CONSCIÈNCIA!!!

Rescatem la memòria històrica

La importància de l'associacionisme

Les fonts primàries: "Petjada de la nostra història"

L'arxiu, centre cultural de referència, obre les seves portes i els seus fons documentals a l'alumnat, per posar de relleu la nostra memòria col·lectiva i les infinites línies de recerca.

La finalitat del taller és acostar el passat al present demostrant-nos el que som i fem història.

Us convidem a participar en aquesta activitat que començarà amb una visita a les instal·lacions de l'arxiu. Continuarem presentant-vos el fons: "La Previsió Obrera de Sant Andreu del Palomar (1908-1988)", i concloureu amb un taller cooperatiu.

Durada: dues hores.
Lloc: Arxiu Municipal del Districte de Sant Andreu
C/ Segadors, 2
Adreçat: 4º d'ESO i Batxillerat
Contacte: amdsa@bcn.cat / 93 2918877
Inscripció: gratuïta

Ajuntament de Barcelona
Arxiu Municipal de Barcelona
Arxiu Municipal Districte de Sant Andreu

Divi8 Arxius

Imatge 15. Díptic publicitari del taller: Sant Andreu Obrer pren consciència!

El temps transcorregut des de la idea i creació del taller, fins a la publicació i oferta definitiva ha sigut d'un any i mig. Per la qual cosa puc concloure dient que els esforços traduïts en hores de feina han sigut considerables i que la compensació econòmica nul·la. En relació a l'altre producte: "**El nou joc de l'Oca de Sant Martí**" el procés alhora està per concloure, ja que encara que el producte, o com mínim un esbós del mateix, ja està

dissenyat, per poder dur a terme i materialitzar aquest projecte definitivament, resulta imprescindible comptar amb la col·laboració de la creadora dels dibuixos: Pilarín Bayés i arribar a acords de drets d'autor.

Tot plegat ha portat a què aquesta activitat s'hagi quedat en un punt mort. Reconduint la idea cap a altres camins.

Imatge 16 i 17. El nou joc de l'Oca de Sant Martí i història explicativa dels edificis i llocs més emblemàtics del districte de Sant Martí.

6.1.4. Una visió clàssica: Avaluació dels resultats

Resulta imprescindible disposar de dades que ens ajudin a analitzar els bons o dolents resultats dels productes o activitats dissenyades. Però com obtenir aquesta informació si encara no m'ha sigut possible poder materialitzar cap taller?.

Com he comentat en l'apartat anterior el temps transcorregut, un any i mig, d'ençà que va néixer la idea fins que es va culminar, és temps suficient perquè el producte sigui d'una alta qualitat. Pels controls que ha passat, pel nivell d'exigència dels professionals que li han avaluat i millorat, per la dotació econòmica del districte per a què en el curs escolar 2014-2015 es pugui dur a terme... En aquest aspecte sí que puc afirmar que tinc indicadors que avalen aquest projecte i que confien en ell. Però tinc l'assegurat que el taller: "*Sant Andreu obrer pren consciència*" arribarà al client últim?... Agradarà als instituts?... serà demandat com a activitat?... Encara em falten dades objectives per saber si la inversió de temps es veurà recompensada.

De moment el que sí puc afirmar és que treballant d'aquesta manera tan lenta la meva idea de negoci no resulta fructífera, ni rendible.

Si no vol claudicar i donar per fracassat aquest projecte, he de pensar una altra manera de fer!

6.2 Dissenyant productes: producte mínim viable

Quan una idea passa a formar part de la forma que tenim d'entendre el món es diu creença. Aquestes no sempre són una ajuda, sinó que a vegades poden suposar un llast pel creixement tant personal com professional, i en aquest cas, per engegar i fer real una visió de negoci³⁷.

No sé si el meu parer dels arxius s'ha convertit en una qüestió de fe. Pot ser que la meua idea de negoci sigui només una quimera que em faci ensopegar una segona vegada amb la mateixa pedra.

Crec, d'altra banda, que si a aquesta obsessió o intuïció li afegim la confiança en l'èxit d'aquest treball obrint noves vies o descobrint camins alternatius, a més de sumar-li una mica de sort, imprescindible en qualsevol moment o aspecte de la vida, arribem al punt en el qual em trobo ara. Desenvolupant productes mínims viables i analitzant els resultats.

Aquest segon intent, sota les recomanacions d'Eric Ries, l'autor del mètode: "Lean Startup". Mètode que proposa principalment el desenvolupament ràpid del producte per poder experimentar un feedback amb els clients o usuaris. La resposta dels consumidors s'ha de traduir en dades objectives i tangibles que permetin comprovar la viabilitat real d'aquesta iniciativa.

La sort en aquesta segona ocasió també em va acompanyar, ja que tant a l'Arxiu de Municipal de Districte de Sant Andreu com al de Sant Martí, van arribar dues demandes d'activitats de difusió.

Les peticions van ser les següents:

A l'Arxiu de Sant Andreu: Visita guiada pels alumnes del centre de formació especial Pont del Dragó. En concret, pels estudiants de la disciplina d'administració i gestió: Programa de formació i inserció d'auxiliar en activitats d'oficina i en serveis administratius generals.

A l'Arxiu de Sant Martí: Participació en la commemoració del 50è aniversari de l'escola els Porxos.

La directora de tots dos centres, Maria Raya, em va donar l'oportunitat de pensar i dissenyar l'activitat concreta i tancada de la visita guiada, així com, la creació d'un projecte més obert per una possible cooperació, en un fet puntual com era la celebració de la cinquena dècada de l'escola els Porxos.

37 FERNÁNDEZ, Sergio. *Vivir sin jefe. El libro que hará que ames trabajar por tu cuenta*. 15a ed. Barcelona: Plataforma Editorial, 2009. p.68

6.2.1. Primer producte mínim viable. Escola Pont del Dragó: “Laboratori: Fem d'arxiver!”

Els passos a seguir per desenvolupar la següent activitat vam ser:

1. Reunió amb la directora de l'arxiu: primeres indicacions (objectiu de l'activitat, durada, punts imprescindibles...).
2. Conèixer al client o potencial usuari: indagar en la pàgina web del centre educatiu³⁸.
3. Cercar el pla educatiu que tenen i saber el nivell acadèmic dels alumnes³⁹.
4. Planificació dels continguts.
5. Disseny final de l'activitat.
6. Creació de dues fitxes de control de l'activitat per l'arxiu. Una de la planificació i estructura de la visita i una altra amb dades de control i interès estadístic (ambdues reutilitzables per altres activitats o tallers).

ESTRUCTURA DE LA VISITA DIDÀCTICA	
Quatre blocs	<ol style="list-style-type: none"> 1. Breu presentació de la directora o cap de l'arxiu. (Explicació somera de l'activitat així com, entrega dels dossiers explicatius i un possible present o record, com un punt de llibre de l'arxiu). 2. Visita a les instal·lacions de l'Arxiu. 3. Projectió amb els continguts específics de l'activitat demanada. 4. Valoració de l'activitat.
<ol style="list-style-type: none"> 1. Presentació i entrega de dossier i punt de llibre. <p>(15 min)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Presentació del centre com lloc de treball, recerca i com a dipòsit del nostre patrimoni documental.

38 Centre d'Educació Especial el Pont del Dragó. <<http://www.bcn.cat/pontdeldrago/ca/index.html>>

[Consulta: 30 de maig del 2014]

39 Centre d'Educació Especial el Pont del Dragó.

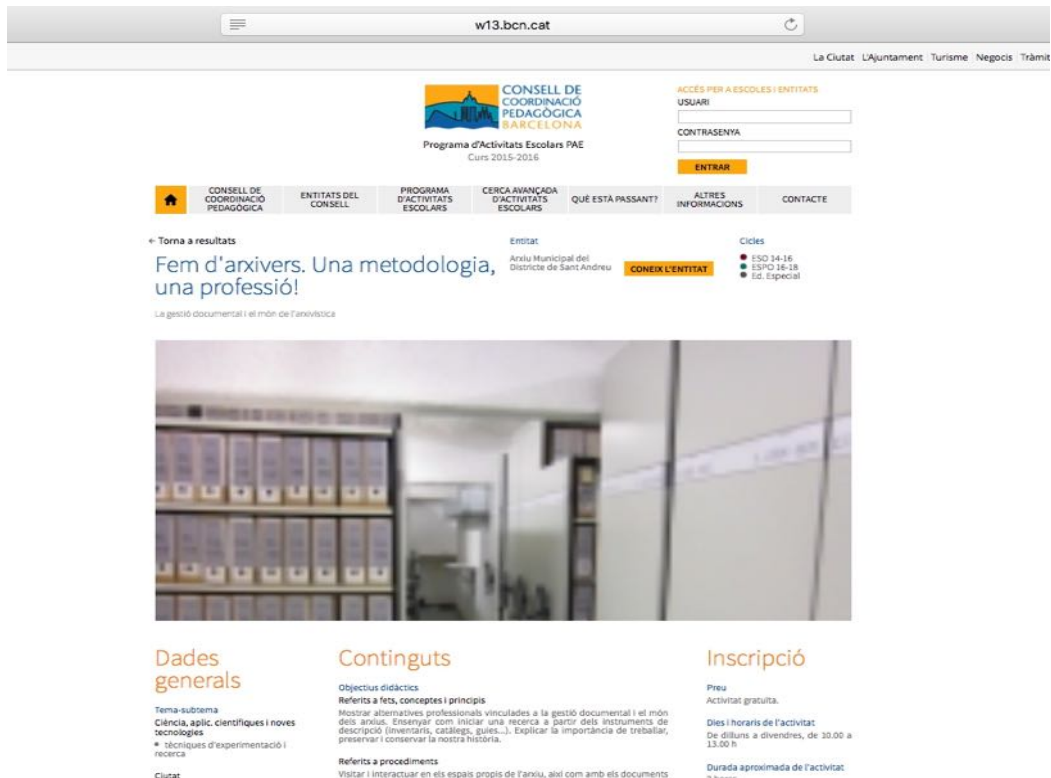
<http://www.bcn.cat/pontdeldrago/ca/ofertaeducativa_administratiu.html> [Consulta: 30 de maig del 2014]

2. Visita a les Instal·lacions (20 minuts)	<ul style="list-style-type: none"> • Sala de consulta. • Sala de treball o classificació. • Dipòsit. • Despatxos
3. Projectió amb els continguts. (45 min)	<ul style="list-style-type: none"> • Conceptes bàsics: definició i tipologia d'arxius. • Eines bàsiques dels arxiviers: QdF i QdC. • Instruments de descripció: guies, catàlegs, inventaris. • Cicle de vida dels documents. • Tasques d'un arxiu de gestió. • Breu introducció al paradigma dels documents electrònics.
4. Valoració final (10 min)	<ul style="list-style-type: none"> • Elaboració d'enquesta de qualitat.

DADES D'INTERÈS ESTADÍSTIC					
Objectiu	Sistema de control, organització, així com recollida de dades a tractar estadísticament.				
Dia i hora					
Nombre de persones					
Temps establert					
Com ha tingut coneixement de l'activitat demanada	Web Arxiu	Blog Arxiu	Twitter Arxiu	Veü - Orella	Altres:
Vols que les teves dades passen a estar al fitxer d'usuaris de l'arxiu amb la finalitat de mantenir-te informat de les activitats i novetats del centre?					SI
					NO
Dades del contacte	Nom i cognom:				

Taula 18 I 19. Fitxes de control de l'activitat.

El resultat final de l'activitat es pot veure a l'annex 4, sota el títol: **Laboratori: Fem d'arxiver!!!**⁴⁰ Aquest taller, que com a objectiu, en un principi, era donar resposta a una demanda amb rapidesa i eficiència, s'ha acabat convertint en una de les activitats proposades pel PAE (Programa d'Activitats Escolars de l'Ajuntament de Barcelona 2014 - 2015), sota el nom: **"Fem d'arxivers. Una metodologia, una professió"**⁴¹

Imatge 20. Captura de pantalla del taller “Fem d'arxivers. Una metodologia, una professió” a la pàgina web del PAE.

La diferència entre aquest producte i el taller: “*Sant Andreu Obrer pren consciència*”, dissenyats l'any passat i també publicitat, ara al PAE, és que s'ha pogut materialitzar i s'ha dut a terme. Això ha sigut possible perquè no buscava tant l'excel·lència com cobrir una primera demanda.

40 Vegeu Annex: 4 Visita Guiada - Taller “**Laboratori: Fem d'arxiver**”

41 PAE_Programa d'activitats escolars (Ajuntament de Barcelona) <<http://dom.cat/so3>> [Consulta 25 de juliol del 2014].

Aquest fet m'ha permès tenir un feedback ràpid i directe amb els clients de l'activitat, que posa al descobert dades rellevants així com, em mostra el camí per anar millorant el taller, fins a aconseguir un producte que gairebé sigui perfect.

6.2.2 Dades validables obtingudes a partir de la realització del taller: "Laboratori: Fem d'arxiver"?

Per una banda tenim el qüestionari d'avaluació, normalitzat i homogeni per tots els arxius municipals de la ciutat de Barcelona.

Els resultats de l'esmentat qüestionari d'avaluació van ésser força bons, com per a dotar-nos d'optimisme i confiança, però poc realistes.

Eric Ries, anomena a aquest tipus de dada: "indicadors vanidosos⁴²", ja que proporcionen la imatge més prometedora possible. En aquest cas en concret, és comprensible i s'entén perquè durant l'activitat es creen llaços d'empatia entre ambdues parts, l'emissor i el receptor. A més a més si el qüestionari es contesta només finalitzar el taller, no ha passat prou temps per a madurar la riquesa del taller i l'aportació real obtinguda pel client.

Un exemple clar és que malgrat els bons resultats obtinguts en l'avaluació, de moment el centre d'educació especial Pont del Dragó no ha tornat a concertar una altra visita pel pròxim any escolar, i tampoc ens hi ha inclòs en la seva pàgina web l'apartat de notícia o activitat complementària o extraescolar.

Si ens basem en aquests fets, sembla que tenim indicadors contradictoris o com mínim no tan encoratjadors.

El mètode Lean Startup aconsella escriure el que anomena "Històries d'usuaris⁴³" on s'ha de recollir, amb un llenguatge pla, la impressió que obtenim dels usuaris, així com cada millora puntual, cada element a corregir, imprevist o qualsevol altra indicació que pugui ajudar a dissenyar el producte final. És una espècie de quadern de bitàcola de l'activitat, taller o producte.

42 RIES, Eric. *El método Lea Startup. Cómo crear empresas de éxito utilizando la innovación continua*. 5è ed. Barcelona: Deusto, 2011. 147 p.

43 RIES, Eric. *El método Lea Startup. Cómo crear empresas de éxito utilizando la innovación continua*. 5è ed. Barcelona: Deusto, 2011. 150 p.

Quadern de bitàcola del taller: “Laboratori: Fem d'arxiver”:

• **POSADA EN ESCENA: DIA DEL TALLER**

1. El taller estava dissenyat per a estudiants amb un nivell de coneixents molt més alt que el que posseïa el públic assistent. Encara que érem coneixedors del fet que l'escola Pont del Dragó és un centre de formació professional per a joves amb discapacitats motrius i/o amb barreres per l'aprenentatge, vam cometre l'error de no parlar directament amb les tutores per ajustar el màxim possible els continguts als alumnes participants.

Aquest primer entrebanc ens va obligar a canviar sobre la marxa l'estructurade la visita, modificant els temps i fent més llarg la part de visita a les instal·lacions i més curta la part formativa i projecció.

La part positiva d'aquesta situació és la capacitat d'adaptació del discurs i situació a un marc diferent a l'esperat.

2. El temps marcat per l'activitat s'ha de complir. És important en el desenvolupament del taller controlar la durada de cada bloc i acabar amb el temps establert. Per mantenir l'atenció dels joves en el bloc 4: projecció i formació vam introduir a l'explicació anècdotes i temes polèmics (pujada d'informació personal a plataformes com Facebook...) el resultat va ésser l'esperat: una alta participació i dinamisme de l'activitat, tant que l'activitat es va allargar massa i amb prou feines va quedar temps per reflexionar a l'hora de contestar a les preguntes del qüestionari d'avaluació.

3. Reunió prèvia amb els tutors per ajustar la informació que des de l'arxiu desitgem comunicar als continguts que, en aquest mateix moment, ells estan treballant a classe. Durant la visita al dipòsit una de les professores em va demanar que faci especial esment en les mesures de seguretat, atès que era una qüestió que estaven tractant a l'aula.

4. Explotació màxima del patrimoni documental conservat en l'arxiu. De tal manera que tota aquella documentació que d'alguna manera pugui estar vinculada a les persones que facin la visita, s'hauria de donar a conèixer, encara que no sigui part del fil conductor de la temàtica del taller.

En mostrar el contingut d'una planera vam trobar, de forma casual, els plànols de l'antiga fàbrica la maquinista, avui dia escola Pont del Dragó. Aquest fet no hauria d'haver sigut fortuït.

5. El test d'avaluació no ho hauria de donar-lo ni recollir-lo la mateixa persona que imparteix l'activitat, ja que limita la capacitat de neutralitat de les persones que responen.

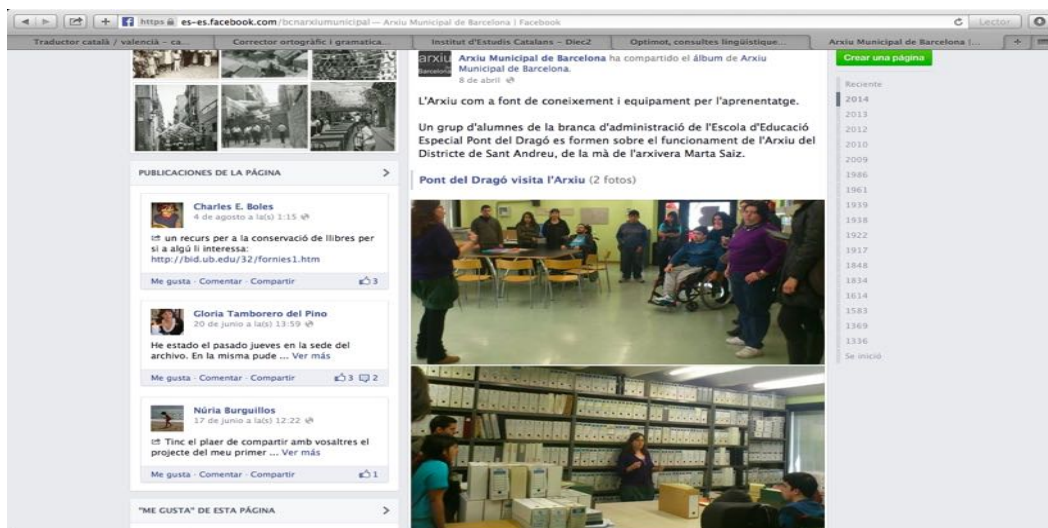
• **REFLEXIONS A POSTERIOR:**

1. Els temes polèmics donen molt joc, però al mateix temps resulta fàcil perdre el control i que els alumnes s'emocionen i dispersen i, a més a més, es pot acabar tocant temes que no ens pertoca com arxiu.

2. Si els recursos tècnics no són els més apropiats (l'arxiu no disposava de projector, ni pantalla i vam fer servir un ordinador) no hem de buscar solucions alternatives de baixa qualitat, sinó adaptar el contingut o informació del taller a altres mètodes d'aprenentatge no tan visuals i tecnològics, sinó més pràctics i d'interacció amb la documentació original o còpies.

3. Seria molt encertat que passat una setmana, l'arxiu tornés a entrar en contacte amb el centre educatiu, demanant suggeriments de millora. Pot ser un bon moment per enviar el qüestionari d'avaluació, convidar-les a participar l'any vinent, recordar-los que estem a la seva disposició i que en cas que aquesta activitat les hagi agradat ens facin partícips de la seva pàgina web o Facebook o blog.

4. A título personal crec que ha arribat el moment de crear el meu propi segell o marca que em diferenciï d'altres competidors i que marqui una distinció als treballs creats i dissenyats per mi.

Imatge 21. Captura de pantalla de la publicació al Facebook de l'Arxiu Municipal de Barcelona del taller: "Laboratori: Fem d'Arxiver"

6.2.3. Altres productes mínims viables. 50è aniversari de l'escola Els Porxos: "Trencaclosques de Sant Martí; Endequina on és?; Història del Districte"; "L'arxiu va a l'escola".

Els passos a seguir per desenvolupar el següent projecte van ser:

1. Reunió amb la directora de l'arxiu: examinar proposta de l'escola i estudiar viabilitat del projecte de participació en la commemoració del seu 50è aniversari.
2. Primera cerca dins del fons fotogràfic i audiovisual de l'Arxiu Municipal del Districte de Sant Martí.
3. Pensar i definir una primera idea o projecte rudimentari, però suficient per presentar a la directora de l'escola Els Porxos.
4. Primera reunió amb Rosa Maria Calvo, directora del centre d'educació. Presentació de les primeres idees i concreció de les expectatives del col·legi. (Molt bona predisposició per part de la directora a qualsevol iniciativa proposta per l'arxiu).
5. Elaboració dels primers esbossos dels productes.
6. Segona reunió a Rosa Maria, en aquesta ocasió a l'escola, per conèixer els espais i recursos tècnics disponibles pel centre.
7. Dissenys definitius pels productes.
8. Creació de dues fitxes de control de l'activitat per l'arxiu. Primer un calendari de ritme de treball i entrega dels productes i una altra amb dades de control i interès estadístic⁴⁴ (ambdues reutilitzables per altres activitats o tallers).

CALENDARI DE TREBALL	
Viabilitat projecte	<ul style="list-style-type: none"> • Calcular temps disponible per dedicar. • Interesses de l'arxiu per portar a terme aquesta iniciativa. • Cerca al fons fotogràfic i audiovisual, de documentació idònia pel projecte.
Principis de Març (1a. Reunió directora escola)	<ul style="list-style-type: none"> • Expectatives de l'escola • Presentació primeres idees • S'estableixen primers acords i dates d'entrega

44 Vegeu pàgina 46 i 47

Període de treball (mes i mig)	<ul style="list-style-type: none"> • Esbós dels primers productes: <ul style="list-style-type: none"> ◆ Exposició: <ul style="list-style-type: none"> -Trencaclosques. - Endeвина on és. (Abans /Ara). - Breu història del districte. -DVD sobre les escoles del franquisme al territori. ◆ Taller experimental: "L'Arxiu va a l'escola"
Finals d'abril (2a. Reunió a l'escola)	<ul style="list-style-type: none"> • Vistiplau als productes presentats. • Nous suggeriments a estudiar. • Anotació dels serveis tècnics amb els quals compta l'escola (pissarres digitals, pissarra magnètica, panels expositors i projectors).
21 de maig del 2014	<ul style="list-style-type: none"> • Impartició del taller experimental: "L'Arxiu va a l'escola" a alumnes de 5è i 4^t.
26 de maig – 18 de juny del 2014	<ul style="list-style-type: none"> • Inauguració i clausura de l'exposició (muntatge i desmuntatge).
Fins juliol	<ul style="list-style-type: none"> • Recull d'informació i impressions. • Avaluació.

Taula 22: Calendari d'organització de la feina

Els productes finals, a excepció del DVD, es poden consultar en els annexos 5; 6; 7 i 8⁴⁵. L'objectiu que persegueix l'Arxiu cooperant amb la celebració del 50è aniversari de l'escola Els Porxos, es pot analitzar des d'un doble vessant. Per una banda, forma part de la seva política de difusió treballar per donar a conèixer l'arxiu, com servei de referència cultural, dins d'un territori; així com, mostrar la seva riquesa documental i les seves possibilitats. Per una altra, és demostrar l'interès i participació de l'arxiu en la vida del districte arribant a aconseguir d'aquesta manera, que gerència, presti més atenció a les necessitats de l'arxiu, la qual cosa es pot traduir en un augment de pressupost per treballs de difusió i màrqueting i altres tasques de l'arxiu en general.

45 Vegeu Annex: 5 producte màrqueting: "**Trencaclosques del districte de Sant Martí**".

Vegeu Annex: 6 Joc fotogràfic: "**Endevina on és**" (*abans / ara*).

Vegeu Annex: 7 Panels explicatius amb suport documental de l'arxiu: "**Breu història de Sant Martí**".

Vegeu Annex: 8 Taller experimental: "**L'arxiu va a l'escola**".

El meu objectiu personal resulta més particular, ja que representava la gran oportunitat esperada per dur a terme activitats de difusió i poder estudiar la seva viabilitat que en definitiva, és la viabilitat de la meua idea de negoci.

El perquè del **Trencaclosques del districte de Sant Martí**⁴⁶: Aquesta idea va a sorgir a partir de l'intent fallit del nou joc de l'oca de Sant Martí, amb els dibuixos de Pilarín Bayés. Buscava poder dissenyar un producte lúdic i educatiu pels més petits. Un joc amb dibuixos i colors cridaners que al mateix temps aportés coneixement del territori i el seu medi més proper.

En un principi vaig intentar dissenyar-lo a partir dels medis tècnics i coneixements dels quals disposava. I he d'admetre que la qualitat del producte no era la desitjada. Si volia aconseguir un producte amb garanties mínimes de viabilitat que pogués presentar tant com activitat lúdica d'arxiu, com un producte de màrqueting del districte, el trencaclosques hauria d'ésser millorat.

Decidí demanar col·laboració a professionals d'altres disciplines, en aquest cas de belles arts, a la il·lustradora **Gemma Alacuart Albós**.

Entre les dues vam acabar per dissenyar un divertit trencaclosques.

Aquest tipus de creació va ser utilitzada, des dels seus inicis fins a 1820, dins de l'educació Britànica en l'ensenyament de geografia per nens⁴⁷.

Tant la Gemma com jo vam coincidir en el fet que un trencaclosques representatiu del Districte de Sant Martí, resultava el passatemps educatiu perfecte en aquesta ocasió. Però a més a més, el puzzle és un producte que dona la possibilitat de poder rendibilitzar-lo com una composició creativa i publicitaria del propi Districte.

El trencaclosques es compon d'una base, on el dibuix central és el plànol del Districte de Sant Martí amb les representacions dels edificis o elements més representatius de cada barri. Cada il·lustració ha estat creada fent servir com a model, les fotografies i la informació de la qual disposava l'Arxiu del Districte, i que posteriorment s'ha recollit en tres panells informatius on apareix la fotografia real, el dibuix i la història o dades pertinents.

L'altra component del puzzle són les peces, les quals formen petits grups de color segon al barri que corresponguin.

46 Vegeu Annex: 5 producte màrqueting: "**Trencaclosques del districte de Sant Martí**"

47 *Wikipedia*. <<https://es.wikipedia.org/wiki/Rompecabezas>>[Consulta: 1 d'agost del 2014].

TRENCACLOSQUES A L'EXPOSICIÓ 50È ANIVERSARI DE L'ESCOLA ELS PORXOS:

Imatge 23: Trencaclosques del Districte de Sant Martí. Fet a vinil sobre pissarra magnètica i peces i panells informatius imantats.

Imatge 24: Dissenyadores i creadores del trencaclosques, amb la base i les peces fora del seu lloc.

Imatge 25: Nens de l'escola Els Porxos jugant i muntant el trencaclosques.

Des de les hores Gemma i jo vam acordar obrir una nova línia conjunta de treball que es va materialitzar en el projecte: **Arxiu Il·lustrat**⁴⁸

Logos 26 i 27: Els logos d'aquesta nova col·laboració

Els altres dos productes: **Endevina on és...?** i **Breu història del Districte de Sant Martí** tenen com a objectiu mostrar la riquesa i rellevància del fons documental, utilitzant els documents d'arxius com element il·lustratiu i aclaridor del text al qual acompanya, o com a part del propi joc.

El producte **Endevina on és...?**⁴⁹ es presenta de forma lúdica. Dues còpies de fotografies amb el format A4 una al darrere de l'altra. Ambdues representen el mateix lloc amb la mateixa perspectiva, amb una diferència considerable d'anys. L'entreteniment o joc consisteix a endevinar veient la fotografia més antiga l'indret que és en l'actualitat. Activitat també lúdica-cultural per totes les edats.

JOC ENDEVINA ON ÉS? A L'EXPOSICIÓ 50È ANIVERSARI DE L'ESCOLA ELS PORXOS

Imatge 28 i 29: Alumnes jugant a endevina on és?

48 Facebook – Arxiu Il·lustrat <<https://www.facebook.com/arxiuil.lustrat?ref=hl>>[Consulta: 7 de juny del 2014].

49 Vegeu Annex: 6 Joc fotogràfic: “**Endevina on és**” (abans / ara)

Breu història del Districte de Sant Martí⁵⁰**49**, és l'altre producte que explica, com indica el seu nom, el pas del temps, de Sant Martí de Provençals agrícola, al sorgiment i desenvolupament d'una forta indústria arribant a ser considerat el Manchester Català del segle XIX, i fins a l'actualitat, on ens troben un nucli de població perfectament integrat a la ciutat de Barcelona formant el districte número deu.

Aquest producte perd la visió més lúdica, per concentrar-se en testimoniar el fet cultural de la trajectòria i petjada que va deixar un poble antic independent, transformat en l'actualitat en part del paisatge urbà de la ciutat Comtal.

Per documentar aquestes dades utilitzí fotografies antigues i retalls de premsa.

BREU HISTÒRIA DE SANT MARTÍ A L'EXPOSICIÓ 50È ANIVERSARI DE L'ESCOLA ELS PORXOS

Imatge 30: Dues nenes llegint la història i veient les reproduccions de fotografies i retalls.

L'Arxiu Municipal del Districte de Sant Martí va col·laborar i participar en l'exposició que homenatjava a l'escola Els Porxos en el seu 50è aniversari, amb aquests tres productes més el DVD "Escoles del Franquisme al Territori".

50 Vegeu Annex: 7 Panels explicatius amb suport documental de l'arxiu: "**Breu història de Sant Martí**"

Aprofitant aquesta breu aliança (arxiu-escola), i veient la bona predisposició de Rosa Maria Calvo, directora del centre educatiu, va sorgir, a proposta de l'Arxiu, una altra iniciativa. Un taller nou i experimental basat en la idea de traslladar l'arxiu a l'escola.

Aquest taller no neix per quedar-se, sinó per estudiar l'acolliment i recepció en el món educatiu.

És una idea que mostra l'empenta que configura la nova política de l'arxiu, com a servei públic i entitat cultural que és, d'acostament als ciutadans en general i, en particular als joves del districte. En aquest sentit, l'objectiu principal és treballar per establir un **pont de comunicació entre l'arxiu i la comunitat educativa**, buscant una cooperació comuna i beneficiosa per ambdós.

El taller: "**L'arxiu va a l'escola**" té com a objectius:

- Donar a conèixer als petits estudiants, l'existència d'un arxiu en el seu districte o barri, com a centre de referència cultural, igual que hi ha una biblioteca o museu.
- Explicar i presentar als professionals de l'educació els fons documentals, com a material de suport i reforç dels continguts explicats a classe, documents que a més a més poden resultar rellevants, divertits i interessants i posen en relleu el valor de les fonts primàries pel creixement, desenvolupament i maduració de qualsevol hipòtesi i futur treball de recerca.
- Conscienciar de la importància que té recuperar i conservar la nostra història més pròxima.
- Explicar la nostra tasca des de la perspectiva de vetlladors de la bona praxi en la gestió documental de l'administració, garantint la transparència en la gestió i assegurant el manteniment de drets ciutadans.
- Contribuir a la reflexió sobre la nostra participació en la societat, arribant a demostrar com aquestes accions del present són la història del futur.
- Incentivar amor i cura pel territori així com per la comunitat de la qual es forma part.

El marc concret en el qual volíem desenvolupar aquest projecte, celebració del 50è aniversari d'una escola del barri de Sant Martí de Provençals: Escola Els Porxos, ens marcava clarament les línies de disseny i evolució del taller.

Primer de tot el context geogràfic està limitat, principalment a un barri. L'edat del públic també ens obliga a pensar en una forma entretinguda de presentar el projecte. I per últim

l'espai on es portarà a terme el taller: l'aula, condiona la forma en la qual treballaren els estudiants.

Tenint present aquestes tres característiques el taller es va plantejar de la següent manera:

- S'intentarà presentar la tipologia més nombrosa de documents possibles: plànols; documents textuais, fotografies, retalls de premsa, gravats, cartells... per a què els nens i professors tinguin una visió general de la documentació que es custòdia en un arxiu.
- El taller buscarà fomentar valors com la solidaritat i cooperació entre companys de classe, així com la participació i respecte.
- Els continguts a transmetre han de formar part del programa curricular i presentar-se com activitat de reforç lúdic.
- El taller ha de ser dinàmic, entretingut i interessant per al públic menut, per la qual cosa es desenvoluparà a través de jocs, que requereixin la implicació i aportació dels nens.
- L'educador o tutor omplirà el qüestionari d'avaluació. Però atès a l'estreta relació establerta amb el col·legi, es portarà a terme entrevistes personals amb les professores i directora per conèixer de forma més profunda i realista la seva percepció sobre l'activitat. Un altre aspecte molt important és la reacció obtinguda dels alumnes.

El taller experimental "**L'arxiu va a l'escola**⁵¹" va veure la llum el 21 de maig d'aquest any. Es va realitzar amb els alumnes de 5è i 4t de primària, amb molt bones impressions.

TALLER: L'ARXIU VA A L'ESCOLA

Imatge 31: Alumnes de 5^è de l'escola Els Porxos

51 Vegeu Annex: 8 Taller experimental: "**L'arxiu va a l'escola**"

6.2.4 Dades validables obtingudes a partir de la col·laboració amb l'escola Els Porxos?

A l'igual que va ocórrer amb l'anterior experiència (taller: "Laboratori: Fem d'arxiver. Centre d'educació especial Pont del Dragó") ara també disposem d'indicadors "vanidosos" com els qüestionaris d'avaluació. Però en aquesta ocasió els bons resultats vam venir acompanyats i ratificats per la petició, per part de l'escola, de tornar a participar l'any vinent (2014 -2015) en els tallers oferts per l'arxiu.

Curiosament també en aquest centre educatiu observem com l'activitat o taller realitzat per l'arxiu no es publicita en la seva pàgina web, blog o àlbum digital.

És un fet que es repeteix en les dues experiències, amb centres diferents, i que personalment considero que seria fàcil corregir-lo.

Com a contraprestació a la gratuïtat de l'activitat que oferta l'arxiu es podria sol·licitar un acompanyament en la seva política de difusió, demanant la publicació del taller, activitat o visita a les xarxes social de referència que fan servir aquests centres educatius com a eina de comunicació. La col·laboració pactada entre arxius i escoles no només s'ha de limitar a l'aula, sinó que ha de poder tenir un altre abast i repercussió. Si tenim present l'esforç, en temps i diners, invertit per al disseny d'aquestes activitats, arribarem a la conclusió que hem d'intentar obtenir la major rendibilitat provable. Una eficient política de difusió i la màxima divulgació possible ens pot ajudar a obtenir millor resultats i a augmentar la demanda d'aquests nous serveis o productes.

Seguint el mètode Lean Startup, i per assolir indicadors més fiables i verídics, també en aquest cas, vaig a escriure la història dels usuaris, o com jo he decidit anomenar, el quadern de bitàcola.

Quadern de bitàcola del taller: Endequina on és...?, i Breu història del Districte de Sant Martí.

- **POSADA EN ESCENA: L'ÈXIT DE L'EXPOSICIÓ**

1. Estem davant d'una activitat organitzada entre dues parts, per la qual cosa hi ha qüestions o decisions que no depenen del nostre criteri, i el seu control o organització se'ns escapa de les mans. Per aquesta raó recomano planificar al màxim possible i des d'un principi el desenvolupament de l'activitat, així com les tasques a desenvolupar per cadascú.

Una errada comesa en aquesta experiència, va ésser deixar de banda les tasques promogudes des de l'escola, això ens va suposar que en la política de difusió planificada des del centre educatiu a través de btv (Infobarris), l'arxiu no en va treure cap avantatge, ja que la publicitat o notícia emesa només va versar sobre l'escola Els Porxos i el seu aniversari, en cap moment es va fer esment de la participació de l'arxiu ni el treball desenvolupat per Arxiu Il·lustrat, aquest fet ens fa invisibles davant d'una gran oportunitat de donar a conèixer tant la tasca que fa l'arxiu com la que varem dissenyar la Gemma i jo.

- **REFLEXIÓ A POSTERIORI:**

1. Aquesta cooperació ens va deixar tant a l'Arxiu Municipal del Districte de Sant Martí com Arxiu i Il·lustrat un regust agre dolç, que ens va requerir una reflexió profunda per entendre el petit malestar que no ens deixava gaudir del treball realitzat i d'aquesta experiència principalment enriquidora.

Al final vam descobrir que aquesta inquietud es podria haver evitat, si des del principi haguéssim parlat, dels diferents interessos que ens movien. Arribant a acords per buscar la manera conjunta d'aconseguir-los.

2. El suport i grandària dels productes es van a adaptar a les necessitats i espais del centre escolar. La qual cosa va ésser bastant encertada, excepte pel trencaclosques, atès al seu alt cost econòmic. Avui dia des de l'arxiu es pensa que hauríem d'haver tingut en compte aquest aspecte abans, ja que la reutilització d'aquest producte ara resulta bastant complicat a causa de la seva gran magnitud i la dificultat que això comporta alhora de traslladar-lo.

3. El trencaclosques ha sigut una aposta forta per part d'Arxiu Il·lustrat, la Gemma i jo vam arriscar amb la creació i disseny d'aquest producte de màrqueting, desinteressadament en un principi, per obrir una nova línia de treball i donar-nos a conèixer en l'àmbit dels arxius i posteriorment a altres relacionats amb el món de la cultura. Per això hem de planificar un pla d'estratègia comunicativa, així com estar al dia de temes relacionats amb els drets d'autor.

Confiam a haver après d'aquesta primera experiència i seguir creixent.

Quadern de bitàcola del taller: "L'arxiu va a l'escola"

• **POSADA EN ESCENA: TALLER A L'ESCOLA:**

1. El taller es va dur a terme en dos cursos diferents 5è i 4t al mateix dia 21 de maig del 2014. Situació que em va permetre fer una comparativa i obtenir molta informació per analitzar posteriorment.

Un fet que em va resultar curiós és que encara que el taller estava dissenyat pels alumnes de 5è, perquè s'ajustava més als continguts curriculars, l'acollida va ésser millor amb els més petits. A l'hora de reflexionar sobre aquesta circumstància vaig adonar-me de dos elements diferents. El primer relacionat a l'actitud del tutor, en el cas dels de 4t, les professores van a estar participatives i controlant l'aula, però en el cas dels de 5è la professora va optar per mantenir-se al marge dedicant el seu temps a altres menesters. Com solució a la situació descrita seria interessant demanar anticipadament la participació del professor o bé, fent fotografies del desenvolupament del taller o en l'organització del mateix...

El segon fet diferent va ser la meua manera d'impartir l'activitat. Durant el transcurs del primer taller, amb els alumnes més grans, em vaig adonar d'alguns errors que vaig intentar corregir amb els alumnes de quart. Amb el primer grup, amb el joc anomenat: "Barra del temps", en el qual tots els alumnes haurien de participar ubicant diferents imatges en una barra cronològica o del temps, S. XIII - XVIII període agrícola, S. XIX període industrial i S. XX època contemporània, vaig poder comprovar que aquesta manera de participació afavoria un ambient de xivarri, de falta d'atenció i desconcentració. Resultava important buscar la manera de reduir la durada de l'activitat així com el nombre de participants del joc.

2. En general vaig tenir la percepció de què el taller va a tenir molt bona acollida per part dels alumnes. M'hauria agradat disposar de temps per poder contrastar amb ells i preguntar-los la seva opinió sobre el taller. Principalment coses a millorar.

• **REFLEXIÓ A POSTERIORI:**

1. L'adaptació del patrimoni documental, custodiat i conservat per qualsevol arxiu, als continguts curriculars dels diferents nivells educatius i, a més a més, presentats de forma lúdica, resulta una combinació excel·lent pel disseny de tallers i serveis didàctics.

2. Es compleix a la perfecció u dels objectius principals per part de l'Arxiu: establir un primer pont de comunicació entre el món arxivístic i l'educatiu.
3. El temps dedicat a la creació del taller: *"L'arxiu va a l'escola"* és prou llarg, per a pensar que compensa més, elaborar un taller per tot Sant Martí, on s'expliqui la història del districte sense i que es pugui oferir a totes les escoles d'aquest territori, en comptes de dissenyar un taller per cada barri. Només pel districte de Sant Martí hauríem de crear 10 tallers diferents.

7. PLA ESTRATÈGIC DE MÀRQUETING I COMUNICACIÓ

7.1 Màrqueting online

Roger Croes, analista cap de cerques de l'agència MEC per Europa, Orient Mitjà i Àfrica, compara la NASA, de finals dels anys seixanta principis del setanta, amb el gran negoci de Google: *“Abans la frontera era l'espai, ara la xarxa, abans l'heroi aventurer era l'astronauta, ara són els creadors de Google, Facebook i You Tube”*⁵².

Avui dia ningú discuteix que l'era digital ha envaït tots els nostres espais: públic, privat i professional. Per aquest motiu viure d'esquena aquest fenomen resulta pràcticament inviable.

El món de les TIC (Tecnologies de la informació i comunicació) han suposat la quarta revolució industrial: PARLA – ESCRITURA – IMPREMTA – **TELEMÀTICA**. De la mateixa manera ha fet la seva aportació en la història de les grans revolucions: EXPLOTACIÓ DE LA TERRA – SISTEMA CAPITALISTA DE PRODUCCIÓ – **PODER DE LA INFORMACIÓ**. A més a més a l'evolució tecnològica també li devem canvis en conceptes tals com la **IDEA D'ESPAI I TEMPS**, i l'adopció de nous comportaments en la forma de comunicar-nos i expressar-nos.

Es podria qüestionar si realment és una evolució, per la connotació positiva que implica la mateixa paraula, però el que mai podríem negar és la transcendència i la influència que té en un món globalitzat.

Aquests arguments justifiquen de forma general la decisió de pensar un pla estratègic de màrqueting i comunicació fent servir les noves tecnologies i les xarxes socials.

Les raons concretes que acaben per legitimar aquesta opció són les següents:

1. Garanteix la presència en l'àmbit professional: existeixes, ets visibles.
2. Redueix costos (publicitat, màrqueting, distribució...).
3. Ajuda a adaptar-se millor a l'entorn (elimina barreres, acosta al públic en general).
4. Reforça les relacions amb la clientela (fidelitza als usuaris i el públic en general es passa a convertir en usuaris potencials).
5. Converteix una idea de negoci en una entitat o institució amb personalitat.

52 AMIGUET, Lluís. “Los lunes de diez a doce es cuando más se usa Google”. *La Vanguardia* (11 de novembre 2010). [disponible també en línia <<http://dom.cat/spr>>

6. Facilita el creixement del negoci sense haver de fer grans inversions (el desenvolupament de noves iniciatives no necessita una gran infraestructura, l'augment de nous clients tan poc requereix un espai més gran, els nous mercats poden estar en punts molt llunyans).

A l'hora de pensar un pla de comunicació, vaig comparar diferents models d'estratègia comunicativa d'arxius públics, considerats cas d'èxits com per exemple: *L'Archivo General de la Nacional de Colombia*⁵³; *The National Archives*⁵⁴; *Arxivers sense Fronteres Internacional*⁵⁵

Aquestes institucions tenen presència en la major part de les plataformes socials de difusió existents en la xarxa: Web, Blog, Facebook, Twitter, Flickr, Viquipèdia... i encara que són un perfecte model a seguir, per la meua idea de negoci començaré per centrar tots els meus esforços en una de les xarxes socials.

Crec que per ser la que més seguidors té, per ser ràpida i àgil, perquè permet una periodicitat de publicació raonable i la informació de la qual s'alimenta no cal que tingui un gran abast i ser molt elaborada, sinó més bé ser diversa i plural, per tot això, les dues iniciatives o idees de negoci de les que parlo en el treball, concentraren, en un inici, la seva campanya comercial i de màrqueting a través de Facebook.

7.2 Línies de negoci online

Ambdues pàgines de Facebook representen línies de negoci diferents encara que semblants.

Divulgar-Arxiu: representa el projecte original d'aquest treball. La creació d'un servei de difusió que ajudi a la visibilitat dels arxius públics, principalment, a través de tallers didàctics, activitats puntuals, visites guiades, cursos monogràfics, exposicions, suport i preparació de taules redones i conferències...

53 *Archivo General de la Nación de Colombia*. <<http://www.archivogeneral.gov.co>> [Consulta: 8 de juliol del 2014].

54 *The National Archives (United Kingdom)*. <<http://www.nationalarchives.gov.uk>> [Consulta: 5 de juliol del 2014].

55 *Arxivers sense Fronteres Internacional*. <<http://dom.cat/spt>> [Consulta: 6 de juliol del 2014].

Fins el moment els tallers desenvolupats a través d'aquesta iniciativa són:

Taller didàctic: "**Sant Andreu obrer pren consciència!**".

Visita-guiada i de formació: "**Fem d'arxivers. Una metodologia, una professió**".

Taller històric didàctic: "**L'escola va a l'arxiu**".

Suport i cooperació per l'exposició de commemoració del 50è aniversari de l'escola Els Porxos amb el joc: **Endevina on és?** I el resum històric il·lustrat amb fotografies i documents de l'arxiu: **Història del Districte**".

Arxiu Il·lustrat: és una aliança amb Gemma Alacuar, professional provinent del món de les Belles Arts i dona compromesa amb la democratització de la cultura, fent-la arribar a qualsevol racó o persona.

Aquest pacte va sorgir, com he explicat anteriorment, per la impossibilitat de crear certs productes de qualitat, ja que necessitava la cooperació d'especialistes en dibuix i programes d'edició d'imatge com el Photoshop.

La principal diferència amb Divulg-Arxiu és que no neix amb l'objectiu de crear una solució a la invisibilització dels arxius, per la qual cosa el seu públic o client no està limitat als anomenats centres d'arxiu.

Arxiu Il·lustrat s'enfoca a la creació de productes de màrqueting. I encara que s'inspira en elements culturals i documents d'arxiu (principalment fotografies, plànols, cartells i postals) les seves obres o creacions busquen sortida en qualsevol àmbit: turisme, comerç, centre cívics... sectors no sempre públics sinó més aviat privats.

Cert és que fins aleshores l'únic producte creat va a partir d'una demanda de l'Arxiu Municipal del Districte de Sant Martí, per l'exposició del 50è aniversari de l'escola Els Porxos, en concret, estic parlant del **Trencaclosques del Districte de Sant Martí**. Encara que des d'Arxiu Il·lustrat esperem donar-li més rendibilitat.

7.3 Facebook Divulg-Arxiu

Categoria:

Altres - Comunitat

Nom d'usuari i nom:

www.facebook.com/divulgarxiu – Projectes de divulgació arxivístics

Data d'inici:

Pot anar acompanyada d'alguna fita o esdeveniment:

Ex: 31 d'agost del 2014:

Dia internacional de la Solidaritat.

Naixement: 12 Calígula (emperador romà).

Obituari: 1997 princesa Diana de Gales mor en accident de trànsit.

Successos: 1888 Londres, Jack l'Esbudellador assassina a la seva primera víctima Mary Ann Nichols.

Història: 1961, Espanya retira les seves últimes tropes del Marroc.

Adreça:

No geolocalitzador, ja que no tinc una oficina o un lloc concret de treball. Però sí la meva adreça electrònica professional.

Altra Informació:

- **Missió del projecte:** Divulg-Arxiu persegueix aconseguir la visibilitat i acostament dels arxius a la ciutadania a través del disseny d'activitats lúdico-culturals creatives i imaginatives.
- **Descripció:** Divulg-Arxiu és una aposta personal, des de l'òptica d'una arxivera-historiadora, per crear un espai experimental on congregar la cultura, l'oci, la imaginació i innovació com solució a la invisibilitat que pateix el món dels arxius. M'agrada treballar pensant que col·laboro per la integració del territori i la memòria col·lectiva a la quotidianitat dels veïns, d'una forma participativa i divertida, posant a cada racó un somriure i, una mica d'imaginació.
- **Impressum:** martasaizmontero@gmail.com

Foto de perfil:

El meu logo, encara no és el definitiu, però la idea és anar creant una imatge amb la qual m'associïn.

Imatge 32. Logo de DivulG-Arxiu

Foto de portada:

He escollit aquesta imatge per dos motius principalment:

1. Perquè queda clar que tot el projecte versa sobre arxius.
2. Perquè el logo és la maneta dels compactes.

Imatge 33. Foto de portada en el Facebook de DivulG-Arxiu

Cronologia:

Crec que en aquest apartat podria incloure la meua trajectòria professional d'una manera desenfadada i divertida.

I amb cada projecte nou, anar afegint la meua experiència, la meua percepció o alguna anècdota interessant.

Gustos:

Seria interessant anar creant una comunitat de professionals de diferents branques o disciplines amb un objectiu comuna, la difusió i divulgació de la cultura. Està clar que la visió predominant o la que més valor tendria per aquesta pàgina seria la d'altres companys arxivers.

La creació d'un Fòrum on debatre aquestes temes aportaria un valor afegit a la pàgina del Facebook.

Àlbums:

Per cada activitat, taller, producte, exposició, xarrada temàtica...es crearia un àlbum amb fotografies i també vídeos.

Seleccionar les fotos que es consideren més interessants. No posar-ne més de cinc. Crec que l'àlbum ha d'anar acompanyat d'una publicació explicativa per poder entendre, reflexionar i donar peu a comentaris d'altres persones.

També s'hauria d'incloure enllaços d'altres pàgines que esmentin l'esdeveniment. Característiques de les fotos: baixa resolució. I molt important tenir resolt tots el temes de drets d'imatge/ explotació/ d'autor...

Esdeveniments:

És un apartat bastant important on poder publicitar futures activitats.

Ha d'haver-hi una correcta informació, indicant el més detalladament possible temàtica, participants, lloc, hora, telèfon de contacte si cal, i com arribar.

Normes de convivència:

Indicar un decàleg de participació marcant els límits de moderació de la conversa. També podria servir per recordar tema drets d'autor / d'explotació...

Widget:

D'altres xarxes on participo: Twitter (quedaria pendent).

Link:

Futur Blog (on s'ampliaria i aprofundiria més en la qüestió de difusió).

<https://www.facebook.com/DivulG-Arxiu-370249603123477/>

Captura de pantalla 34. Facebook DivulG-Arx

7.4 Facebook Arxiu Il·lustrat

Categoria:

Altres - Comunitat

Nom d'usuari i nom:

www.facebook.com/arxiuil·lustrat – Productes culturals de disseny creatiu

Data d'inici:

Pot anar acompanyada d'alguna fita o esdeveniment:

Ex: 6 de juny del 2014:

Naixement: 1875, Thomas Mann (escriptor i crític alemany).

Obituari: 1968, Robert F. Kennedy, mor un dia després d'ésser disparat en un hospital dels Àngels (EUA).

Curiositats: 1984, s'estrena el vídeo joc de Tetris.

Història: 1944, té lloc la batalla o desembarcament de Normandia també conegut com "dia D".

Adreça:

No geolocalitzador, ja que no tenim un espai comú de treball la Gemma i jo. Però sí és important indicar la nostra adreça electrònica professional.

Altra Informació:

- **Missió del projecte:** Arxiu Il·lustrat crea i dissenya productes de màrqueting, lúdiques i educatius per acostar la cultura a qualsevol àmbit o sector professional.
- **Descripció:** La Marta, com a arxivera-historiadora, i la Gemma com, a il·lustradora-dissenyadora, hem apostat per crear un espai experimental conjugant la cultura i l'oci il·lustrat. Una divertida associació que per estranya que sembli, ha aconseguit fusionar dos mons diferents però convergents amb la seves expectatives i il·lusions.
- **Impressum:** martasaizmontero@gmail.com gemma_alacuart@hotmail.com.

Foto de perfil o logo:

Imatge 35. Logo de Arxiu Il·lustrat

Foto de portada:

Hem escollit aquest dibuix dissenyat per Gemma Alacuart que ens representa a les dues i que és significatiu del seu estil com artista.

Imatge 36. Foto de portada en el Facebook de Arxiu Il·lustrat

Cronologia:

Inclourem la nostra trajectòria professional d'una manera desenfadada i divertida. Els projectes comuns, així com altres individuals.

Gustos:

Volem construir una comunitat interdisciplinària amb una mateixa inquietud; la difusió i la cultura des de qualsevol perspectiva.

La creació d'un fòrum on debatre aquestes temes aportaria un valor afegit a la pàgina del Facebook.

Àlbums:

Per cada producte o disseny hauríem de crear un àlbum amb fotografies i vídeos. Seleccionar les fotos que es consideren més interessants. No posar-ne més de cinc. Hem d'explotar al màxim cada creació, per la qual cosa hem de imaginar i pensar variats i nombrosos jocs d'un mateix producte.

També estaria bé poder incloure enllaços d'altres pàgines que esmentin l'esdeveniment. Característiques de les fotos: baixa resolució. I molt important tenir resolts tots el temes de drets d'imatge/ explotació/ d'autor...

Esdeveniments:

És un apartat bastant important on poder publicitar futures activitats.

Hi ha d'haver una correcta informació, indicant el més detalladament possible temàtica, participants, lloc, hora, telèfon de contacte si cal, i com arribar.

<https://www.facebook.com/axiuil.lustrat/?ref=hl>

Captura de pantalla 37. Facebook Arxiu Il·lustrat

8. VALORACIÓ I CONCLUSIÓ FINAL

Reflexionant... del perquè d'aquesta iniciativa, i de la inquietud que des de fa temps mou la meua vocació dins del món de l'arxivística, faig un breu repàs mental d'opinions professionals i articles que divulguen la necessitat de fer visible la nostra professió. Sembla que tots ells, estan d'acord en el desenvolupament de polítiques de difusió, o bé fent servir les TIC (ALBERCH, 2001), o apel·lant a l'aplicació de les tècniques del màrqueting (Lewis, 1993; Tarrés, 2005) i, gairebé sempre, mirant de reüll als nostres cosins germans: les biblioteques i museus (SUQUET, 2003), intentant reproduir això, que els museus fan des de fa anys tan bé: els serveis didàctics (Reverte, 2003; Tribó, 2005). La realitat és que, ara com ara, els arxius segueixen sent un enigma pels ciutadans, i una eina poc valorada per l'Administració Pública, que encara no acaba d'assumir la importància de la transparència i la bona praxi de la gestió documental, situant-nos dins de l'organigrama institucional al costat d'altres serveis culturals com les anomenades biblioteques i museus, però mai posant-nos al mateix nivell pressupostari⁵⁶.

És precisament en aquest punt, on podem entrar en una discussió, en forma d'espiral, que mai tindria fi. Pateixen realment els arxius un greuge comparatiu amb relació als museus i biblioteques? O és la nostra pròpia aptitud, enrocada encara en el passat i en la idea d'arxiu clàssic, la que ens manté en l'ostracisme de la vida cultural contemporània? Sigui com anés, en el present ens trobem amb aquest problema, i des de l'orgull i amor que sento per aquesta professió vull participar en la transformació d'aquesta realitat.

Fent camí... al llarg de tot aquest recorregut d'un any i mig, me n'he adonat de tres elements bàsics que ajuden a no desencoratjar-se i veure el camí més pla i menys pedregós. Primer de tot parlo del **temps**, no com una concepció mental d'una durada de successions d'instantos, sinó com un espai tangible i material de gran valor, del qual moltes vegades no disposem, el que ens obliga a no poder invertir-ho amb inquietuds no essencials per al dia a dia.

Aquesta primera idea va íntimament lligada a la disposició d'un capital mínim d'inversió, que dóna la tranquil·litat suficient per centrar-te en la teua il·lusió o idea de negoci. En el meu cas no he pogut comptar amb aquesta primera ajuda o pilota d'oxigen, per la qual cosa he hagut d'invertir temps en comptes de capital. Un temps, que de vegades es pot fer interminable i

56 Pressupost de la Generalitat de Catalunya per al 2014 (projecte)

<http://www15.gencat.net/ecofin_wpres14/pdf/AI_CU13.pdf> [Consulta: 31 de juliol del 2014] BOE.

Títol: Aprovació de pressupost

amb la sensació que es perllonga massa en la teva vida, a no ser que tinguis les idees clares o, com mínim, que percebis algun benefici.

Un segon element important és el **realisme pràctic**. En el meu inseparable llibre de capçalera: "El Método Lean Startup..." Eric Reis, l'autor, parla de l'excés d'optimisme del caràcter emprenedor. Un optimisme que llepa l'eufòria, i que ens fa perdre el contacte amb la realitat. He de reconèixer que jo he experimentat aquesta pujada rosta amunt i que gairebé sempre s'acaba convertint en un pou de frustració.

Personalment saber interpretar el sentit de la paraula realisme, m'ha suposat un gran esforç, que fins i tot ara, he de seguir fent per interioritzar-la. Sempre s'ha lligat les dates i dades, contrastades amb fonts que gaudeixen de certa credibilitat i legitimació, a una veritat inqüestionable, a una realitat innegable. Jo, arran de la meva experiència, rebutjo aquesta premissa, ja que tot resulta relatiu i interpretable. Després de dur a terme un estudi clàssic de mercat, amb dates francament optimistes i animoses, els resultats van ser desastrosos, per això apel·lo a un realisme pràctic on les dades es puguin contrastar en fets concrets, validables i tangibles, que permetran arribar a conclusions reals i no suposades o imaginades.

I l'últim element, però no per això menys important és l'**empenta**. Empenta per no defallir en moments de desil·lusió, empenta per superar una primera, una segona i fins i tot una tercera ensopagada, empenta per creure en un mateix i no deixar-se desanimar, per totes aquelles veus i opinions negatives amb les quals et trobes. Sergio Fernández (2009, 107) adverteix d'un error molt comú en qualsevol persona: explicar els somnis a tothom!, és a dir, parlar del que no s'ha de parlar i escoltar allò que no cal escoltar.

Si expliquem els nostres somnis a les persones inadequades, els esgotarem inútilment i finalment ens quedarem sense ells. No sé si és part de la condició humana, però mai faltaren persones que troben dificultats i aspectes negatius de la teva idea. En aquest moment l'empenta permet seguir somiant o seguir fent camí.

Pero eso sí, y en esto soy irreductible, no les perdono bajo ningún pretexto que no sepan volar,

si no saben volar pierden el tiempo conmigo.

(Espantapájaros, Oliveiro Girondo)

Mesurant... Després de tots aquests mesos de recollida de dades, observacions teòriques, disseny i creació d'activitats i tallers, faig el següent breu càlcul i recompte: 7 han sigut els productes creats :

1. "Sant Andreu obrer pren consciència."
2. "El joc de l'Oca de Sant Martí."
3. "Laboratori: fem d'arxiver."
4. "Trencaclosques del Districte de Sant Martí."
5. "Endevina on és...?"
6. "Breu història de Sant Martí."
7. "L'arxiu va a l'escola."

D'aquest, només han sigut els 5 últims els que s'han dur a terme, permetent obtenir d'aquesta manera dades reals validables:

El taller: "Laboratori: fem d'arxiver" ha sigut de l'únic que he obtingut rendibilitat econòmica directe.

Del Producte de màrqueting: el "Trencaclosques del Districte de Sant Martí" encara no hem percebut, Arxiu Il·lustrat com a creadores, cap remuneració. Però en aquest cas l'Arxiu Municipal del Districte de Sant Martí va assumir les despeses de la impressió del puzle en vinil i escumes de PVC.

Els productes: "Endevina on és...?" i "Breu història de Sant Martí" i van ser dues activitats creades per L'Arxiu de Sant Martí, encara que dissenyades per mi, per la qual cosa no els puc incloure com a obres desenvolupades per Divulg-Arxiu, marca sota la qual he volgut i vull donar a conèixer els meus productes.

I l'últim producte: "L'arxiu va a l'escola", va partir d'una iniciativa de Divulg-Arxiu, i encara que les despeses en material van ser sufragades per l'Arxiu, jo, no vaig obtenir cap compensació econòmica pel temps dedicat. I les hores invertides en l'execució del taller es van descomptar d'hores del meu treball.

PRODUCTE	TEMPS INVERTIT	CAPITAL INVERTIT	DINERS INGRESATS
<i>Sant Andreu obrer pren consciència!</i>	60 h	35 € còpies	0 €
<i>El joc de l'Oca de Sant Martí</i>	20 h	7€ impressions i material	0 €
<i>Laboratori: fem d'arxiver!</i>	17 h	0 € despeses a costa de l'Arxiu	128,80 € net
<i>Trencaclosques del Districte de Sant Martí</i>	30 h	0 € despeses a costa de l'Arxiu	0 €
<i>Endevina on és....?</i>	12 h	0 € despeses a costa de l'Arxiu	0 €
<i>Breu història de Sant Martí</i>	15 h	0 € despeses a costa de l'Arxiu	0 €
<i>L'arxiu va a l'escola</i>	30 h	0 € despeses a costa de l'Arxiu	0 €

Taula 38. Taula de rendibilitat hores, despeses i beneficis

Si ens atenim a aquestes dades, no es pot dir una altra cosa més que el resultat és clarament negatiu, i que no sembla que el flux de diners (costos – beneficis) acabi mai per ser positiu.

Hi ha altres factors que s'haurien de tenir presents i que només es detectant aplicant una anàlisi d'interpretació basat en el realisme pràctic i que d'una altra manera passarien per alt, com per exemple: que els tallers “*Sant Andreu obrer pren consciència*” i “*Laboratori: fem d'arxiver*”, sota el nou nom: *Fem d'arxivers: una metodologia, una professió!*, s'ofereixen, per primera vegada, en la pàgina del PAE (programa d'activitats escolars) de l'Ajuntament de Barcelona com a servei didàctic de l'Arxiu Municipal del Districte de Sant Andreu, el qual, fins al moment, no n'oferia cap. I encara que això en un principi no garanteix de cap manera l'èxit econòmic, el fet és que la inversió de temps ja està feta, i que cada taller que es dugui a terme amortitzarà el capital emprat.

Un altre element que mai es comptabilitza en les dades reals és la sort, però aquesta, a vegades apareix en moments molt afortunats, i això, va ser el que va passar amb la resta d'activitats o tallers creats des de l'Arxiu Municipal del Districte de Sant Martí on jo treballava, quan va arribar la petició per part de l'escola Els Porxos demanant col·laboració per l'exposició commemorativa del seu 50è aniversari. La directora de l'arxiu, Maria Raya, em va oferir l'oportunitat de desenvolupar aquesta tasca compaginant-la amb la meua feina diària, per la qual cosa aquests productes ja estaven compensats econòmicament. Encara que m'assalta el dubte de la perdurabilitat en el mercat d'aquests productes, cosa que faria viable la meua idea inicial de negoci.

Sent honesta, he de reconèixer que no puc donar una resposta optimista, però el que sí que sé, és que els mesos vinents, l'Arxiu de Sant Martí i Sant Andreu compten amb mi pel desenvolupament d'activitats de difusió, i en aquesta ocasió com a part d'un treball remunerat!!!.

Què dir d'Arxiu Il·lustrat? Aquesta nova línia de cooperació establerta entre Gemma Alacuar i jo. Vam apostar per crear un producte (el *Trencaclosques de Sant Martí*) que, de moment, no ha obtingut cap rendibilitat econòmica, però que ha aconseguit obrir un primer diàleg amb el Districte de Sant Martí, reprenent l'antiga idea del Joc de l'Oca, però amb dibuixos propis⁵⁷, com a producte de màrqueting i publicitat del districte.

Després de totes aquestes observacions només em queda per parafrasejar:

L'experiència no és el que ens succeeix sinó el que fem amb el que ens succeeix

(Aldous Huxley)

Acceptant resultats... és difícil pensar-ho, però molt més escriure-ho, o escoltar-ho de veu pròpia...., sembla que així es fa visible als ulls de tothom, i agafa una altra dimensió que jutja sense pietat i no admet rectificació, ni marxa enrere.

Assumir el resultat d'aquest experiment o estudi empíric és part del joc, així són les regles... però resulta complicat. En certa manera em consola pensar en tot el recorregut caminat, amb tots els coneixements intangibles adquirits, amb l'amplitud de mires que m'atorga aquest aprenentatge obtingut en el camp de batalla, amb un públic expectant i desconfiat.

Com posar xifres a tot això?...

Resulta obvi i innegable, que ara mateix ni Divulg-Arxiu, ni Arxiu Il·lustrat són sostenibles econòmicament. Però això vol dir que la meua idea de negoci no té futur? Que la meua visió

⁵⁷ Vegeu annex 9: esbós ***Joc de l'Oca d'Arxiu Il·lustrat***

dels arxius com un lloc atractiu i creatiu no té cabuda dins de la professió?... De moment prefereixo aferrar-me a la idea de què vaig fent camí, i que les tasques de difusió i divulgació van arribant, i que és qüestió d'invertir una mica més de temps, recollint dades i analitzant-les des de la perspectiva que dóna el realisme pràctic i com no podia ser d'una altra manera, sense perdre l'empenta.

Ho assumeixo, ho accepto, ho reconec... les xifres, els comptes no surten, però no em rendeixo i confio a trobar el camí per poder viure d'aquesta idea i veure complit el meu dia ideal.

“No dejéis que el ruido de las opiniones de los demás ahogue vuestra propia voz interior.

Tened el coraje de seguir a vuestro corazón y a vuestra intuición.

De algún modo ellos ya saben lo que tú realmente quieres ser. Todo lo demás es secundario.

Seguid hambrientos. Seguid alocados”.

(Steve Jobs)

9. BIBLIOGRAFIA

Llibres

ALBERCH, Ramon; BOIX, Lurdes; NAVARRO, Natàlia; VELA, Susanna. *Archivos y cultura: manual de dinamización*. Gijón: Ediciones Trea, 2001. 173 p.

BONO de, Edward. *Seis sombreros para pensar*. Madrid: Espasa libros, S.L.U, 2008. 247 p.

FERNÁNDEZ, Sergio. *Vivir sin jefe. El libro que hará que ames trabajar por tu cuenta*. Barcelona: Plataforma Editorial, 2009. 284 p.

RIES, Eric. *El método Lea Startup. Cómo crear empresas de éxito utilizando la innovación continuada*. Barcelona: Deusto, 2011. 319 p.

TARRÈS, Antoni. *Márquetin y archivo*. Gijón: Ediciones Trea. 2006. 192 p.

TRIBÓ G. *Enseñar a pensar históricamente: los archivos y las fuentes documentales en la enseñanza de la historia*. Barcelona: Horsorio, 2005. 222 p.

Opuscle

REVERTE, Pilar. "El Servei Didàctic de l'Arxiu Nacional de Catalunya" . *Opúsculos de l'Arxiu Nacional de Catalunya*. Núm. 2 (octubre 2002). 24 p [disponible també <<http://dom.cat/swz>>]

Articles

LEWIS, M. "Marketing i publicitat per a arxivers". *Lligall: Revista Catalana d'Arxivística*. Núm. 7 (1993). p 65 – 75. [disponible també en línia <<http://dom.cat/sx0>>].

MONISTROL, R. "Evolución y aplicación del marketing cultural en los museos". *Facultat de Biblioteconomia i Documentació. Universitat de Barcelona*. Núm. 23 (desembre 20009). [disponible també en línia <<http://bid.ub.edu/23/monistrol2.htm>>].

SUQUETS, M. A. "Els arxius com a agents culturals". *Lligall: Revista Catalana d'Arxivística*. Núm. 21 (2003). p. 73 –84. [disponible també en línia <<http://dom.cat/sx1>>].

TÀRRES, Antoni. "Propostes per a l'aplicació del màrqueting als arxius". *Lligall: Revista Catalana d'Arxivística*. Núm. 24 (2005). p 181 – 192. [disponible també en línia <<http://dom.cat/sx2>>].

Congrés, Jornades o Cursos

Curs Eines per al disseny i la implementació d'un servei didàctic d'arxiu, Barcelona març 2013. Associació d'Arxivers-Gestors de documents de Catalunya. 10 p.

8è Laboratori d'Arxius Municipals: Els fons privat als arxius municipals, 3r taller: Formes de Difusió i Comunicació, Barcelona 10 d'abril 2014. Subdirecció General d'Arxius i Museus; Oficina de Patrimoni Cultural; Arxiu Municipal de Barcelona; Associació d'Arxivers-Gestors de documents de Catalunya. 3p.

Recursos Web

Archivo General de la Nación de Colombia.

<<http://www.archivogeneral.gov.co> > [Consulta: 8 de juliol del 2014].

<<https://www.facebook.com/ArchivoGeneral>> [Consulta: 8 de juliol del 2014].

<<https://www.youtube.com/user/CanalAGNColombia> > [Consulta: 8 de juliol del 2014].

<<https://www.instagram.com/archivogeneral/> > [Consulta: 8 de juliol del 2014].

Archivo Municipal de Burgos.

<<http://www.aytoburgos.es/archivo/programas-didacticos> > [Consulta: 23 de maig del 2014].

<<http://archmunburgos.blogspot.com.es> > [Consulta: 23 de maig del 2014].

Arxiu Nacional de Catalunya.

<<http://anc.gencat.cat/es/> > [Consulta: 6 de febrer de 2013].

Arxivers sense Fronteres Internacional.

<<http://dom.cat/sx4> > [Consulta: 6 de juliol del 2014].

<<https://es-es.facebook.com/arxiverssensefronteres>> [Consulta: 6 de juliol del 2014].

<<https://www.youtube.com/channel/UCwAzAb6zPC2LbjN17quWSEw>> [Consulta: 6 de juliol del 2014].

Boletín Oficial del Estado (BOE).

<<https://www.boe.es>> [Consulta: 13 de maig de 2014].

Centre de Suport a la Innovació i Recerca Educativa de les Humanitats Ciències Socials i Filosofia.

<http://www.ub.edu/dcs/enllacos_cat.html > [Consulta: 30 de març de 2013].

Generalitat de Catalunya.

<http://www15.gencat.net/ecofin_wpres14/pdf/AI_CU13.pdf > [Consulta: 31 de juliol de 2014].

National Archives.

<<http://www.archives.gov/education/> > [Consulta: 5 de març de 2014].

Schola Didàctica Activa

<<http://www.scholactiva.com/es> > [Consulta: 12 d'abril de 2014].

The National Archives (United Kingdom).

<<http://www.nationalarchives.gov.uk> > [Consulta: 5 de juliol del 2014].

<<https://twitter.com/UkNatArchives> > [Consulta: 5 de juliol del 2014].

<<https://www.facebook.com/TheNationalArchives>> [Consulta: 5 de juliol del 2014].

Webespacio.

<<http://myspace.wihe.net/facebook/> > [Consulta: 6 de juny de 2014] .

Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya.

<<http://www.xtec.cat/web/guest/home> > [Consulta: 30 de març de 2013].

ANNEXOS

ANNEXOS:

ANNEX 1:

TALLER: "SANT ANDREU OBRER PREN CONSCIÈNCIA".

ANNEX 2:

"NOU JOC DE L'OCA DIBUIXOS DE PILARÍN BAYÉS".

ANNEX 3:

CARTELL PUBLICITARI DEL SERVEI DIDÀCTIC: "SANT ANDREU OBRER PREN CONSCIÈNCIA".

ANNEX 4:

VISITA GUIADA – TALLER: "LABORATORI: FEM D'ARXIVER!".

ANNEX 5:

PRODUCTE DE MÀRQUETING D'ARXIU IL·LUSTRAT:
"TRENACLOSQUES DEL DISTRICTE DE SANT MARTÍ".

ANNEX 6:

ACTIVITAT D'EXPOSICIÓ: "ENDEVINA ON ÉS!".

ANNEX 7:

ACTIVITAT D'EXPOSICIÓ: "BREU HISTÒRIA DE SANT MARTÍ DE PROVENÇALS".

ANNEX 8:

TALLER: "L'ARXIU VA A L'ESCOLA".

ANNEX 9:

PRODUCTE DE MÀRQUETING D'ARXIU IL·LUSTRAT: "JOC DE L'OCA DEL DISTRICTE DE SANT MARTÍ DE PROVENÇALS".

ANNEX 1:

TALLER: "SANT ANDREU OBRER PREN CONSCIÈNCIA"

Sant Andreu obrer pren consciència!!!

VISITA A L'ARXIU MUNICIPAL DEL DISTRICTE

DE

SANT ANDREU DE PALOMAR

QUADERN DEL PROFESSOR

Districte de
Sant Andreu
bcn.cat / santandreu

Ajuntament de
Barcelona

ACTIVITAT DIDÀCTICA: ARXIU MUNICIPAL de DISTRICTE de SANT ANDREU

L'arxiu es presenta:

L'arxiu Municipal del Districte de Sant Andreu forma part de la Xarxa d'Arxius Municipal de Barcelona creada formalment l'any 1988. Aquesta xarxa està composta, entre altres, per deu arxius de districte que s'ocupen de gestionar, preservar i difondre el patrimoni documental del seu espai territorial. La documentació que custodien va des del S.XIII fins l'actualitat.

Podem destacar una doble finalitat en aquesta tasca arxivística, per una banda i amb relació a la documentació contemporània, cooperar en la transparència i eficiència de la pròpia administració municipal, al mateix temps que es garanteixen el dret d'accés als documents a tots els ciutadans i, per altre banda lligat als documents històrics, la pervivència i recuperació de la memòria col·lectiva del territori ¹

L'origen concret de L'Arxiu Municipal de Sant Andreu podem encontrar-ho a l'any 1982 a partir d'una iniciativa veïnal basada en la recuperació de la memòria col·lectiva del barri i, serà a partir del 1988 quan esdevé un servei de l'administració del districte que aplega els fons documentals municipals, al costat d'altres fons de procedència privada.

Entre el diferents fons i col·leccions documentals que custodia l'Arxiu destaquem, pel que fa al volum, el fons municipal on es pot trobar des de documents corresponents a l'antic municipi de Sant Andreu de Palomar (1870-1897), fins a documentació contemporània generada pels diferents òrgans del Consell Municipal en l'exercici de les seves funcions. De la mateixa manera destaquem aquells fons provinents de particulars, entitats i organismes vinculats al territori del districte, com el fons de la Junta de Regants de la Sèquia Comtal o el que avui tractarem, el **fons de la Previsió Obrera de Sant Andreu**.

L'arxiu: els seus valors i l'activitat:

L'Arxiu Municipal del Districte de Sant Andreu com institució pública i cultural que és, troba el seu sentit d'esser cooperant en la construcció d'una societat més transparent i democràtica.

La nostra missió és posar a l'abast de la ciutadania la memòria històrica i el llegat rebut, sense deixar de banda el context social, econòmic i polític que ens envolta. Per això i davant de la realitat que vivim, pensem que l'activitat proposada pot motivar als joves a fer una reflexió interna del món que estem construïm i si és realment en el que volem viure.

La documentació escollida per treballar amb els joves es el fons de la Previsió Obrera de Sant Andreu de Palomar (1905-1985). Aquesta associació va néixer de la mà d'un grup d'homes que reconeixien la necessitat de crear una entitat que aportés una solució a la precarietat en què vivien els obrers de Sant Andreu i de La Sagrera una vegada es jubilaven, patien qualsevol malaltia, enviudaven o causaven baixa per maternitat.

A través d'aquesta proposta, l'arxiu persegueix assolir un dels seus objectius com institució viva i participativa que és, incentivant la solidaritat i cooperació entre els joves a la vegada que desperta

¹<http://bit.ly/15E59wU>

la seva curiositat per la realitat que ens envolta.

Als professionals de l'arxivística ens agrada pensar que ajudem d'alguna manera a construir un present millor, reflex del que som i petjada del que deixarem i altres estudiaran.

CONEIXEMENTS PREVIS

- L'arxiu com a servei de referència del teu barri, la teva ciutat el teu país².
- Importància de preservar la memòria col·lectiva.
- Les fonts primàries: instrument bàsic per la recerca.
- Context social i econòmic dels treballadors de finals del s. XIX principis del XX.
- Creació e importància de l'Institut Nacional de Previsió (1908)³.

OBJECTIUS DIDÀCTICS

1. Fomentar la recerca a partir de les fonts primàries.
2. Adonar-se de la importància de conservar i recuperar la memòria col·lectiva, i el paper que juga l'arxiu en aquest cas.
3. Destacar la importància de l'arxiu com garantia de transparència i eina de control dels ciutadans davant els procediments administratius i els seus drets.
4. Saber distingir en els documents els esdeveniments més rellevants de la història.
5. Ser conscients de que tots som i fem la història. Testimoni d'una vida a través dels documents.
6. Reflexionar sobre la importància de l'associacionisme.

CONTINGUTS I CONCEPTES

Els coneixements que es volen transmetre a través d'aquesta activitat lúdica educativa es podem observar des de prismes diferents.

Per exemple des de l'arxiu busquem fer pedagogia explicant la nostre raó d'esser com servei públic que som, transmetent els nostres valors i la nostra missió.

²<http://www.youtube.com/watch?v=GMfTt2Cx2Ew>

<http://www.youtube.com/watch?v=6UEfzczYmzk>

³ Veure annex I. Conceptes previs a treballar al centre educatiu abans de la visita-taller.

Acostant-nos al món educatiu i a les matèries impartides en l'educació secundària i batxillerat, pensem que aquesta activitat encaixa amb els continguts impartits a les assignatures de Ciències socials: Història (4º ESO) i Història del Món Contemporani (1er batxillerat), i des d'una visió més transversal a alguns dels continguts inclosos a l'assignatura de Filosofia i Ciutadania (també de 1er de batxillerat). De la mateixa manera considerem que resultaria una experiència molt enriquidora i de gran aprofitament per afrontar el treball de recerca que han de desenvolupar en aquesta etapa educativa.

Per últim convidem a una reflexió conjunta sobre temes que apareixen a la documentació que treballarem i que tenen una relació directe amb problemàtiques que vivim avui en dia.

ARXIU	HISTÒRIA	REFLEXIÓ
<p>L'arxiu com institució:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Conserva i difon la memòria històrica. - Centre de recerca. - Garantia de drets <p>La documentació d'arxiu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Font primària per la investigació. <p>Instruments de descripció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eines bàsiques per investigar. 	<p>Context social:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vida dels obrers de principis del s. XX. En concret, a de Sant Andreu de Palomar. <p>Primeres Mutualitats:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Importància de La Previsió Obrera. <p>Primers drets:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Laborals i socials. 	<p>Memòria col·lectiva:</p> <ul style="list-style-type: none"> - És important conservar-la? <p>La petjada dels nostres antepassats:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ha arribat a nostres dies? <p>Els protagonistes de la història:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nosaltres fem història?

COMPETÈNCIES

1.- Competència comunicativa:

- Expressar fets, conceptes, idees, pensaments, emocions i sentiments que es desprenen de la documentació.
- Dissenyar, imaginar la seva pròpia iniciativa social
- Estructurar i ordenar les idees a treballar

2.- Competència en gestió i tractament de la informació:

- Seleccionar, analitzar i interpretar la informació directa o indirecta que ofereix el document.
- Pensar de forma crítica i lliure
- Arribar a conclusions pròpies

3.- Competència en recerca:

- Potenciar la recerca en les fonts primàries.
- Plantejament i resolució de hipòtesis.

4.- Competència personal i interpersonal:

- Reflexió de la realitat context soci-econòmic
- Augment d'autoestima i seguretat en els mateixos al comprovar que podem trobar

solucions a conflictes reals de una forma diplomàtica, creativa i solidaria.

5.-Competència en el coneixement i interacció amb el món:

- Desenvolupament d'empatia davant situacions desfavorables.
- Identificació i la vinculació entre el passat i el present.
- Reconèixer el nostre protagonisme a la història.

METODOLOGIA

Temps: 2hores

- **Presentació de l'Arxiu (30 min):**

- Estem a l'Arxiu: Què és un arxiu?, Què es fa?, El seu sentit el seu valor...(destaquem la importància de la recuperació de la memòria col·lectiva)
- Què hi ha en un arxiu? (Guia d'arxiu), Quins fons podem trobar?.
- L'Arxiu com servei públic. Qui pot ésser usuari? Perquè ésser usuari.
- Visita per les instal·lacions

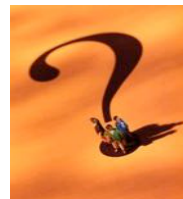
- **Inici del Taller (50 min): L'objectiu es aconseguir que interioritzin els coneixements i exercitin les competències abans anomenades d'una forma dinàmica.**

Metodologia a seguir:

1. Presentació del fons i contextualització del sorgiment de la Previsió.
2. Un document amb masses pistes.
3. Selecció d'una idea comuna.
4. Creació i disseny de nostra pròpia associació a partir de la documentació de la Previsió Obrera. Fem història!

1.- Presentació del Fons:

- La Previsió Obrera de Sant Andreu (1905 – 1985): Raó d'ésser de la Previsió, naixement i desaparició de la Previsió.
- Comprendre realitats en context diferents: (passat, present i futur).

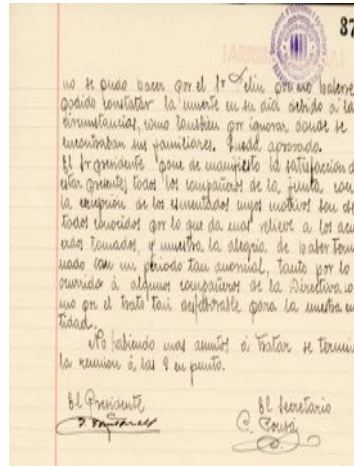
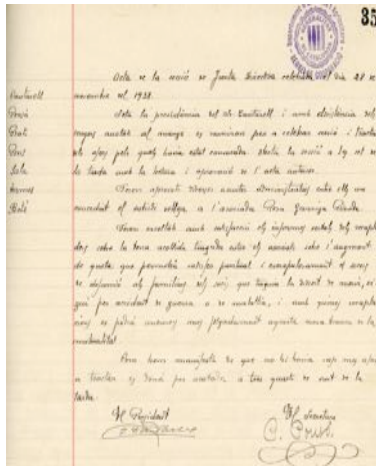

- Posar en valor la iniciativa associativa veïnal: (i altres valor com la solidaritat i el treballar cap un objectiu comú de millora).

2. Un document amb masses pistes:

- Els alumnes començaran a treballar per grups de 5 o 6 per taula.
- Cada grup treballarà sobre una acta de la Junta Directiva de la Previsió Obrera fem una fitxa descriptiva⁴.
- Tindrem dues actes diferents que posteriorment posarem en comú.

3. Selecció d'una idea comuna:

- Pensarem una idea que vagi més allà dels propis interessos individuals de cadascú. Una idea que sorgeixi d'una inquietud col·lectiva com part d'una mateixa comunitat, l'educativa per exemple, d'un mateix espai o barri o una mateixa generació.

4. Creació i disseny de nostra pròpia associació a partir de les fonts primàries de la Previsió Obrera. Fem història!

- Acostament als documents essencials de la Previsió Obrera: Ens donen informació del seu funcionament, organització i raó d'esser com entitat.

⁴Veure annex II: Model fitxa descriptiva

-Per grups, utilitzant aquest documents, desenvoluparem els estatus, el reglament intern, les actes, llibres d'ingressos i baixes del socis... de la nostra pròpia associació.

- Però una associació no només genera documentació essencial sinó que, com resultat de totes les seves accions i funcions va recopilant i engruixint el seu fons documental.

- La resta de grups hauran de pensar que altres activitats desenvoluparà la seva associació, i com quedarà això reflectit a un document.

- **Iniciem el debat!!! (20min)**

- Valoreu positivament o negativament la iniciativa del socis fundadors? Per què?
- Creieu que mereix la pena conservar aquest fons documental? Per què?
- Parlem d'història? Creieu que els eren conscients de que estaven fent història?. Creieu que vosaltres esteu escrivint la història?

- **Qüestionari d'avaluació (10 min)**

Creiem que la vostra opinió ens és vital per anar millorant, per això us demanem que contesteu un qüestionari al final de l'activitat.

Lloc: Arxiu Municipal del Districte Sant Andreu de Palomar

- **Adreça:** c/ Segadors, 2
- **Telèfon:** 932918877
- **Correu Electrònic:** amdsa@bcn.cat
- **Web:** http://w110.bcn.cat/portal/site/ArxiuMunicipal?lang=es_ES
- **Facebook:** <https://www.facebook.com/bcnarxiuunicipal>

ANNEX I

Conceptes previs a treballar a l'institut abans de la visita-taller:

Seria recomanable que abans de la visita taller a l'arxiu, els alumnes a classe veiessin alguns conceptes o termes que tractarem durant l'activitat.

Conceptes Previs:

Seguretat Social: que ve garantida a Espanya, per l'article 41 de la Constitució Espanyola de 1978 que diu que "Els poders públics mantindran un règim públic de Seguretat Social per a tots els ciutadans (universal) que garanteixi l'assistència i prestacions socials suficients davant situacions de necessitat, especialment en cas de desocupació. Es un sistema piramidal pel qual la gent jove treballadora cotitza i paga les pensions de la gent gran o jubilada, podem dir que es un sistema intergeneracional, que requereix una població activa més nombrosa que la passiva.

Pla de pensions: És un producte financer privat que és basa en una aportació de capital que anualment un individu diposita en un banc, el qual mou i gestiona el diners per tal d'obtenir benefici, i que passat cert temps l'inversor poden recuperar.

La Previsió Social: És una sistema mixt, ja que és un sistema privat sense cap regulació por part de l'estat, però al mateix temps es sustenta en un sistema de cotització intergeneracional.

Marc cronològic de la creació de l'Institut Nacional de Previsió Social a la Seguretat Social:

Què és l'Institut Nacional de la Seguretat Social? : Un organisme creat per Antonio Maura i promulgada per Alfons XIII a 1908, per fomentar i difondre la previsió popular. L'objectiu principal de l'Institut són els subsidis per vellesa seguit de la creació de les pensions de viudetat, orfanat, segurs de vida, de desocupació, invalides, malaltia, maternitat.....

Antecedents:

1883: Creació de la Comissió de Reformes Socials

1903: Creació de l'Institut de Reformes Socials, és planteja la necessitat de crear una Caixa Nacional de Segur Popular.

1904: S'inicia l'elaboració d'un projecte de llei que culmina en el projecte de Institut Nacional de Previsió de la ma dels polítics i en la seva majoria juristes com Eduardo Dato, Gumersindo de Azcárate, entre altres

1 de novembre de 1906: Es va presentar al parlament, però debut a les vicissituds del moment no va esser aprovat fins al 27 de febrer de 1908⁵.

Evolució:

Amb la creació de l'Institut Nacional de Previsió (INP) s'estableix el règim legal de **retirs obrers** que lliurement contractaren els obrers amb aquest organisme.

Posteriorment també inclou els següents segurs:

⁵ <http://www.boe.es/datos/pdfs/BOE/1908/060/A00875-00876.pdf> (Publicat a la Gaceta núm. 60 del 29/02/1908 p.873-875)

- Segur Obligatori del Retir Obrer (1919)
- Subsidi de Maternitat (1923)
- Segur Obligatori de Maternitat (1929). Que amplia l'anterior ja que garanteix la assistència facultativa del embaràs i el part.
- Ampliació de los beneficis de la Llei d'Accidents del Treball als treballadors agrícoles (1931).
- Obligacions de la Llei d'Accidents de Treball en la Indústria (1932)
- Segur Obligatori de malaltia (1942), implantat el 1 de setembre de 1944
- En 1963 amb la Llei de Bases de la Seguretat Social es suprimeix els esquemes clàssics de previsió i segurs socials, i s'instrumentalitza el desenvolupament del sistema de Seguretat Social.
- En 1974 es modifica i amplien les prestacions de assistència sanitària de la Seguretat Social.

Extinció:

Es va extingir en 1978 en funció de l'acordat als Pactes de la Moncloa i la creació de la Seguretat Social tal i com la coneixem avui en dia.

Breu historial de la Previsió Obrera de Sant Andreu de Palomar (1905-1985)

La Previsió Obrera de Sant Andreu de Palomar (1905-1985), va néixer de la mà d'un grup d'homes que reconeixien la necessitat de crear una entitat que aportés una solució a la precarietat en què vivien els obrers de Sant Andreu i de La Sagrera una vegada es jubilaven, patien qualsevol malaltia, enviudaven o causaven baixa per maternitat...

Com es pot deduir per aquesta presentació les funcions principals de la Previsió Obrera son el socorro i auxili dels obrers en moment de màxima necessitat (malaltia, viudetat, orfandat, baixa per maternitat o jubilació).

Era a través d'un sistema de quotes, pagades pels socis de forma mensual o anual, que es garantia un retiri o subsidi en els casos anteriorment anomenats. Aquestes quotes eren les que permetien mantenir un sistema intergeneracional o piramidal, es a dir, els joves actives mantenien a través de les seves quotes el subsidis de la gent gran. Les quotes no eren fixes, si no que variaven segon l'edat, sexe i condició de l'obrer.

La Previsió Obrera va suposar pels veïns de Sant Andreu de Palomar la possibilitat de tenir una vellesa digna i segura.

El context de l'època tampoc es pot menystenir alhora d'entendre el sorgiment de la Previsió Obrera.

A nivell internacional el moviment obrer a es va consolidant de la mà de l'AIT (Associació Internacional del Treball), i la Segona Internacional. A nivell català destaquem una creixent classe obrera molt empobrida, amb condicions laborals extremadament abusives, el que sumat a l'èxode de població cap a les ciutats, el conseqüent amuntegament i males condicions d'insalubritat als espais públics i privats, van contribuir als esclats d'aldarulls al carrer, com així va ocorre el 25 de juliol de 1909 amb La setmana tràgica.

La vida de la Previsió Obrera es va allargar fins 1985, moment en el qual la seguretat social, tal i com la coneixem en l'actualitat, ja era part del nostre marc polític-social. En aquell moment l'últim president de la Previsió: Joaquim Pujol i Radigales, va sospesar la viabilitat i futur de l'associació prenent la decisió de dissoldre i donar per finalitzat a vuitanta anys de la Previsió Obrera de Sant Andreu.

ANNEXO II.

FITXA DESCRIPTIVA DE LA UNITAT DOCUMENTAL SIMPLE: **ACTA DE LA JUNTA DIRECTIVA DE LA PREVISIÓ OBRERA**

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ

Codi de referència

CAT AMDSA 2.2.x 1.1.1.1 1939

Nivell de descripció

Unidad Documental Simple

Títol

Dates

Volum i suport

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Història del productor

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

ÀREA DE NOTES

NOTES

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Autoria i Dates

LA VOSTRA OPINIÓ ES MOLT IMPORTANT

GRÀCIES PER COMPARTIR-LA AMB NOSALTRES

QÜESTIONARI

Nom de l'activitat: _____

- Grau de satisfacció de l'activitat educativa (acompliment de les expectatives):

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

(1 = gens i 10 = màxim)

- Grau de satisfacció dels monitors conductors de l'activitat:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

- Grau de satisfacció de la organització:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

- El contingut de l'activitat contribueix a ampliar o consolidar el què es treballa a l'escola?

Si
No

- L'activitat s'adequa al grup d'edat al que va destinat?

Si
No

- Dos aspectes que t'han agradat especialment

1	
2	

- Dos aspectes que consideres que cal millorar

1	
2	

- Com has conegut l'activitat?

- Recomanaries l'activitat a altres companys de l'escola?

Si

No

- Comentaris/observacions/suggeriments

Exemple:

Quines altres temàtiques sobre història local o els arxius t'agradaria que tractessin les activitats de l'arxiu

**Benvinguts
a
l'Arxiu del
Districte
de Sant
Andreu**

Sant Andreu obrer pren consciència!!!

QUADERN DE L'ALUMNE

**Districte de
Sant Andreu**
bcn.cat / santandreu

**Ajuntament de
Barcelona**

És per nosaltres un plaer compartir amb vosaltres aquest taller “d'intercanvi d'idees on s'explica què és un arxiu”.

Per la nostra part intentarem transmetre allò que considerem més important de la nostra feina i que dona sentit a l'existència d'un arxiu públic, i esperem per la vostra banda participació, suggerències, opinions...que ens ajudin a millorar el nostre servei i sobretot a passar una bona estona per a que vulgueu tornar.

Per començar explicar-vos la dinàmica de l'activitat per posar-vos en context i saber que anirem fem en cada moment:

El taller es desenvoluparà en 4 parts:

1ª.- Què sabem de l'arxiu??????

2ª.- Visita per les instal·lacions de l'arxiu

3ª.- Inici del taller (per grups) i presentació del Fons Previsió Obrera de Sant Andreu de Palomar

4ª.- Valoració final

Aquest petit quadern us acompanyarà durant tota l'activitat, el farem servir per tant no el perdeu de vista!!!!.

1ª.- Què sabem de l'arxiu??????

Molt sovint els arxivers ens trobem (familiars, coneguts, amics d'amics...) que ens diuen...

-“I tu no et dedicaves a això dels arxius?”

(jo) -“Sí”

- Ah...molt bé, molt bé...però què fas?

Això és un clar exemple que posa en evidència que molt poca gent sap realment que és fa en aquests centres. Tothom té clar les funcions d'una biblioteca o d'un museu, però d'un arxiu????...

Fem la prova i contestat ràpidament:

- Quantes vegades has anat a un arxiu? _____

- I a un Museu? _____

- I una Biblioteca? _____

Ara una miqueta més complicat:

Què creus que fem en un arxiu? _____

Creus que som importants per la societat? I en dues paraules justifica la teva resposta

Una vinyeta del dibuixant **El Roto** (molt rellevant i inspiradora, no us sembla?)

2^a.- Visita per les instal·lacions de l'arxiu

Els arxius es divideixen en diferents espais amb funcionalitats diverses.

La **Sala de l'investigador** On atenem als usuaris, on ells, fem servir els instruments de descripció per saber quina documentació demanar, on consulten la documentació demanada, la biblioteca auxiliar... També és on es duen a terme activitats com aquesta (activitat didàctica), presentacions de fons, xerrades, conferències, exposicions....

Els **despatxos dels tècnics i direcció** espai de treball del personal.

Sala de classificació i tractament espai on es treballa amb la documentació una vegada arriba a l'arxiu. És el lloc on es classifica, ordena, es prenen notes per posteriorment fer la descripció en bases de dades, i on s'instal·la la documentació amb carpetilles o camises i posteriorment en capsos especials d'arxiu (ph neutre). També es el lloc on es neteja la documentació (treuen les grapes, clips, pòsits...), es fan tasques senzilles de preservació i conservació i es digitalitza.

Dipòsit o Dipòsits lloc més important de l'arxiu ja que és on es conserven els documents.

- Heu notat algun canvi a l'entrar al dipòsit? Qual? _____

- Podries explicar perquè es dona aquesta particularitat? _____

Els documents, dependent del seu suport, necessiten unes condicions climàtiques especials per no fer-se malbé:

Suporte	Temperatura (°C)	Humitat relativa (%)
Paper	15-21	45-65
Fotografia blanc i negre	15-20	30-35
Fotografia color	10-18	25-35
Pel·lícules blanc i negre	12-20	30-40
Pel·lícules color	10-20	25-35
Suportes magnètics (cassets, vídeos)	14-18	40-50
Suport òptic (CD)	16-20	35-45
Microfitxes (microfilms)	18-20	30-40

- Podries indicar-me altres tipus de documents en el que treballem? _____

- Com els conserveu? _____

- Quin sistema et sembla el millor? I per què? _____

3^a.- Inici del Taller: La seva documentació associativa, el nostre model!

METODOLOGIA DEL TALLER:

- 1. Dividir-se en grups. Fer grups de cinc a set alumnes per taula.**
- 2. La nostra idea (Pensareu una idea comuna per crear la vostra pròpia associació)**
- 3. Presentació del fons documental**
- 4. Juguem amb la documentació**

1. GRUPS: Perquè tothom participe i l'activitat sigui més dinàmica, treballareu en petits grups de cinc a set per taula. (La configuració d'aquests grups a d'esser ràpida).

2. LA NOSTRA IDEA: Pensareu una idea comuna, que vagi més allà dels propis interessos individuals de cadascú, per crear la vostra pròpia associació, prenent com a exemple la documentació generada per la Previsió Obrera.

3. PRESENTACIÓ: Fons Previsió Obrera de Sant Andreu de Palomar (1905-1985)

Origen: En 1905 es funda la Previsió Obrera de la mà d'un grup de benefactors que se n'adonen de la precarietat més absoluta en la que vivien els treballadors de Sant Andreu i de La Sagrera, i de la imperiosa necessitat de millorar aquesta situació que, alimenta un context social molt tens amb nombroses vagues generals que té el seu moment més àlgid a la Setmana tràgica (25 de juliol

i 2 d'agost de 1909).

- Observa aquestes dues fotografies i indica diferències que observes: _____

Socis benefactors de la Previsió

AMDSA Autor desconegut 1905

Primers treballadors en cobrar una jubilació

AMDSA Autor desconegut 1909

- Què creus que va motivar la iniciativa altruista dels primers benefactors per fundar la Previsió Obrera?

L'edifici on s'ubica la seu de la Previsió Obrera i des d'on es portaven a terme totes les activitats d'aquesta associació, encara existeix avui en dia

1909

Actualitat

Sabries dir on es troba aquest edifici (antiga seu de la Previsió Obrera de Sant Andreu)?

Raó d'esser: Com ja sabeu la Previsió es va fundar per millorar la situació dels obreres del barri i

en concret per:

- Dotar d'una jubilació als obrers grans.
- Per poder tenir una assegurança per maternitat o malaltia.
- Per disposar d'un subsidi en cas de patir invalidesa, malaltia greu o defunció (orfandat o viduïtat).
- Posar a l'abast del seu associat diversos serveis clínics.

Funcionament: La recaptació o caixa que permetia fer front

aquests pagaments s'obtenien mitjançant les quotes

(setmanals o mensuals) que els treballadors ingressaven a la Previsió.

D'aquesta manera tots aquells treballadors que pagaven les

seves quotes es trobaven segurs i coberts en moments difícils com en la vellesa, malaltia, o inclòs davant la mort del cap de família.

- Creieu que estem en els orígens del que avui es coneix com seguretat social?

- Indica semblances diferències:

Dissolució: La vida de la Previsió Obrera es va allargar fins 1985, moment en el qual la seguretat social, tal i com la coneixem en l'actualitat, ja era part del nostre marc polític-social. En aquell moment l'últim president de la Previsió: Joaquim Pujol i Radigales, va sospesar la viabilitat i futur de l'associació prenent la decisió de dissoldre i donar per finalitzat vuitanta anys de la Previsió Obrera de Sant Andreu.

- Perquè penseu que la Previsió Obrera no va poder subsistir conjuntament amb la Seguretat Social?

- A quins col·lectius ha afavorit el sistema de la Seguretat Social que el sistema de mutualitat de la Previsió Obrera no contemplava?

JUGUEM AMB LA DOCUMENTACIÓ:

Qualsevol organisme, associació, institució pública o privada genera una sèrie de documentació o informació com a resultat de la seva activitat diària. Alguns d'aquests documents són considerats essencials, ja que sense ells no es podria portar a terme les funcions bàsiques de l'entitat, però en el conjunt del fons documental també hi ha altres documents de caràcter prescindibles.

Ara anirem coneixent part de la documentació seleccionada de la Previsió Obrera que, us servirà d'exemple per dissenyar la vostra pròpia associació.

Cada grup tindrà un rol diferent dins de la vostra associació imaginària. El seu objectiu serà la creació de la prova o testimoni que certifique l'existència i les funcions pròpies del rol que li ha tocat escenificar.

Posteriorment posarem en comú el resultat de cada taule donant forma i estructura a una nova associació, creada per vosaltres.

- Per anar escalfant motors vincula els rols amb les seves funcions:

Rols

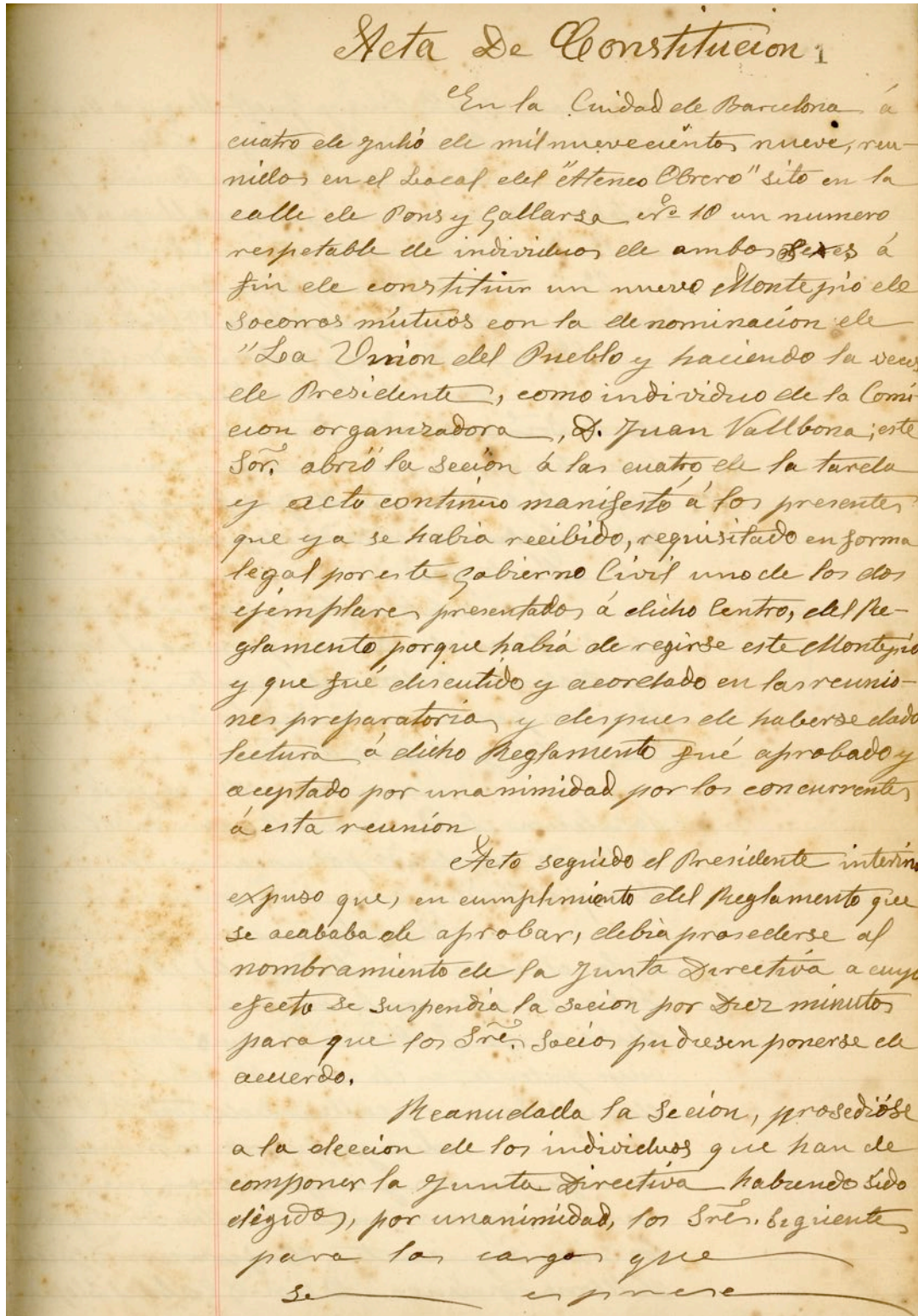
- 1. Socis Fundadors**
- 2. Junta Directiva**
- 3. Tresorer**
- 4. Administració: Control de socis**
- 5. Comunicació**
- 6. Màrqueting**

Funcions

- **Carnet de Soci.**
- **Comunicats als mitjans de comunicació, socis, veïns e general.**
- **Llibre d'Actes.**
- **Llibre de Caixa.**
- **Acta fundacional.**
- **Disseny cartells publicitaris, eslògan, anagrama, segell identificatiu.**

DOCUMENTS ESENCIALS:

Acta Constitutiva: És el document oficial on es registra totes aquelles dades corresponents a la formació d'una societat o associació o entitat...

Presidente: D. J. P. Puig y Guell - Lengua de Oe, 48
 Vicepresidente: " Raimundo Mavi y Berge - Valler 25
 Tesorero: " Enrique Font y Barbara Burriana 71
 Contador: " Jose Ferrer y Varruela - Lengua de Oe 50
 Vocal 1^a: " Pablo Passó y Erín - S. Andrés - 93
 " 2^a: " Andreu Jané y Serra Borr y Gallisa 63
 Secretario 1^a: " J. Casademunt y Vallcorba 3^a de Mayo 26-2^a, 2^a
 " 2^a: " Jose Baraniza y Pons - S. Andrés 393

Terminada la votación y proclamada
 el Sr. Puig y Guell, nombrado, tomaron estos inmediatamente
 posesión de sus cargos, pasando a ocupar la presidencia
 D. J. Puig y Guell quien declaró constituido definitivamente
 este Monte pío

Acto continuo, por indicación del Sr. Presidente, se procedió al nombramiento
 de los Oidores de cuenta, resultando elegidos por unanimidad los
 Sres. D. Valentín Guitart y D. Jose Baguna

Seguidamente se pasó a la elección de Auditor de cuentas, resultando
 nombrado por unanimidad D. Enrique Badia somiciliado Burriana 41

A continuación se procedió a la elección de Médico del Monte habiendo sido nombrado por unanimidad para
 dicho cargo el Médico D. Luis Ponsá Vinas cuya patente es de clase 4^a - Año 2 y está domiciliado en la calle Salsedat 20 1^a

Luego fueron nombrados los enfermeros y enfermera, que previene el Reglamento resultando elegidos los socios siguientes Enfermero D. Juan Vallbona - D. Senca Acin - D. Gabriel Slopis

y D. Andre Ferran; y enfermeras Dª Leonor
Sola, Dª Josefina Sollo, Dª Maria Oujol y
D^a Teresa Caballeria

Acto seguido el Sr. presidente
indico que deberia tratarse el lo referente
al suministro de medicamentos y sea del
farmaceutico habiendose acordado con-
ceder un amplio voto de confianza a la
Junta Directiva para que esta haga
las gestiones necesarias para el nombra-
miento de uno o varios farmaceuticos,
quedando autorizada para hacer lo que
crea mas conveniente a los intereses de
este Montepio

La Junta general tomo despues el
acuerdo de que no sean admitidos en este
Montepio los individuos que hubieran
quedado en descubierto de pago en algun
otro Montepio o que hubieran pertenecido
con anterioridad a la fundacion de este

Y no habiendo mas asuntos
que tratar el Sr. presidente levanto la
Sesion a las 5 1/2 de la tarde de todo lo
cual doy fe yo el Secretario

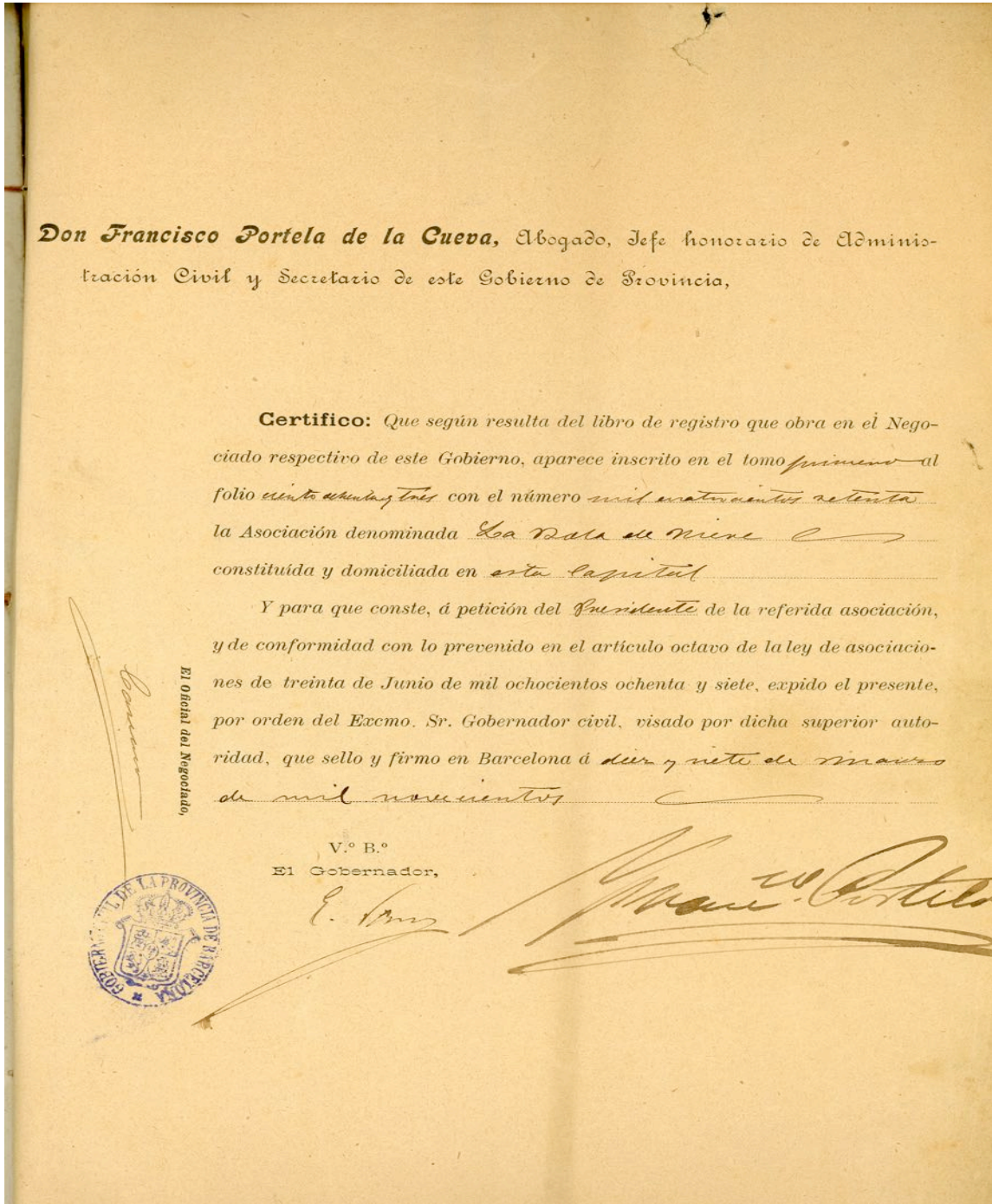
Vto Bno
El Presidente
Juan Luis

José Casademunt

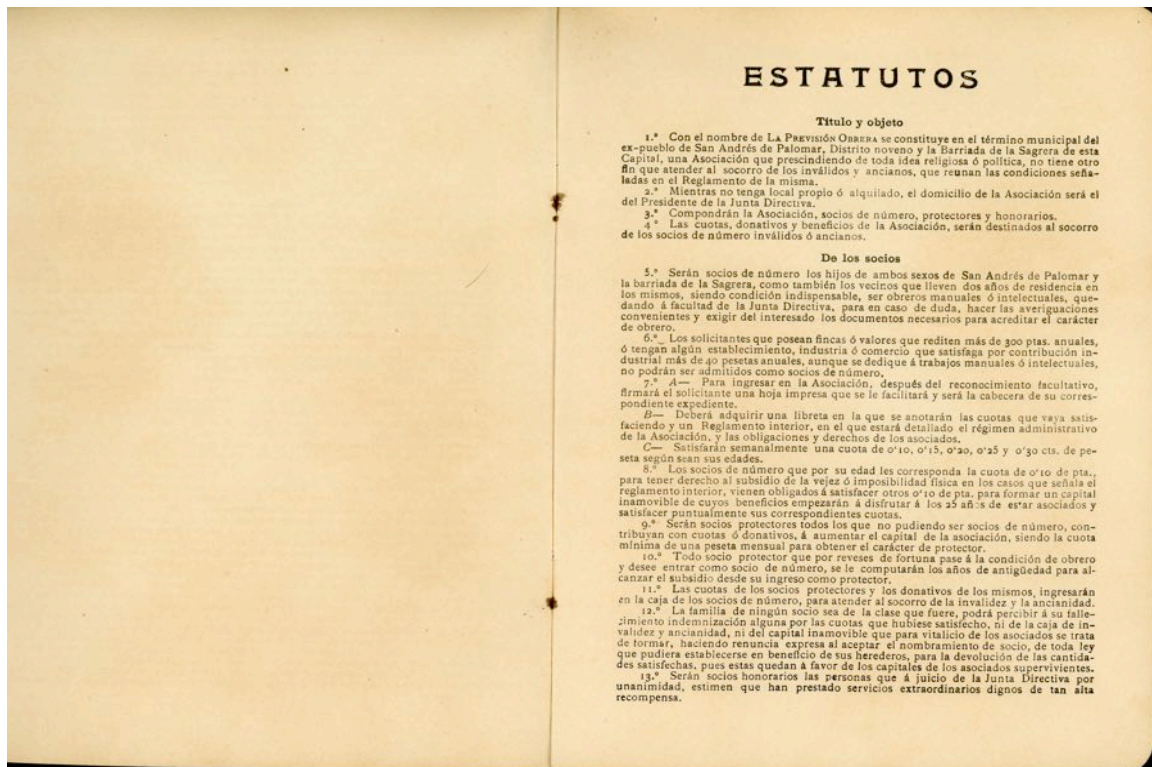
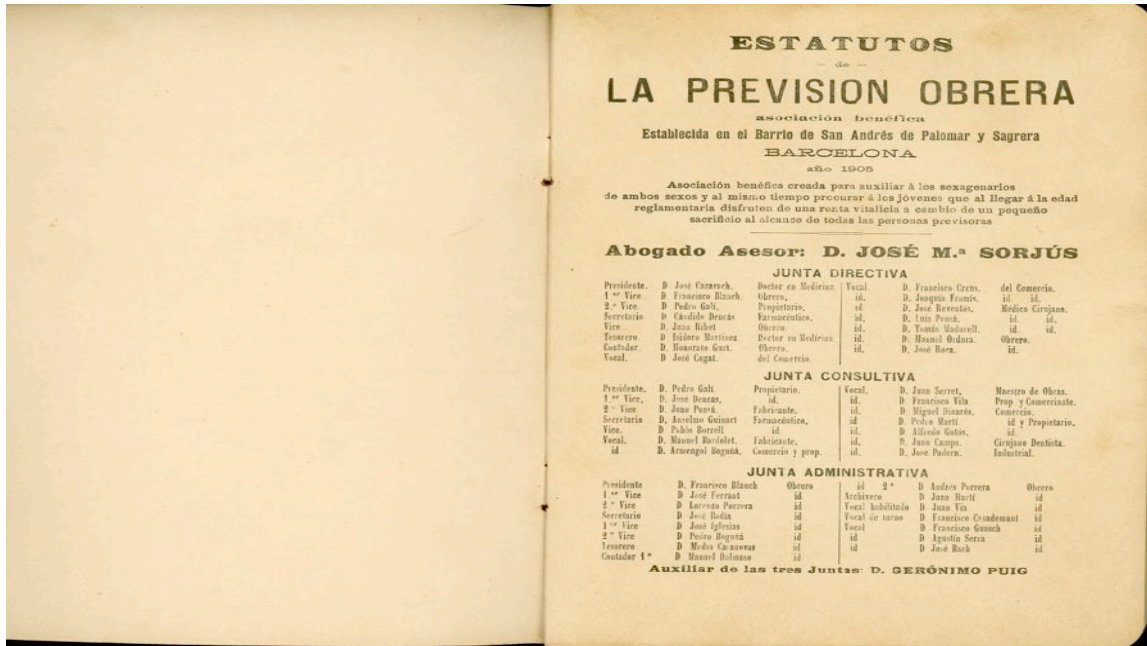
Quines parts podeu distingir en aquesta Acta Constitutiva:

Certificat d'inscripció al registre d'Associacions (doc.2): Oficina pública on han de constar inscrites totes les associacions existents.

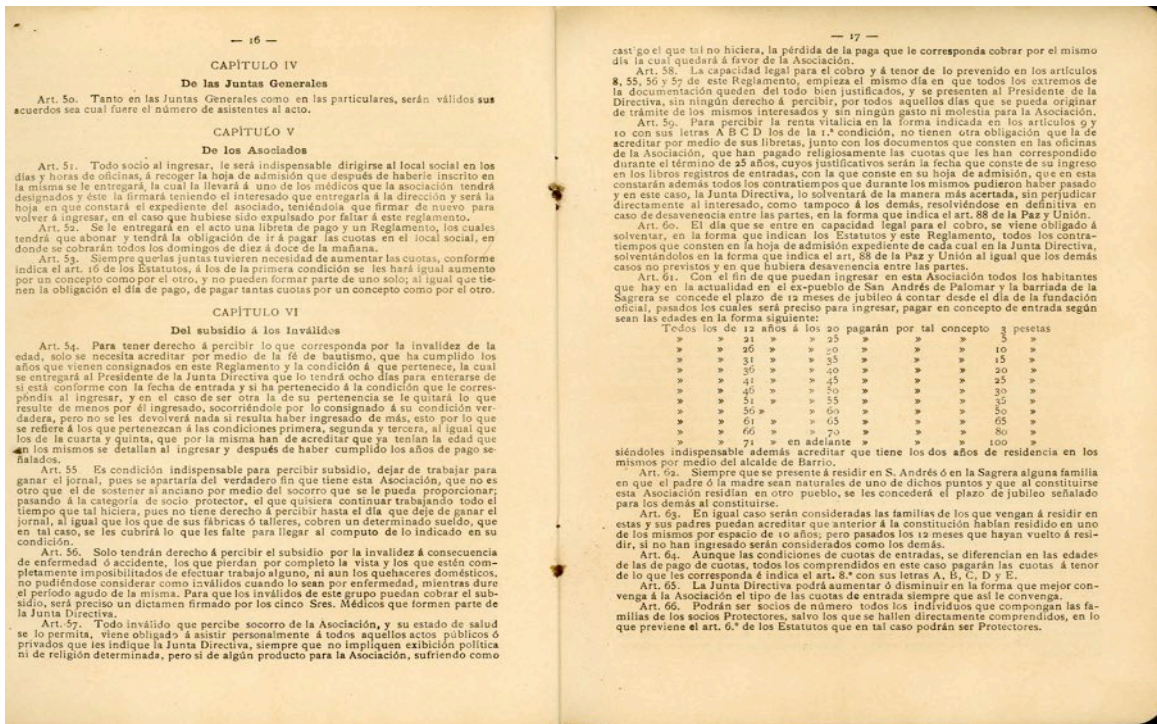
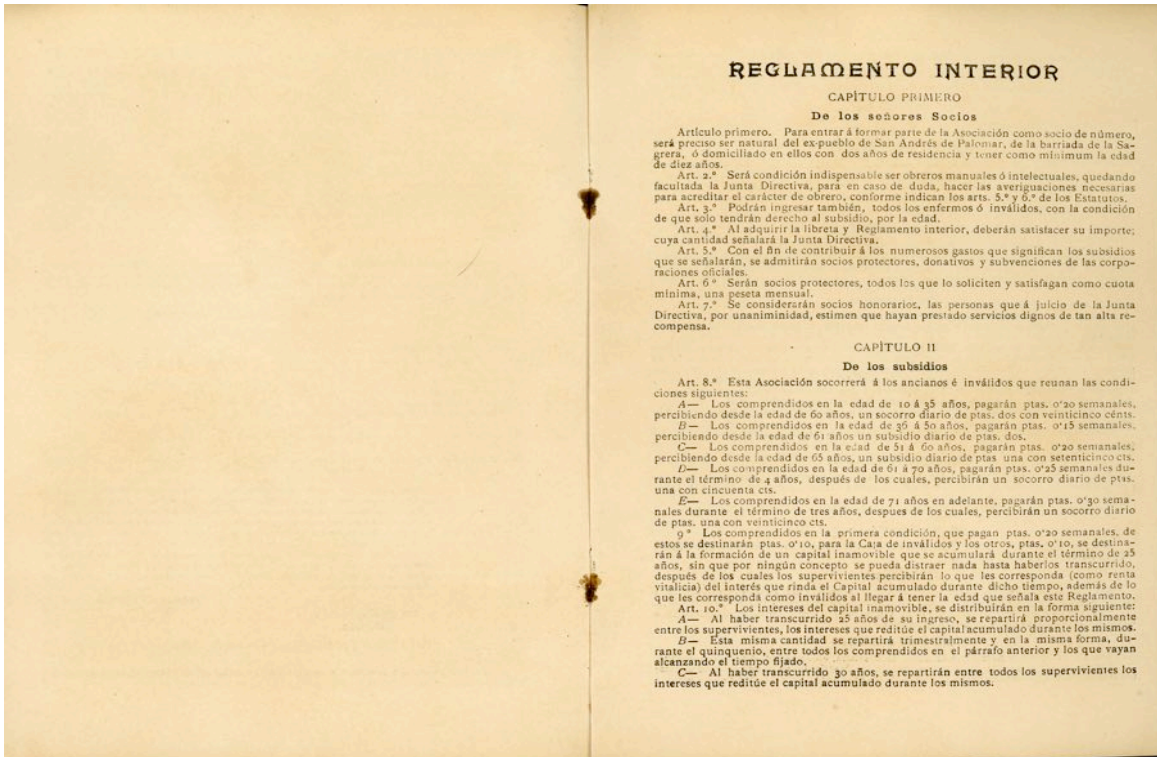
Podries indicar el nom de l'associació inscrita?

Estatuts d'una associació: Conjunt de regles que estableixen els fonaments i funcionament de qualsevol organització. Una vegada redactats han de fer-se públics com a garantia pels socis i terceres persones que es relacionen amb l'associació.

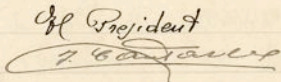
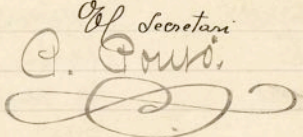
Considerem just que només els obrers que paguen la quota puguin rebre una jubilació?:

Reglament Intern: Conjunt de normes privades establertes per la bona organització diària de l'entitat.

Sabries dir en que moments o llocs de la teva vida diària segueixes algú reglament intern?

Llibre d'actes: És el llibre on es recullen els acords presos per la Junta de Govern o Consell d'Administració de qualsevol entitat.

	
	Acta de la sessió de Junta Directiva celebrada el dia 28 de
Cautarell	novembre del 1938.
Pons	Sota la presidència del Sr. Cautarell i amb assistència dels
Giat	senyors anotats al marge es reuniren per a celebrar sessió i tractar
Pons	els afers pels quals havia estat convocada. Oberta la sessió a les set de
Sala	la tarda amb la lectura i aprovació de l'acta anterior.
Bermes	Foren aprovats diversos assumptes administratius entre ells un
Boté	concedint el subsidi velleta a l'associada Rosa Garriga Ronda.
	Foren escoltats amb satisfacció els informes verbals dels recaptadors sobre la bona acollida tinguda entre els associats sobre l'augment de quota que permetria satisfer puntual i escrupolosament el socors de defunció als familiars del soci que tinguin la desgràcia de morir, sigui per accident de guerra o de malaltia, i amb quines recaptacions es podria moure més fàcilment aquesta nova branca de la mutualitat.
	Com hom manifesta de que no hi havia cap més afer a tractar es donà per acabada a tres quarts de vuit de la tarda.
	El President
	El Secretari
	Acta de la sessió de Junta Directiva celebrada el
Cautarell	dia 31 de desembre del 1938.
Pons	Sota la presidència del Sr. Cautarell i amb assistència
Pons	del senyor anotat relacionat al marge, es reuniren per tal de cele-
Costa	brar sessió i tractar dels afers pels quals havia estat convocada.
Pujal	Oberta la sessió a les 12 del migdia fou llegida i aprovada l'acta de la
(Cautarell)	darrera sessió.
	Examinada la petició formulada pel Sr. Miquel Palau i Santell que viu al carrer d'Isidori Iglesias 136 baixos, domicili on estava allotjat l'associat difunt Jaume Roca Alemany, reclamant l'import del socors per defunció que correspon a aquest darrer i tenint en compte que ha satisfet les despeses d'enterrament del malalt.
	Però tenint també en compte que la tarja signada pel difunt associat hi ha designat un altre persona, la qual, encara que ha estat manifestada, està inhabilitada ja que es fa difícil que es pugui personar.

a cobrarlo, no obstant fidel a la que els estatuts prescriuen s'acorda remanar la presentació d'una lletra d'autorització a aquesta persona designada en la tarja, avalada pel Comissari de la brigada on prestei els seus serveis.

Davant la gravetat de la malaltia que sofreix el Sr. Frederic Monteny, cobrador de St. Andreu, la qual l'impedirà de efectuar el cobrament s'acorda autoritzar al President per que resolgui la qüestió de la manera més convenient.

I no havent-hi cap més afer a tractar es dona per acabada a les dues menys quant se la tarda.

El President

J. Cantarell

El Secretari

J. Goussé

Reunión ordinaria el día 23 Febrero de 1939

Cantarell
Goussé
Gallardo
Frats
Bermei
Boté
Ginas
Lafont
Labacés
Guyal
Costa
Goussé

Bajo la presidencia del señor Cantarell y con la asistencia de los señores anotados al margen se da comienzo a la reunión a las 8 de la noche.

Se da lectura del acta anterior siendo aprobada. Se acuerda por unanimidad nombrar una comisión para ir a dar la bienvenida a nuestro Presidente Sr. Llorca en nombre de toda la junta y leyendo e interpretar el sentido de la mayoría de los socios en nombre de la Comisión Obrero; y pedirle que tan pronto se sea posible convocar a los para reintegrarse a su puesto de actividad, tantos años demostrada por su amor a los viejos y desvalidos.

Queda nombrada la comisión que es formada por los señores siguientes:

Cantarell Gallardo Goussé y Goussé

El señor Gallardo pide que conste en acta el mas sentido presente para los malogrados compañeros Sr. March y Sr. Felin.

El Sr. presidente da cuenta de haber dado el pésame a la familia del Sr. March lo que

¡ARRIBA LA GENERALITAT!

no se pudo hacer por el Sr Felin por no haberse podido constatar la muerte en su día debido a las circunstancias, como tambien por ignorar donde se encontraban sus familiares. Queda aprobado.

El Sr presidente pone de manifiesto la satisfaccion de estar presentes todos los compañeros de la junta con la excepcion de los ausentados cuyos motivos son de todos conocidos por lo que da mas relieve a los acuerdos tomados, y muestra la alegria de haber terminado con un periodo tan auonual, tanto por lo ocurrido a algunos compañeros de la Directiva como por el trato tan desfavorable para la nuestra entidad.

No habiendo mas asuntos de tratar se termina la reunion a las 9 en punto.

El Presidente

[Signature]

El secretario

[Signature]

Saps que va passar durant aquest dies?

Fes la fitxa descriptiva següent i analitza les diferències existents:

ÀREA D'IDENTIFICACIÓ

Codi de referència

CAT AMDSA 2.2.x 1.1.1.1 1939

Nivell de descripció

Unidad Documental Simple

Títol

Dates

Volum i suport

ÀREA DE CONTEXT

Nom del productor

Història del productor

ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

Abast i contingut

ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

Llengües i escriptures dels documents

ÀREA DE NOTES

NOTES

ÀREA DE CONTROL DE LA DESCRIPCIÓ

Autoria i Dates

Llibre de caixa: És un llibre obligatori i principal per portar a terme la comptabilitat. En aquest llibre es registra de forma ordenada i cronològica les entrades i sortides de capital. El tesorero de l'entitat és l'encarregat de custodiar-lo.

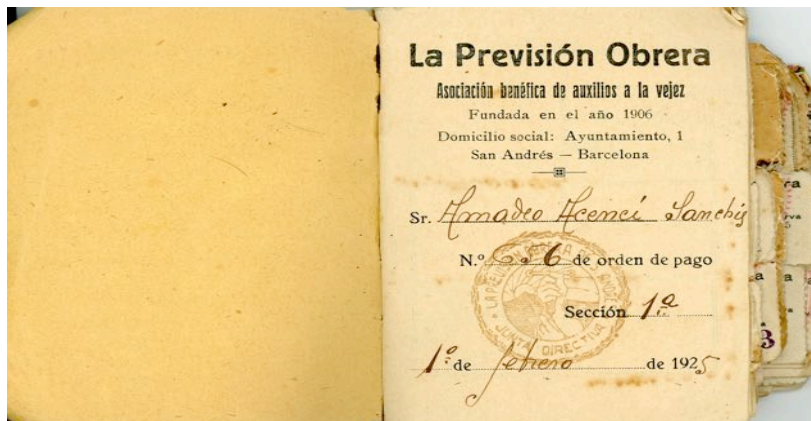
2610 40	2	7 Ene 1916	2610 40
159 20		Resumen de la Administrativa;	
		Recibido en cpto la recaudacion de hoy y detalle	
		Seccion 1ª	20 40
		Por Cobro de 102 cuotas	
		Seccion 2ª	12 30
		Por cobro de 83 cuotas	
		Seccion 3ª	12 20
		Por cobro de 61 cuotas	
		Seccion 4ª	7 50
		Por cobro de 30 cuotas	
		Seccion 5ª Por cobro de 11 cuotas	3 30
		Ingresos i venta de reglamentos libretos de pago y hojas de entrada	103 50
	3	14 Ene 16	
		Ingresos durante la presente semana de 50 asociados	
153		Seccion 1ª ; 51 cuotas de 0.20pts semanales	
		de 15 asociados correspondientes a esta seccion	
114 75		Seccion 2ª ; 51 cuotas de 0.15 pts semanales	
		de 15 asociados correspondientes a esta seccion	
142 80		Seccion 3ª ; 51 cuotas de 0.20pts semanales	
		de 14 asociados compen. a esta seccion	
63 75		Seccion 4ª ; 51 cuotas de 0.15 pts semanales de 5 asociados	
		compensados a esta seccion	
15 30		Seccion 5ª ; 51 cuotas de 0.30 pts semanales de 1 asociado	
		compensado a esta seccion	
		Capital inamovible;	76 50
		Se corresponde por la mitad de las cuotas de los 15 asociados mas 13 asociados esta seccion	
		Bondo imposibilitacion y vejez;	413 10
		Se corresponde por la mitad de las cuotas de los 15 asociados ingresados esta semana	
		15	76 50
		En las cuotas de los 15 asociados seccion 2ª	114 75
		Por 14 3ª	142 80
		Por 5 4ª	63 75
		Por 1 5ª	15 30
3259 20			3259 20

Llibre de matrícula: En aquest cas és el llibre on són inscrits tots els socis de la Previsió Obrera. En el cas de les empreses és el llibre on són inscrits tots el treballadors en el moment que inicien la seva prestació de servei per l'empresa en qüestió.

N.º DE ORDEN ALFABÉTICO	N.º DE ORDEN DE ENTRADA	N.º DE ORDEN DE PAGO	APELLIDOS Y NOMBRES	EDAD AÑOS	FECHA DE ENTRADA			Condición de PAGO	DOMICILIO		Condición de ingreso según el ENTRENAMIENTO
					DÍA	MES	AÑO		CALLE	NOM.	
26	184	45	Carouca Perez Antonio	37	1	Enero	1906	2º	Mayor	14	
27	181	7	Casasnovas Felip Maria	51	1	Enero	1906	4º	S. Jose	6	
28	192	49	Coma Breua Eulalia	39	1	Enero	1906	2º	Mayor 46		
29	214	65	Carborell Mayol Fran ^{ca}	41	1	Enero	1906	2º	S. Bai. fina	16	
30	242	74	Calvo Tebe Rosa	47	1	"	"	2º	Terresa	25	
31	207	10	Caruato Juan Vicente	62	1	"	"	4º	S. Terresa	53	
32	211	38	Caras Custerella Euclia	27	1	"	"	1º	S. Maria	17	
33	221	92	Cunido Cunido Jose	34	1	"	"	1º	Orden	30	
34	222	88	Castell Mori Pedro	52	1	"	"	2º	S. Hipolito	22	
35	239	66	Cayduela Colominas Jacinto	37	1	"	"	2º	P. D. Victoria	2	
36	257	112	Cari Bosch Eulalia	24	8	Enero	1906	1º	S. Eulalia	114	
37	279	48	Carandus Ester Jaime	57	10	"	"	3º	Bematerio	4	
38	280	49	Clabera Ferrallach Carmen	22	11	"	"	2º	"	"	
39	281	121	Casasnovas Clabera Antonio	32	11	"	"	1º	"	"	
40	294	86	Casasnovas Molins Coloma	42	14	"	"	2º	Madal	25	
41	314	93	Cura Mariat Estevan	44	14	"	"	2º	S. Mercado	39	
42	329	63	Cunill Pineda Clemente	46	18	"	"	2º	S. Juan	10	
43	352	7	Catala Llavero Rosa	75	17	"	"	5º	Llagera	86	
44	359	10	Compana Pujadas Maria	33	26	"	"	5º	Ayuntamiento	6	
45	366	74	Campano Planada Juan	60	22	"	"	3º	Casasnovas	161	
46	368	100	Campasí Fuste Jose	43	22	"	"	2º	Llagera	18	
47	374	104	Casas Latorre Angela	14	22	"	"	2º	Jupia Purissima		
48	381	109	Casasnovas Alce Enriqueta	36	23	"	"	2º	Ma	164	
49	391	88	Corradat Bota Ana	54	24	"	"	3º	S. Domingo	6	
50	414	82	Maria Cussó Plaust Maria	58	28	"	"	3º	D. Victoria	126	

DOCUMENTS NO ESSENCIALS:

Llibreta de pagament de l'associat: Quadern on s'anoten les dades personals, número de soci, secció a la qual pertanyia i quotes pagades a la Previsió Obrera.

Carnet de soci: document que identifica a una persona com membre d'una associació.

Fotografia de grup: una imatge obtinguda a través d'un procediment tècnic per retratar una situació, un lloc, un grup de persones... en un moment determinat amb una finalitat.

En concret aquesta fotografia capta un moment viscut durant l'àpat celebrat al casino "El Progreso" el 1 de gener de 1909, en commemoració del primer dia de cobro dels vells de la 5ª condició.

Cartell d'una obra de teatre: document imprès on es publicita en un lloc visible, una activitat cultural, en aquest cas una obra de teatre.

TEATRO CASINO EL PROGRESO

Al entrar **LA PREVISIÓN OBRERA** en el décimo año de su fundación y en el séptimo de pagar subsidio a los ancianos en ella inscritos, que han alcanzado la edad reglamentaria, la Junta Directiva, con el fin de aportar algún beneficio a la misma, ha organizado una función extraordinaria para el **Sábado 1.º de Mayo de 1915, a las 9 de la noche.**

Grupo de ancianos de más de 65 años que cobran de LA PREVISIÓN OBRERA
Faltan 18 por estar enfermos

Gracias a la generosidad de la Junta de dicho Casino y al personal empleado en el Teatro, que nos brindan gustosos todo cuanto está en su noble y desinteresado alcance y con la cooperación de la compañía dramática "**La Juventud Ateneista**" que dirigen los Sres. **A. Travesset y F. Llach** y la compañía de zarzuela que dirigen los Sres. **Giribás y Bárbara** y el maestro Sr. **M. Milá**, rigiéndose bajo el siguiente

PROGRAMA

- 1.º Sinfonía por un renombrado quinteto.
- 2.º Se pondrá en escena la bonita zarzuela en un acto y un cuadro,

LOS CARBONEROS

tomando parte la primera tiple Sra. *F. Torres* y la Sra. *Barralaga* y los Sres. *Cruje*

Targeta postal: full rectangular de cartolina il·lustrat o no, amb diferents finalitats com la publicitaria.

LA PREVISIÓN OBRERA

Valentín Badía Tabescá
SOCIO N.º 136-77 AÑOS

Antonio Serrát Roodoní
SOCIO N.º 448-77 AÑOS

José Vallís Garreta
SOCIO N.º 66-70 AÑOS

Francisca Majoral Jubal
SOCIO N.º 604-74 AÑOS

María Campañá Pujadas
SOCIO N.º 359-86 AÑOS

Rosa Catalá Navarro
SOCIO N.º 352-78 AÑOS

Martín Roviralta Argemí
SOCIO N.º 288-74 AÑOS

Pedro Pera Iglesias
SOCIO N.º 417-74 AÑOS

Antonio Paig Niubo
SOCIO N.º 100-74 AÑOS

ASOCIADOS que el año 1909 empezarán á cobrar cinco reales diarios y en cuyo honor, se celebrará una gran fiesta el día 1.º de Enero próximo, la cual se está ya organizando por una Comisión nombrada exclusivamente para este objeto.

T'atreveix a buscar-les? En qui dels documents que em vist fins ara podeu trobar algú d'aquest socis?: _____

Una vegada vist els documents més importants passem a fer **el taller!!!!!!**

Els passos a seguir són els següents:

- 1.- Cada taula té un rol a desenvolupar a partir d'unes funcions concretes.
- 2.- Segon la documentació que hem vist, cada grup agafarà un document de la Previsió Obrera, com model, i dissenyarà el de la seva pròpia associació.
- 3.- Una vegada que cada taula té els seu document dissenyat, els posarem en comú per terminar de matisar i donar per bona la creació de la vostra associació.
- 4.- Torn de debat.

ANNEX 2:

“NOU JOC DE L'OCA DIBUIXOS DE PILARÍN BAYÉS”

NORMES DEL JOC DE L'OCA DE SANT MARTÍ DE PROVENÇALS (BARCELONA)

Aquest joc de l'Oca té la peculiaritat d'estar fet a partir d'un cartell de la dibuixant catalana Pilarín Bayés on capta, amb el seu estil personal, els llocs més emblemàtics del districte de Sant Martí (Barcelona), així com l'estil de vida alegre, vivaç i popular de la ciutat.

Pilarín Bayés

El sentit del joc és el clàssic, es llança el dau i el que obté major puntuació comença. Guanya el que abans arriba a la casella 60.

Particularitats:

1^a.- No hi ha *oca*. Hi ha **NEN AMB MOLINET DE VENT** cada 5 caselles:

Quan hi caiguis avances...:

“De nen a nen i llanço perquè bufa el vent”

2^a.- No hi ha *pont*. Hi ha **DUES BARQUES** a les caselles:

Quan hi caiguis avances...:

“De barca a barca i tiro perquè hisso l'àncora”

3^a No hi ha *daus*. Hi ha **DUES PARELLES DE CORREDORS**, a les caselles:

Quan hi caiguis avances de...:

“De corredor a corredor i el que tira sóc jo”

4ª No hi ha *banc*. Hi ha una **BARCA PETITA ENCALLADA**, a la casella:

9

Quan hi caiguis perds un torn:

“Sense vela i sense remes el rumb no puc haver”

5ª No hi ha *hostal*. Hi ha la **“LA TORRE DEL FANG”** a la casella:

21

Quan hi caiguis perds un torn:

“Amb la panxa plena i el llit calent...qui surt a fora corrent!”

6ª No hi ha *pou*. Hi ha **OBRES A LA CIUTAT** a la casella:

31

Quan hi caiguis perds un torn:

“Tanta obra i tant forat... per millorar la nostra ciutat!”

7ª No hi ha *laberint*. Hi ha **UN EMBÚS AL PONT** a la casella:

42

Quan hi caiguis perds un torn:

“Quin soroll quina pudor! El transport públic és molt millor”

8ª El que sí que hi ha és una **PRESÓ** a la casella:

52

Quan hi caiguis perds dos torns:

“M'han enxampat, maledicció! Ara de cap a la presó”

9ª I per acabar sàpigues que, la *calavera* és substituïda pel simpàtic **NÀUFRAG** de la casella:

58

Quan hi caiguis has d'anar a la casella 1:

“La meva barca s'ha enfonsat i l'aventura torna a començar!”

ANNEX 3:

CARTELL PUBLICITARI DEL SERVEI DIDÀCTIC: "SANT ANDREU OBRER PREN
CONSCIÈNCIA"

T'esperem a l'Arxiu!

- Les fonts primàries: "Empenta de la nostra història"
- Rescatem la memòria
- La importància de l'associacionisme

Sant Andreu obrer pren consciència!!!

MARTA SAIZ
Project Difusió
Arxius

Districte de
Sant Andreu
bcn.cat / santandreu

Ajuntament de
Barcelona

ANNEX 4:

VISITA GUIADA – TALLER: “LABORATORI: FEM D'ARXIVER!”

LABORATORI: FEM D'ARXIVER!!!

BENVINGUTS A L'ARXIU MUNICIPAL DE
DISTRICTE DE SANT ANDREU

AMB LA TEVA PARTICIPACIÓ ENS FAREM
ARXIVERS!!!

Definicions: conceptes bàsics

- **ARXIU (tres accepcions per ordre cronològic):**
 - a) Lloc on es conserven el documents:* fa referència al “contenedor”, és a dir, l'edifici on es troba ubicat amb la finalitat de garantir i mantenir el valor jurídic o administratiu i, històric o cultural posteriorment.
 - b) Conjunt orgànic documental:* conjunt de documents, de qualsevol data, forma o suport material, produït o rebuts per tota persona física, i per tot servei o organisme públic o privat, en l'exercici de la seva activitat, conservats pel seu productor o els seus successors per a les seves necessitats, o bé transmesos a la institució arxivística competent, per raó del seu valor arxivístic.
 - c) Institució:* responsable de la reunió, del tractament, de l'inventari, de la conservació i de la comunicació dels arxius, dit també servei d'arxius.

TABULARIUM ROMÀ

3

Definicions: conceptes bàsics

• TIPOLOGIA D'ARXIUS (diversos tipus de classificació):

a) Segons personalitat jurídica: públics o privats

- **Públics:** reuneixen documents produïts o rebuts per qualsevol ciutadà o entitat jurídica en el transcurs d'activitats administratives regides pel dret públic (arxius municipals, comarcals, nacionals, militars, judicials, notariais...)

EX.- ARXIU MUNICIPAL DEL DISTRICTE DE SANT ANDREU

- **Privats:** no responen a cap normativa reglada des del règim polític o administratiu. Poden ser els arxius eclesiàstics, patrimonials, personals, d'empreses...

EX.- ARXIU DEL PRESIDENT JOSEP TARRADELLES

b) Segons cycle vital dels documents: administratius i històrics

- **Administratius:**

I- **D'oficina o gestió:** reuneix la documentació en tràmit i la tramitada sotmesa a utilització i consulta administrativa continuada per les mateixes oficines (fins 5 anys).

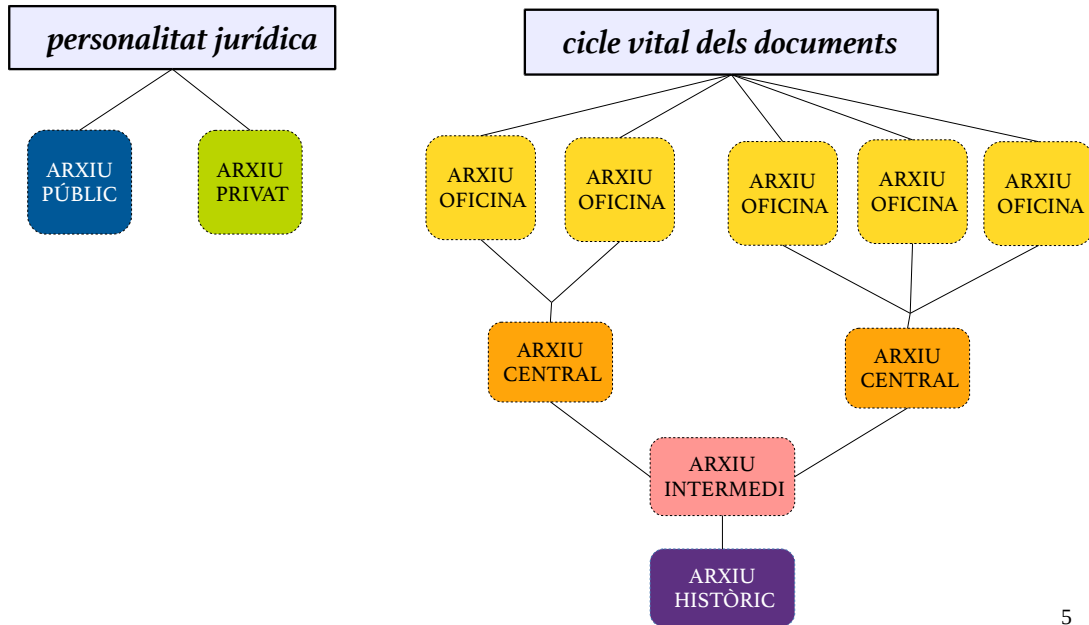
II- **Central:** reuneix els documents que li són transferits des dels arxius d'oficina, un cop finalitzat el tràmit i quan la consulta no és constant (fins 30 anys).

III- **Intermedi:** on es transfereixen els documents dels diversos arxius centrals, i on romanen fins la seva eliminació o transferència a l'arxiu històric (fins 50 anys).

- **Històrics:** fons documentals que han perdut vigència administrativa, que no han estat objecte de dictamen d'eliminació i han adquirit un valor permanent històric, cultural...

4

TIPOLOGÍA D'ARXIUS (esquema)

5

ARXIU PÚBLIC: arxius municipals de BCN

- Publicaciones
 - Memorias
 - Anxibar
- Denos su apoyo
 - Los amigos del Archivo
 - Denos sus documentos
- Gestión Documental
- Comisión Municipal de Valoración y Acceso a la Documentación
- Administración electrónica
- Documentos

A continuación encontrareis información de cada uno de los diez archivos municipales de distrito:

Archivos Municipales de Distrito

 Ciutat Vella	 El Eixample
 Sants-Montjuïc	 Les Corts
 Sarrià-Sant Gervasi	 Gràcia
 Horta-Guinardó	 Nou Barris
 Sant Andreu	 Sant Martí

Preguntas frecuentes

Contactanos

6

ARXIU PRIVAT: president Josep Tarradellas i Joan

Monestir de Poblet 23/03/14 19:46

Monestir de Poblet

23/03/2014

Benvinguda → Arxius i biblioteca / Arxiu Montserrat Tarradellas i Macià English
Español

Comunitat monàstica
Hostalgeria
Orquestra
Vida espiritual
Història
Turisme
Germandat
Fundació Poblet
Publicacions
Agenda i actualitat

Arxius i biblioteca
Arxiu Montserrat Tarradellas i Macià
 - Fons documental
 - Donacions
 - Publicacions
 - Pel·lícules
 - Consulta
 Arxiu de la Casa Ducal de Medinaceli a Catalunya
 Biblioteca
 Enllaços d'interès

Arxiu Montserrat Tarradellas i Macià

Josep Tarradellas i Joan (Cervelló, 1899 – Barcelona 1988) es va iniciar en la política de la mà de Francesc Macià. Durant els primers anys de la II República (1931-1936) assumí diferents responsabilitats polítiques, i fou conseller primer i de finances de la Generalitat de Catalunya durant la Guerra Civil. A l'exili fou elegit President de la Generalitat el 5 d'agost de 1954 pels diputats reunits a Mèxic, mantenint la institució en la seva residència de Clos-Mosny, a Saint Martin-le-Beau (França). L'arxiu que ens ha llegat és un testimoniatge imprescindible d'aquesta etapa de la nostra història recent. Josep Tarradellas retornà a Catalunya el 23 d'octubre de 1977, un cop restaurada la Generalitat pel govern presidit per Adolfo Suárez. Celebrades les primeres eleccions al Parlament de Catalunya d'enguà de 1932, deixà la presidència de la Generalitat el mes d'abril de 1980, passant el relleu al nou President elegit, Jordi Pujol i Soler.

El President Tarradellas vingué per primera vegada a Poblet en visita oficial el 10 de febrer de 1978, iniciant-se una relació amical amb la comunitat de Poblet. El 31 de desembre de 1981 feu donació efectiva del seu arxiu personal al monestir, donant-li el nom de la seva filla, Montserrat Tarradellas i Macià (1928-1984). Després de la mort del President Tarradellas (1988) i de la seva esposa Antònia Macià (2001), l'arxiu ha quedat en propietat de la comunitat de Poblet, tal com establia el conveni de donació de l'any 1981. L'Arxiu Montserrat Tarradellas i Macià és tutelat per un Patronat presidit per l'Abat del monestir.

7

Definicions: conceptes bàsics

- **DOCUMENT D'ARXIU:** És la informació enregistrada, amb independència del suport o de les seves característiques físiques i intel·lectuals, produïda o rebuda i conservada per una organització o una persona en el desenvolupament de les seves activitats.

- **FONS:** Conjunt de documents de qualsevol tipologia o suport, produït orgànicament i/o reunit i utilitzat per una persona, una família o un organisme en l'exercici de les seves activitats i funcions.

8

EINES D'ARXIUS BÀSIQUES

•De descripció: *guia; inventari i catàleg*

-*Guia d'arxiu*: Informació bàsica sobre un únic centre d'arxiu com: nom, organisme del qual depèn, adreça, serveis, contingut global de fons, quadre de fons, metres lineals...

-*Inventari*: Essencial en la planificació descriptiva de qualsevol arxiu. Doble funció: eina de control per a l'arxiver, ja que descriu a nivell d'unitats d'instal·lació i, eina d'orientació i d'informació per a l'usuari ja que proporciona una profunda descripció dels fons documentals.

-*Catàleg*: Descripció ordenada, individualitzada i detallada de les unitats de documents d'una sèrie o d'un conjunt documental.

9

Fitxa d'un catàleg

A screenshot of a Microsoft Access database form. The title bar reads 'guals sant martí: Base de datos (Access 2007 - 2010) - Microsoft Access (Error de activación de productos)'. The form is titled 'guals districte Sant Martí'. It contains several fields with values: 'id: 4436', 'expedient: N/C', 'referència: 101433', 'emplaçament: ANDRADE, c.', 'nº emplaçament: 163 - 165', 'sol·licitant: PORTERO SALVADOR, José Luis.', 'titular: PORTERO SALVADOR, José Luis.', 'data expedient inicial: 1988/04/19', 'data expedient final: 1989/11/02', 'instal·lació: 189', 'catalogació: 4436', and 'observacions: Manca documentació. Baixa, segons es desprèn de la documentació.' The status bar at the bottom shows 'Registro: 1 de 4436 de 4436' and 'Sin filtrar | Buscar'.

10

EINES D'ARXIUS BÀSIQUES

- **Quadre de Classificació:** Instrument tècnic que serveix per organitzar intel·lectualment els fons documentals.

És el primer instrument tècnic per al tractament arxivístic de la documentació d'un arxiu i el que millor permet una visió conjunta d'un fons, de les relacions jeràrquiques entre els grups, així com de la institució de procedència i de l'activitat que desenvolupa.

Objectius i funcions del QdC:

1. Classificació de la documentació sota una estructura lògica i intel·lectual sense contaminació de criteris subjectius.
2. Identificació i l'agrupació intel·lectual dels documents.
3. Recuperació de la documentació del fons pel personal de l'arxiu o oficina.
4. Planificació, d'una manera sistemàtica, el tractament tècnic de la documentació com transferències, avaluació documental, el calendari de conservació, l'elaboració dels instruments de descripció...

Elaboració del QdC:

1. Estudi de la institució i legislació relatiu a.
2. Estudi de les funcions i les competències del productor.
3. Reunió i assessorament amb els responsables de la gestió (dependències administratives).
4. Agrupació jeràrquica i classificació funcional de la documentació.
5. Avantprojecte, prova pilot, estudi de resultats, modificacions si cal.
6. Quadre de classificació definitiu.

11

Quadre de Classificació Ajuntament BCN

- Codi Alfanumèric
- QdC Funcional
- QdC Jerarquitzat

QUADRE DE CLASSIFICACIÓ UNIFORME DE DOCUMENTS PÀG. 5/46

INFORMACIÓ ADDICIONAL

Jerarquia establerta:

SECCIÓ DOCUMENTAL

SUBSECCIÓ DOCUMENTAL

Sèrie documental

Subsèrie documental

Grup documental

Subdivisions Uniformes i Subdivisions Nominals: D'aplicació a totes les seccions documentals

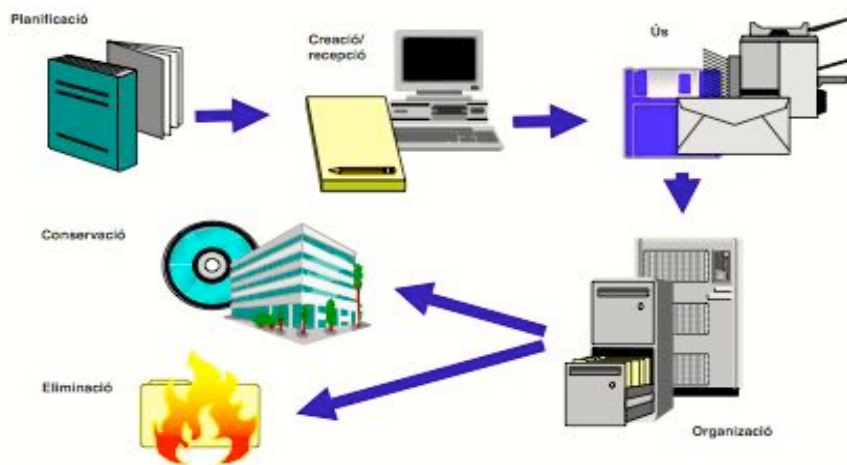
Subdivisions Específiques: D'aplicació específica a partir del nivell jeràrquic indicat

QUADRE DE CLASSIFICACIÓ UNIFORME DE DOCUMENTS		PÀG. 19/46
F100 - RECURSOS HUMANS		
F101 - REGISTRE DE PERSONAL		
F102	Registre Central de Personal	
F103	Registre de Personal de l'Ajuntament	
F104 - ORGANITZACIÓ DEL PERSONAL		
F105	Relació de Llocs de Treball	
F106	Catàleg de Llocs de Treball	
F107	Creació de Llocs de Treball	
F108	Supressió de Llocs de Treball	
F109	Expedients d'Assimilació	
F110	Modificacions de la Relació de Llocs de Treball	
F111 - Peticions de Personal		
F112	Oferta Pública d'Ocupació	
F113	Llista de Vacants	
F114	Reconeixements de Graus i Nivells	
F116 - SELECCIÓ I PROMOCIÓ DEL PERSONAL		
Subdivisions Específiques		
E10 Expedient Administratiu		
E11 Bases		
E12 Instàncies i Currículums		
E13 Proves		
F115	Borsa de Treball	
F117	Concurs-Oposició	
F118	Concurs de Mèrits	
F119	Oposició	
F120	Concurs de Trasllet	
F121	Concurs de Llocs de Comandament	
F122	Lliure Designació	
F191	Contractació temporal	
F195	Adscripcions provisionals	
F123 - FORMACIÓ I RECICLATGE		
F124	Formació interna	
F125	Formació Global del Personal	

Data d'actualització: 3 de febrer 2014

CICLE DE VIDA DELS DOCUMENTS

En quina fase del cicle de vida?

CICLE DE VIDA DELS DOCUMENTS.

SISTEMA DE GESTIÓ INTEGRAT

FASE	PLANIFICACIÓ	CREACIÓ / RECEPCIÓ	ÚS	ORGANITZACIÓ	ELIMINACIÓ / CONSERVACIÓ
CICLE DE VIDA	PREVI	ACTIU		SEMI ACTIU	INACTIU
ANYS	-	0-5		5-15 15-30	+ 30
ARXIU	SISTEMA DE GESTIÓ INTEGRAT	REGISTRE – ARXIU D'OFICINA		ARXIU CENTRAL/ INTERMEDI	ARXIU HISTÒRIC
VALORS de la DOC.	-	PRIMARIS: valor administratiu i legal			SECUNDARIS: valor històric
FUNCIONS	Polítiques de: - Gestió. - Classificació. - Transferència. - Calendari de conservació i eliminació. - Accés...	-Enregistrament de la documentació D'entrada a l'organisme o entitat. - Classificació funcional segons QdC. - Codificació (per sèries). - Creació d'expedients reglats. - Breu descripció. - Preparació de transferències.		- Aplicació del Calendari de Conservació i Eliminació. - Preparació de transferències	- Descripció i Signatura defiva. - Instruments de descripció. - Aplicació de pol. de preservació i conservació. - Pol. difusió.

Arxiu de gestió:

Són els arxius de les oficines, que conserven tots els documents rebuts o generats per l'activitat del seu departament, mentre dura la tramitació administrativa dels assumptes a què fan referència des de l'inici fins al tancament.

Funcions:

- Recollir la documentació
- Classificar segons el QdC
- Confeccionar els expedients
- Ordenar la documentació
 - Breu descripció
 - Instal·lació provisional
 - Preparació transferències

EXPEDIENTS:

*Clau de volta de l'actuació
Administrativa*

Conjunt ordenat de documents i actuacions que serveixen d'antecedents i fonaments a la resolució administrativa.

PARTS DE L'EXP:

- **Els documents:** originals, no originals, de suport, essencials o no.
- **La guarda o camisa:** conté els documents (Dates extremes; resum del contingut; núm. de documents; codi del QdC; denominació de la sèrie i unitat d'instal·lació).

PROCEDIMENTS PRÀCTICS:

- **Ordenació:** l'expedient s'haurà d'ordenar seguint el curs de les diligències seguides durant la tramitació. Abaix el document que ha donat origen i posteriorment s'aniran afegint els documents per ordre de producció i arribada.
- **Foliació:** numeració dels documents, no de les pàgines.
- **Índex:** relació del contingut dels documents.

Arxiu de gestió:

EINA BÀSICA: L'INVENTARI

Consisteix en descriure la documentació amb la finalitat de conèixer el contingut i la seva ubicació física al dipòsit.

CAMPS O ELEMENTS DE L'INVENTARI:

- Dates extremes de l'expedient (any).
- Entrada descriptiva breu i precisa.
- Codi QdC i denominació de la sèrie.
- Unitat d'instal·lació i núm. de l'expedient dins de la capsa.
- Punts d'accés (recuperació ràpida).

AVANTATGES:

- Cerques ràpides (estalvi de temps).
- Estalvi d'espai (permet guardar els expedients segon van arribant i les capsas es numeren de l'u a l'infinit).
- Introdueix un element de seguretat (ara la gent no remenarà a les capsas).

RESUM:

- DOCUMENTACIÓ ACTIVA
 - DE 0 A 5 ANYS
 - VALOR PRIMARI
- PROCÉS OBERT EN TRAMITACIÓ
- GENERACIÓ D'EXPEDIENTS
- ELABORACIÓ INVENTARI
- DRET D'ACCÉS LLIURE A L'INTERESAT I A QUI DEMOSTRI INTERÉS LEGÍTIM.

Nou paradigma: la documentació electrònica

Inconvenients:

- **Dependència:**
 - **Maquinaria:** Els documents electrònics són generats per màquines i han de ser interpretats per màquines en unes condicions determinades.
 - **Programari:** El programari és l'interpret que s'instal·la en un maquinari i que és necessari per a la renderització correcta del document electrònic
- **Dinàmics:** Els documents electrònics poden ser modificats fàcilment, a diferència dels documents en paper. Valor probatori!
- **Conservació:** Com de llarga és la vida d'un document electrònic...? (dubtes i dificultats)

Possibles solucions:

- Museu Tecnològic
- Migració de format
- Emulació o Virtualització

Característiques Doc. Electrònic: (exigències)

- **Autèntics:** El document electrònic ha de ser allò que pretén ser, creat per la persona que se suposa que l'ha creat i representar allò que diu que representa.
- **Íntegres:** Han de ser elements complets, l'omissió d'una part invalida el document.
- **Fiables:** Han de poder ser renderitzats i visualitzats correctament, ja que una mala renderització pot fer dubtar del seu contingut i de l'autenticitat.

Parts del Doc. Electrònic:

- **Context:** metadades + signatura electrònica.
- **Estructura:** Com apareix representada la informació.
- **Contingut:** Informació, missatge

17

Base de dades no llegible

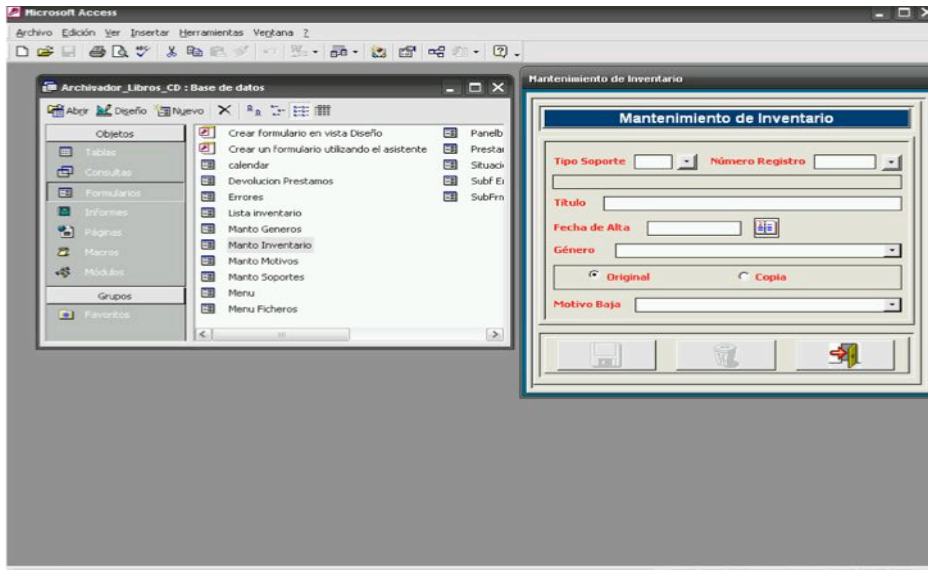


```
Archivador_Libros_CD.mdb
=      Ä      ;      ±l',ü Ä
Ä Ä
š2š:y'>e Äee @Ä ÄeÄÄ ee
@AMJ^Qb0Ji0Qqad^oMYdbfi0kmJ`dk0iidi0k^YkmJYbaQbmJiYd`JbmdUqb0idk`JbmdYbaQbmJiYd`Jbmd`dmYadk
`Jbmdkdfdim0k`Qbo`QboSYMWQidk`fj00^Lfi0kmJ`dkYbaQbmJiYdkYmoJMYdb00YbaQbmJiYdKolS0iidi0kkoLS.
i`kYmoJMYdb00YbaQbmJiYdLJkLommdbSobMmYgbk`LJkMJ^Qb0Ji!
SobMYdb0kM`ob0k`qJiYJL^0k#e0JmJMM0k`fJUQkè0JmJLJk0kèSdi`k      è`d0o^0k
èiQ^JmYdbkWyfkèiQfdimk
èkMiYfmk
èkvkiQ^
èmJL^Qkè+kh+M00qad^oMYdbfi0kmJ`dk+kh+M^YkmJšè+kh+MQiidi0k+kh+Mk0M0b0JiYd88:%è+kh
+MSdi`o^JiYd00YbMYd+kh+M^YkmJ6šè+kh+M`JbmdUqb0idk+kh+M^YkmJ`è+kh+M`JbmdYbaQbmJiYd+kh
+MU0bQid0(è+kh+M`JbmdYbaQbmJiYd+kh+M^YkmJ)è+kh+M`JbmdYbaQbmJiYd+kh+M^YkmJ:*è+kh
+M`JbmdYbaQbmJiYd+kh+M`dmYad0è+kh+M`Jbmd`dmYadk+kh+M^YkmJè+kh+M`Jbmdkdfdim0k+kh+M^YkmJè+kh
+Mfi0kmJ`dkYbaQbmJiYd+kh+M^YkmJè+kh+MfiYbMYfJ^Sdi+kh+M^YkmJBDBè+kh+MkYmoJMYdb00YbaQbmJiYd
+kh+MMd0YUèè+kh+MkYmoJMYdb00YbaQbmJiYd+kh+Mk0LSi`kYmoJMYdb00YbaQbmJiYdè+kh+Mk0LUiofd+kh
+MY0mYfdèM+YbaQbmJiYdèM+YbaQbmJiYdbdfi0kmJ0d      èM+YbaQbmJiYdbdfi0kmJ0dmdmJ^
èM+YbaQbmJiYdfi0kmJ0d
èM+YbaQbmJiYdmdmJ^
èM+YbaQbmJiYdmdmJ^M^JkYSYMJ0dèM
+fi0kmJ`dkeQiiidi0kèUqb0idkèYbaQbmJiYdèYbaQbmJiYd0uM0è`dmYadkè`kvkJMM0k`kdlQMMkè`kvkJM0kè`
kvkdLQMMkè`kvkheQIYQkè`kvkiQ^JmYdbkWyfkèfi0kmJ`dkekdfdim0kèJMM0k`Jvdome`kvk0Lèkè`JiYbS.
dègkQI0QSYb00=
@Ä @Ä @Ä @Ä @Ä @Ä @Ä @Ä
```

Renderització errònia de la BD per part del sistema MAC OS.

18

Base de dades llegible

Renderització correcta.

19

Iniciatives i Pràctiques: Doc. Electrònica

- **Control dels formats:**
 - Migració de formats per evitar l'obsolescència.
- **Control dels documents electrònics, traçabilitat, des del moment d'incorporació a la institució:**
 - Inclusió de metadades de gestió i d'identificació dels documents.
- **Assegurar la custòdia continuada dels documents:**
 - Signatura electrònica.
 - Segellat de temps (Reial Observatori de la Armada).
 - Polítiques d'accés.
 - Repositori digital segur que apliqui polítiques de preservació i lluiti contra l'obsolescència tecnològica. (Ex. I-Arxiu).

20

Recursos

ARXIU MUNICIPAL DE BARCELONA (2 vídeos)

- <https://www.youtube.com/watch?v=GMtTt2Cx2Ew>
- <https://www.youtube.com/watch?v=sHZ4yhJbfvI>

PÀGINA WEB: ARXIU MUNICIPAL BARCELONA

- http://w110.bcn.cat/portal/site/ArxiuMunicipal?lang=es_ES

FACEBOOK: ARXIU MUNICIPAL DE BARCELONA

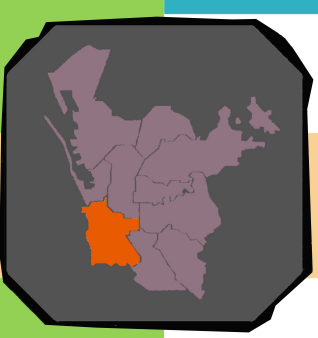
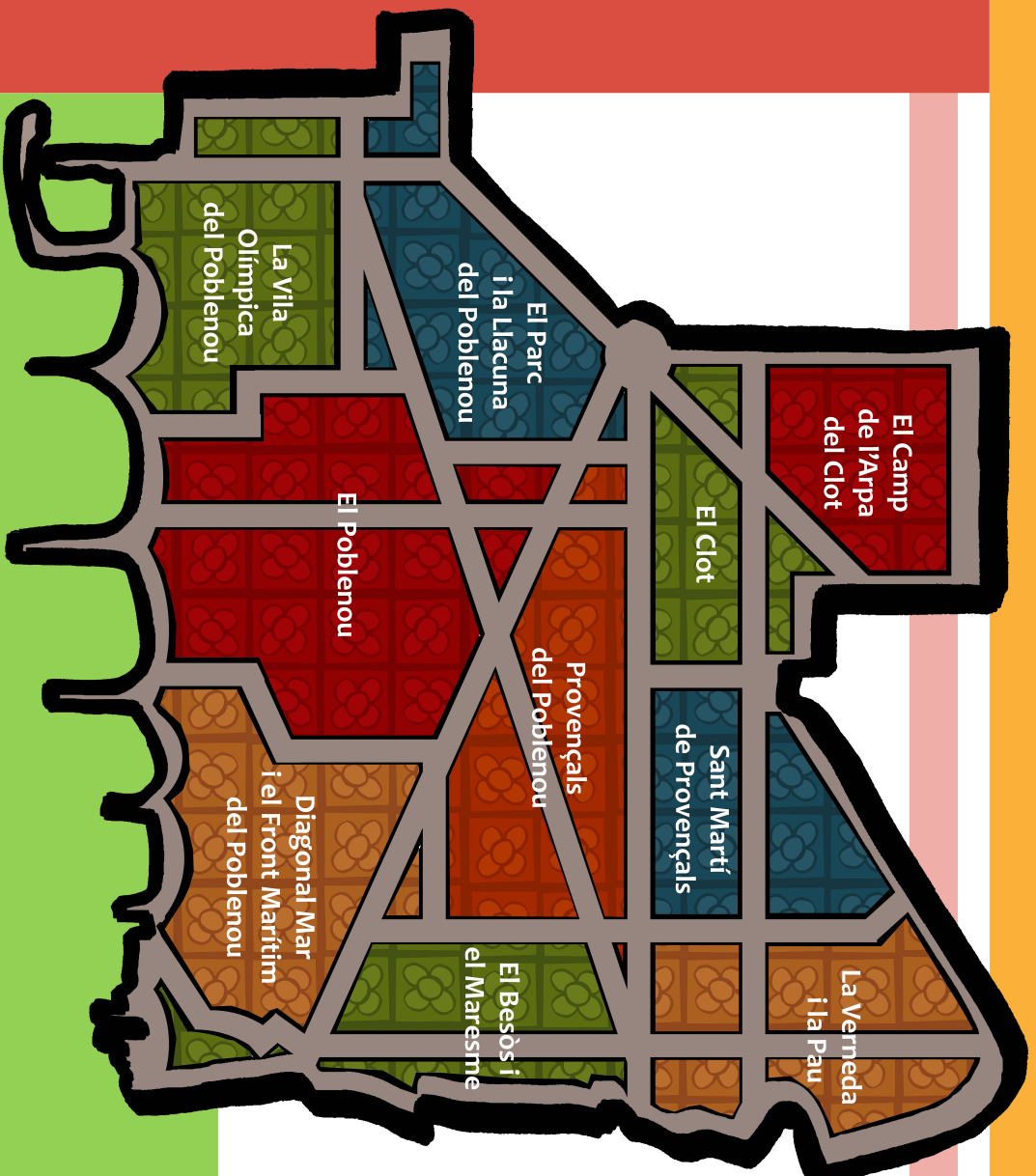
- <https://es-es.facebook.com/bcnarxiuunicipal>

BIBLIOGRAFIA

- ASSOCIACIÓ D'ARXIVERS DE CATALUNYA. "*Manual d'arxivística i gestió documental*". Lleida: Associació d'Arxiver de Catalunya, 2009.
- CRUZ MUNDET, José Ramón. "*Manual de archivística*". Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 2001.
- CONDE VILLAVERDE, Maria Luisa. "*Manual de tratamiento de Archivos Administrativos*". Madrid: Ministerio de Cultura, 1992.

ANNEX 5:

PRODUCTE DE MÀRQUETING D'ARXIU IL·LUSTRAT: "TRENACLOSQUES DEL DISTRICTE DE SANT MARTÍ".

Arxiu Municipal del Districte de Sant Martí

Ajuntament de
Barcelona

Plaça Ignasi Juliol, 1
Sant Martí de Provençals

Església de Sant Martí de Provençals o Església de Sant Martí Vell

Les primeres notícies que tenim del poble de Sant Martí de Provençals es remunten al segle X, el que ens fa pensar en l'existència d'una primera capella rural utilitzada pels agricultors de la zona.

No sabem del cert la data de construcció d'aquest temple, però sí que ja existia al segle XVI, que va ser dedicada a Sant Martí de Tours, patró de les cavalleries.

Això explica que sovint la porta del temple fos clavetejada amb ferradures votives. L'estil predominant és el gòtic tardà amb alguns tints barrocs.

Parc Sant Martí de Provençals
Carrer Menorca, 23

Ludoteca Ca l'Arnó

Ca l'Arnó va ésser una de les últimes masies en abandonar l'activitat agrícola, deixant de conrear les terres que li envoltaven.

Gràcies a la lluita veïnal, a principis dels anys vuitanta, es va evitar la seva demolició, aconseguint que aquesta masia, que havia perviscut a les diferents vicissituds de la història, també sobrevisqués als grans canvis paisatgístics de l'últim terç del segle xx.

Avui són els més petits que gaudeixen d'aquest espai reconvertit en ludoteca pública.

Bac de Roda
Cantonada Felip II

Pont de Calatrava

El pont de Bac de Roda o de Calatrava es va construir entre els anys 1985 i 1987, al punt d'encreuament entre els carrers Felip II i Bac de Roda.

L'estil d'aquest pont respon a les formes i colors que caracteritzen les obres del seu arquitecte Santiago Calatrava. Formes amb corbes, inspirades en el cos humà, colors clars i cables en tensió de banda a banda.

La funcionalitat d'aquesta passarel·la és salvar les vies del tren que separen els districtes de Sant Martí de i de Sant Andreu, al mateix temps que busca la cohesió entre ambdós espais, així com donar una imatge de modernitat.

La bellesa del pont II va valdre el premi FAD d'arquitectura l'any 1987.

Carrer del Clot 191
Cantonada Espronceda 298

La Torre del Fang

Masia agrícola ubicada als límits de Sant Martí de Provençals i Sant Andreu de Palomar, molt a prop del Rec Comtal, que afavoria les tasques de regadiu i agrícoles.

La veu popular diu que en aquesta masia va residir-hi Dolça de Provença quan va venir a Barcelona per casar-se amb Ramon Berenguer III, al segle XI. No obstant això, diferents estudis, daten l'aparició de la primera façana (carrer del Clot) a finals del XIII principis del XIV.

L'ús de la masia va ésser agrícola fins 1922, quan la va comprar Foment d'Obres i Construcció, convertint-la en oficines de la constructora.

En l'actualitat els seus murs encara resisteixen el pas del temps.

Plaça Valentí Almirall, 1

Ca la Vila. Seu del Districte de Sant Martí

Edifici construït durant els anys 1865-1888, per l'arquitecte Pere Falques com a seu de l'Ajuntament de Sant Martí de Provençals.

És un edifici de planta pràcticament quadrada, consta d'una planta baixa i dos pisos.

El conjunt està presidit per una torre de pissarra grisa, amb una cúpula d'estil de racó de claustre, que acabada amb una torre amb un rellotge i amb un balcó de ferro que l'envolta.

Arxiu Municipal del Districte de Sant Martí

Ajuntament de
Barcelona

Carrer Rogent, 51

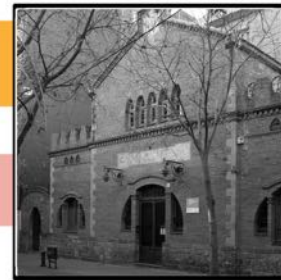

IES Juan Manuel Zafra

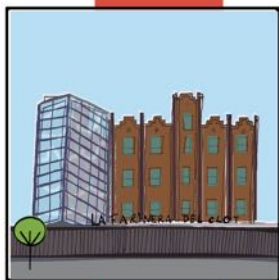
Edifici d'estil modernista de maó vist, ceràmica vidriada i ferro forjat, projectat pels arquitectes municipals Pere Falques i Antoni Falguera a l'any 1911 com alberg municipal nocturn del Bogatell.

L'únic rastre que tenim d'aquest ús passat és el cartell de majòliques pintades i l'escut de l'Ajuntament situat al cos central en la part superior.

Avui, aquest edifici està destinat al món educatiu, sent un Institut d'ensenyança secundària al barri del Camp de l'Arpa.

Gran Via de les Corts Catalanes, 837

La Farinera del Clot

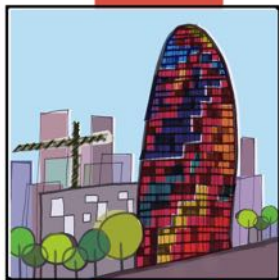
L'actual Centre Cultural La Farinera del Clot és l'únic edifici que resta de l'antic conjunt de La Farinera de Sant Jaume.

Empresa dedicada a la molta de blat. Fou fundada per Andreu Gallarda i Campanyà al 1892, com a dipòsit amb unes cisternes, més tard, l'any 1908, es presenta una sol·licitud de llicència d'obres per realitzar una nau en forma de "L" en dues parts diferenciades: l'una, la fàbrica i l'altra, els magatzems. L'estètica a seguir és modernista: estructura de ferro i maó vist, amb decoracions de ceràmiques.

Fou al 1991 quan, després de quasi 100 anys, finalitzà definitivament la seva activitat empresarial, romanent tancada fins 1995, moment en el qual l'Ajuntament es converteix en el propietari i la reconverteix en espai públic.

Avinguda Diagonal 211

Torre Agbar

Gratxel que acull la seu del Grup Agbar (algües de Barcelona). Fou dissenyada per l'arquitecte francès Jean Nouvel i inaugurada el 16 de setembre del 2005.

És un edifici eficient, altament tecnològic i respectuós amb l'entorn.

La Torre té una alçada de 142 metre dividit en 34 plantes (31 diàfanes, sense columnes, i les 3 restants són plantes tècniques, que controlen els sistemes de gestió de l'edifici). A la façana hi ha uns 4.000 dispositius lluminosos que utilitzen la tecnologia LED, la qual cosa permet crear imatges al voltant del perímetre cilíndric. A més disposa de sensors de temperatura a l'exterior de la torre que regulen l'obertura i tancament de les làmines de vidre que envolten l'edifici.

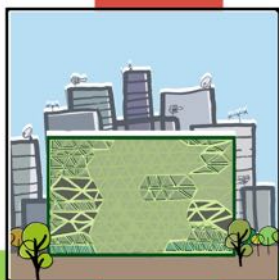
És un edifici de gestió intel·ligent, que forma part del projecte 22@Barcelona*.

22@Barcelona*

Es un projecte de la ciutat de Barcelona basat en la concentració al territori d'empreses, organismes públics i centres científics i tecnològics de referència en els sectors considerats estratègics: Tecnologies de la informació i comunicació (TIC), tecnologies mèdiques (TecMed), energia i disseny.

Carrer de Roc Boronat, 117

Edifici Media-TIC

La construcció d'aquest edifici, respon al que s'anomena arquitectura sostenible i, també pertany al projecte del 22@Barcelona*

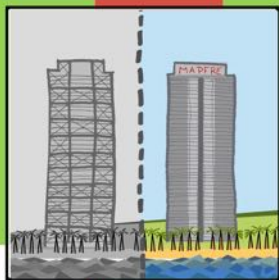
En concret aquest edifici es tracta d'una creació del despтах d'arquitectura Cloud-9, dirigit per Enric Ruiz-Geli. Pretén ser una seu puntera del món digital i un vehicle de difusió de les noves tecnologies, al mateix temps que és concebut com un espai cívic, socialment obert.

El revestiment és translúcid i innovador, d'un material anomenat ETFE que funciona com instrument regulador de la llum i, de la temperatura, el que permet un gran estalvi en climatització.

Gran part de l'espai d'aquest edifici està ocupat per la Universitat Oberta de Catalunya.

Carrer Marina, 16-18

Torre Mapfre

Gratxel propietat de l'asseguradora Mapfre, construït, juntament amb la torre veïna i pràcticament bessona: Hotel Arts, en 1992 amb motiu dels Jocs Olímpics.

Es van convertir en un dels emblemes de la remodelació urbanística de la ciutat. L'edifici té 40 plantes, i mesura 154 metres, sent el més alt de la ciutat (empatat amb la torre veïna: Hotel Arts) i també de tot Catalunya. Les finestres reflecteixen el terra, amb la qual cosa adquireix l'aspecte d'un mirall gegantí.

Arxiu Municipal del Districte de Sant Martí

Ajuntament de Barcelona

Avinguda Bogatell, 17

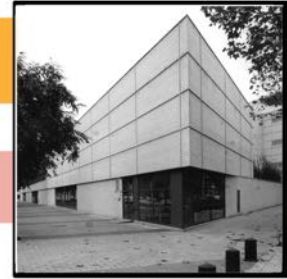

Arxiu Municipal del Districte de Sant Martí

Aquest edifici originalment fou concebut i dissenyat, com pavelló poliesportiu d'entrenament i equips per als atletes dels Jocs Olímpics del 92, pels arquitectes Moisés Gallego i Fran Fernández.

Posteriorment va ser rehabilitat, pels mateixos arquitectes, obrin de nou les seves portes, al gener de 1995, reconvertit per una banda en la Biblioteca Popular Xavier Benguerel i per l'altra en l'Arxiu Municipal del Districte de Sant Martí.

L'Arxiu ocupa un espai de 400m² on es recuperen, classifiquen, descriuen i conserven 1800 metres lineals de documentació històrica i administrativa del territori, que es posen a l'abast del ciutadà per mitjà de la seva consulta.

Carrer Joncar, 35

Can Saladrigues

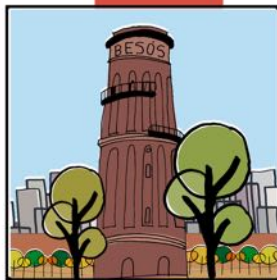
L'any 1858 Antoni Saladrigues va fundar una fàbrica de blanqueig de teixits, que va anar creixent arribant a formar en 1876 part, del grup de 50 empreses més importants de Sant Martí de Provençals.

L'edifici és una antiga fàbrica de pisos de maó cara vist, amb gran finestral. Estava constituït per un pati central, on s'erigeix la xemeneia, i quadres al voltant.

En 1988, després d'una gran campanya de sensibilització, promoguda principalment pels veïns del barri del Poblenou, l'edifici principal i la xemeneia van ser conservats com a patrimoni fabril i, rehabilitats com a equipaments d'espais de participació ciutadana i serveis públics com la biblioteca: Poblenou Manuel Arranz.

Plaça Ramon Calsina

Torre de les aigües o Torre Macosa

La Torre de les aigües del Besòs va ser promoguda a l'any 1881 per Xavier Camps, amb l'objectiu d'aconseguir extreure i comercialitzar l'aigua del riu Besòs com aigua de consum per a la ciutat de Barcelona. Un any després, a 1882, serà dissenyada i projectada per l'arquitecte Pere Falgués, amb una estructura cilíndrica de 63 metres d'alçada, per dotze de diàmetre, amb una capacitat de 600 metres cúbics d'aigua.

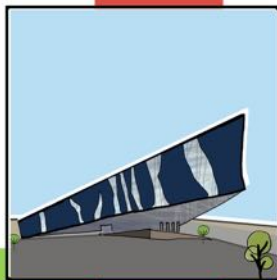
Aquest projecte inicial no es va poder dur a terme, hagut que l'aigua obtinguda no reunia les condicions de potabilitat necessàries per tal finalitat.

La Torre, d'estil modernista, que combina el maó vist amb finestres i respiradors i, que compta a un balcó de ferro que envolta tot l'edifici, va a passar a formar part de la desapareguda fàbrica metal·lúrgica Macosa (empresa orientada a la construcció de maquinària pesada: locomotores)

A l'actualitat és part del patrimoni industrial al litoral de Barcelona, al barri del Poblenou, està rehabilitada i es pot visitar.

Plaça de Leonardo Da Vinci, 4-5 (Part del Fòrum)

Edifici del Fòrum

L'edifici Fòrum és una construcció singular, icona del Fòrum Universal de les Cultures, celebrat a Barcelona al 2004.

Va ésser dissenyat pels arquitectes suïssos Jacques Herzog i Pierre de Meuron, que van projectar una obra triangular de 180 metres de costat i 25 d'alçada. Tot l'edifici té una superfície de 9000 m² dividits en dues plantes. El toc original el dona la seva façana rugosa de color blau marí, travessada per diverses franges de vidre que recorden aigua vessant-se del sostre i, el fet que l'edifici queda suspès en l'aire (excepte per 17 punts de suport) creant així, un espai cobert d'ús públic a nivell de carrer.

Des del mes de març del 2011 acull el Museu Blau de ciències naturals, part integrant del Museu Nacional de Ciències Naturals de Catalunya. I es troba situat en un espai proper a la desembocadura del riu Besòs i del Maresme de Barcelona, en terrenys guanyats al mar en front al litoral del barri del Besòs i Maresme de Barcelona.

Podem dir que és l'inici de l'avinguda Diagonal.

Barri Besòs i Maresme (L'eix Príam)

Alts blocs del Grupo Juan Antonio Parera

Els edificis que donen personalitat i caracteritzen aquest barri van ser construïts a l'any 1956 per l'Obra Sindical del Hogar. Es van a construir 1637 habitatges i 200 locals comercials que donen un aspecte dinàmic i vital al barri.

Aquest habitatges van ser inaugurats per Franco a l'any 1966 en els actes de campanya "25 años de paz" (des de la fi de la Guerra Civil Espanyola), fet del qual deriva el seu nom. Nom que malgrat aquest origen, avui té unes connotacions positives amb el concepte neutre de "pau".

Arxiu Municipal del Districte de Sant Martí

Ajuntament de Barcelona

ANNEX 6:

ACTIVITAT D'EXPOSICIÓ: "ENDEVINA ON ÉS!".

MASIA DE CAN CANALS, 1915

CARRER GUIPÚSCOA - CANTÀBRIA, 2014 [CAN CANALS]

ESGLÉSIA DE SANT MARTÍ VELL, 1910-1912

PARRÒQUIA DE SANT MARTÍ DE PROVENÇALS, 2014

MASIA DE CA L'ARNÓ, principis segle XX

LUDOTECA CA L'ARNÓ, 2014

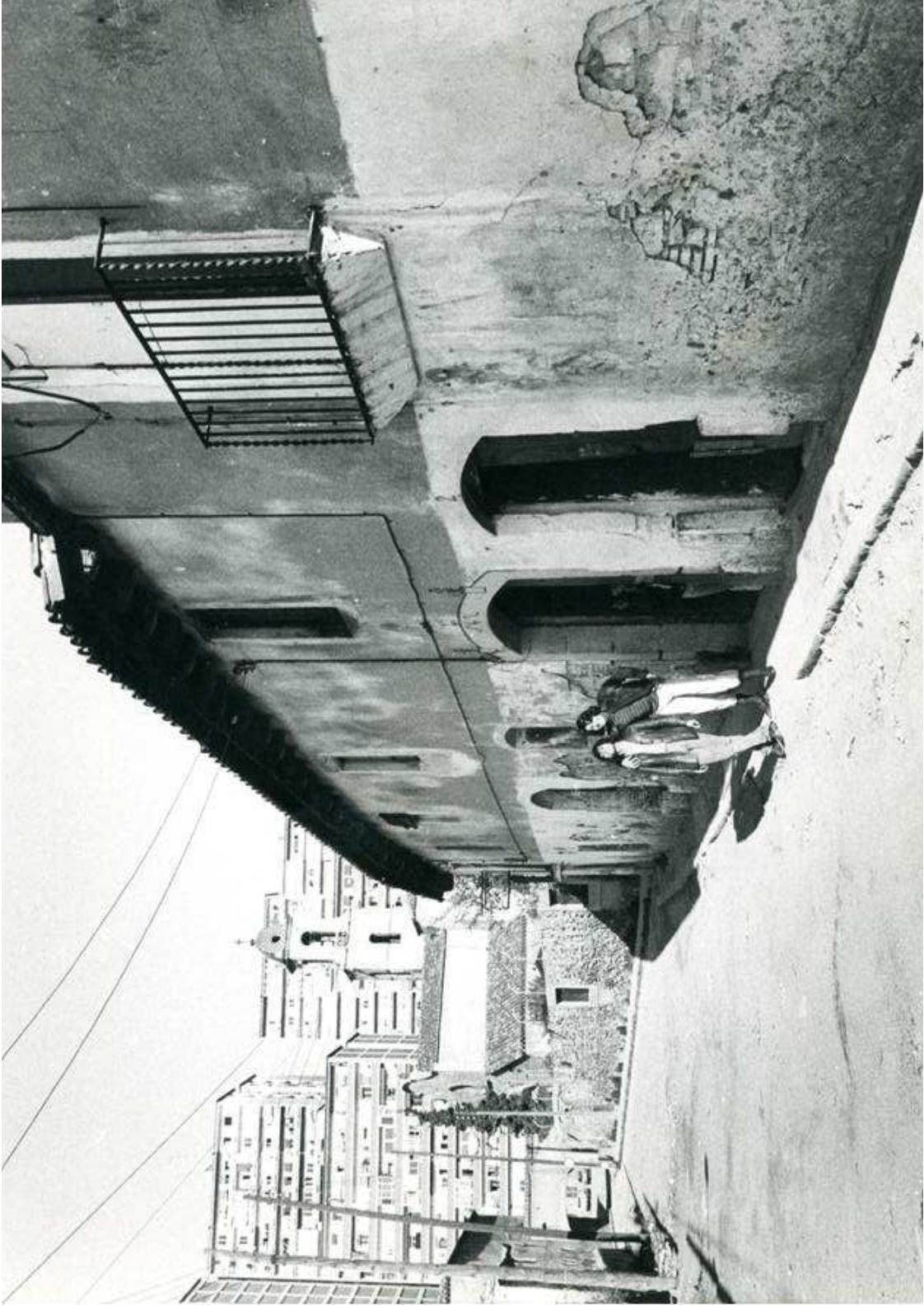
J B N 7 PARCELONA Sñ MARTINI Casa Consistorial

CASA CONSISTORIAL ANTIC AJUNTAMENT DE SANT MARTÍ, 1900-1920

SEU DEL DISTRICTE DE SANT MARTÍ, 2014

CARRER DEL FONDAL DE SANT MARTÍ, anys 1970

CARRER DEL FONDAL DE SANT MARTÍ, 2014

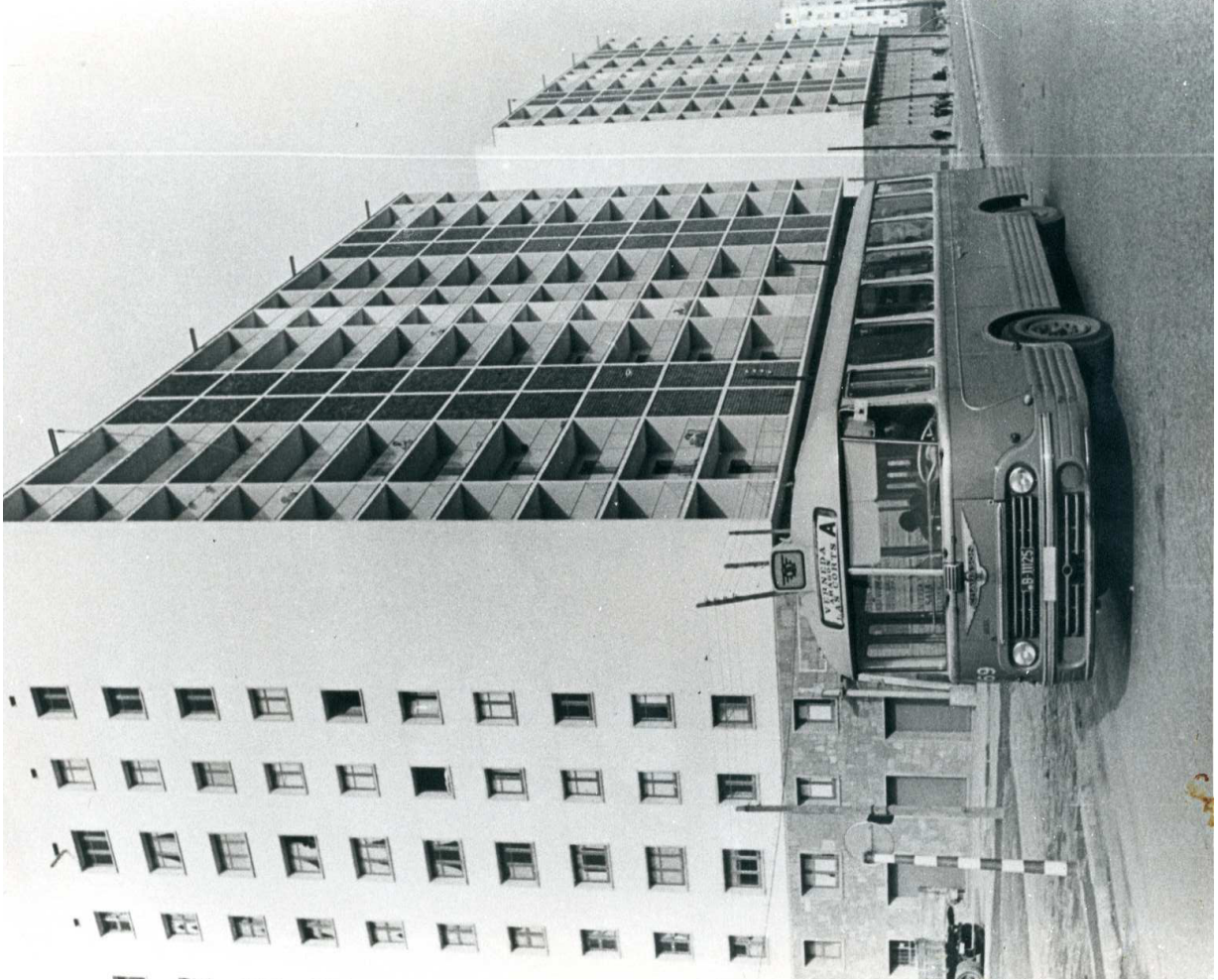

RAMBLA GUIPÚSCOA/ESPRONCEDA, dècada 1990

RAMBLA GUIPÚSCOA/ESPRONCEDA, 2014

**RAMBLA
GUIPÓSCOA/
PROVENÇALS,
dècada 1960**

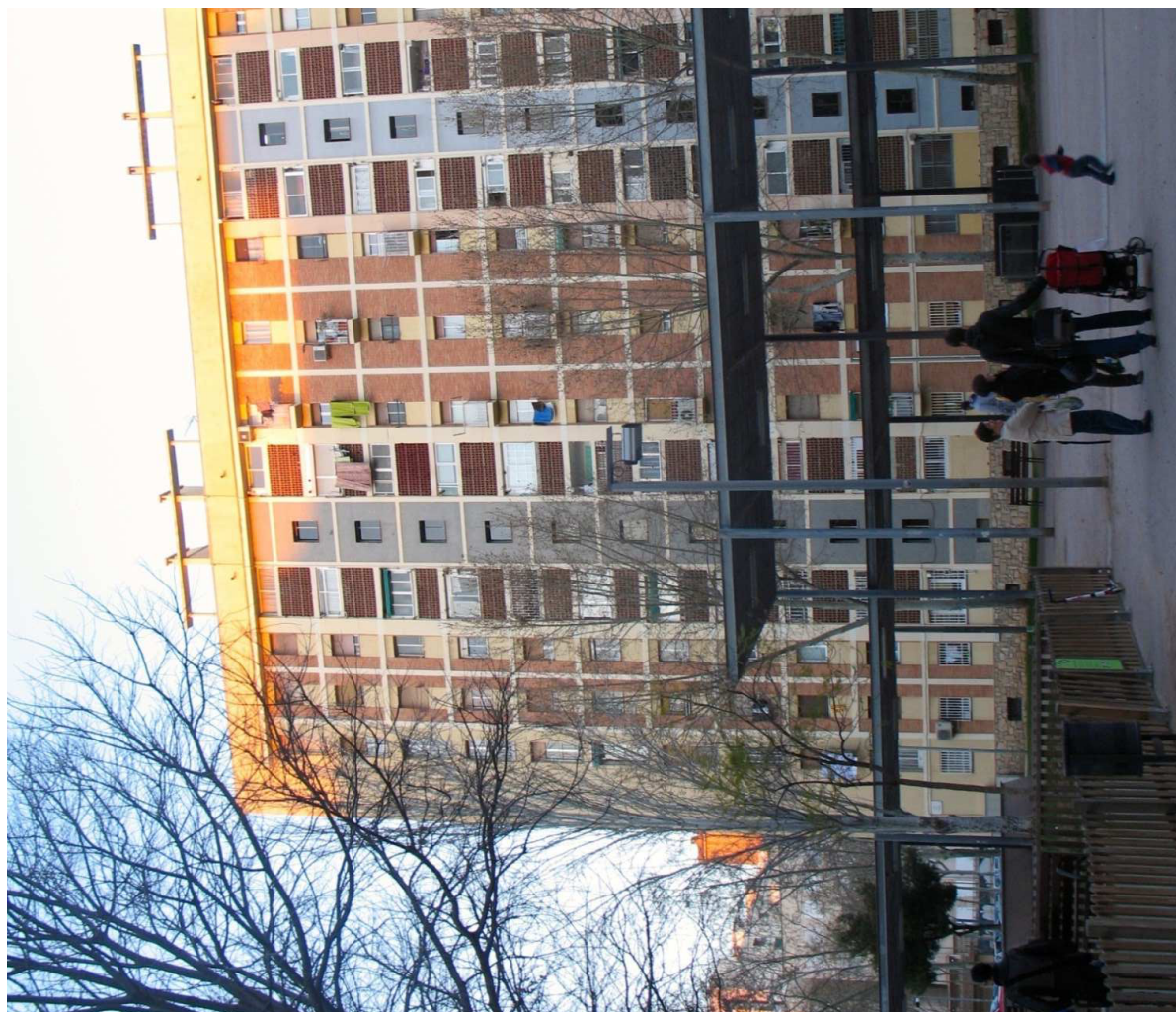
RAMBLA
GUIPÓSCOA/
PROVENÇALS,
2014

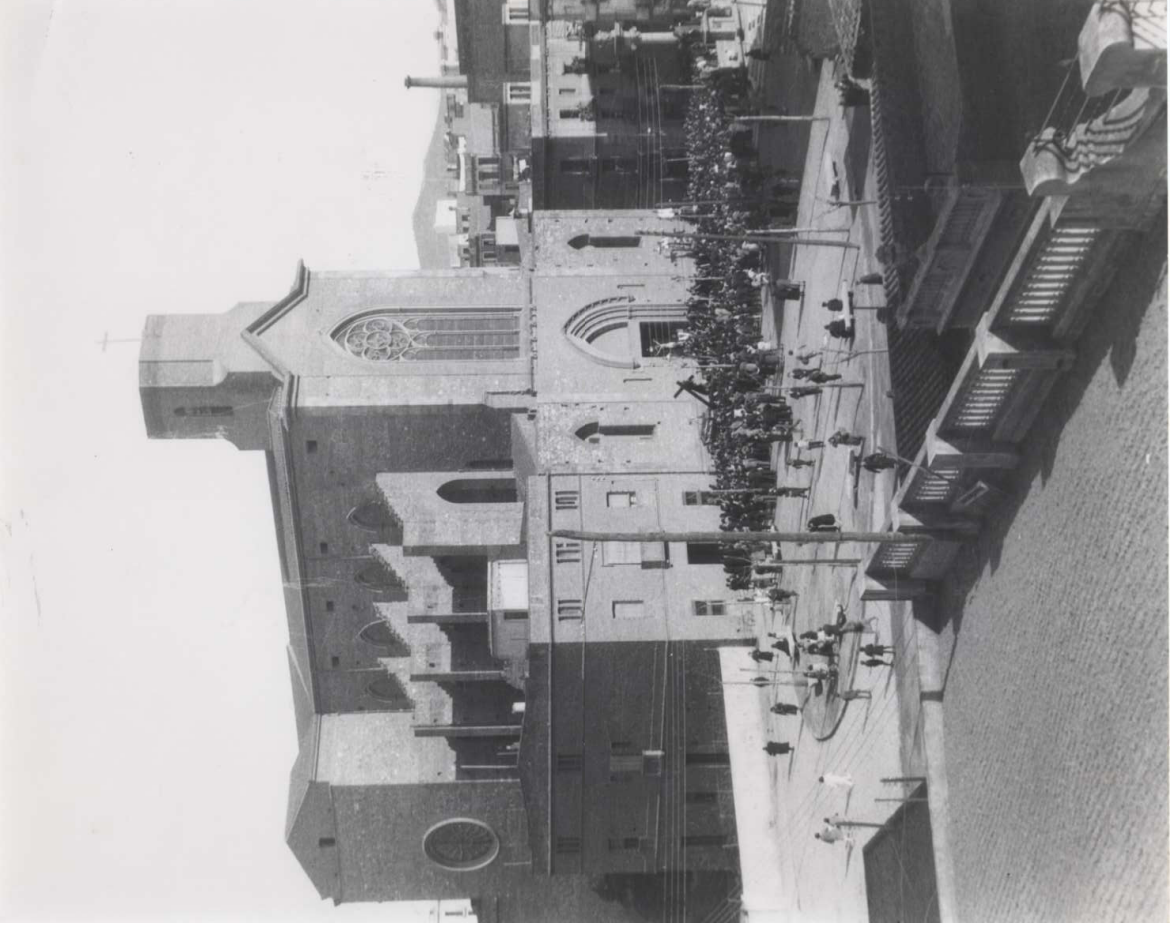
**PLAÇA
DELS
PORXOS,
1982**

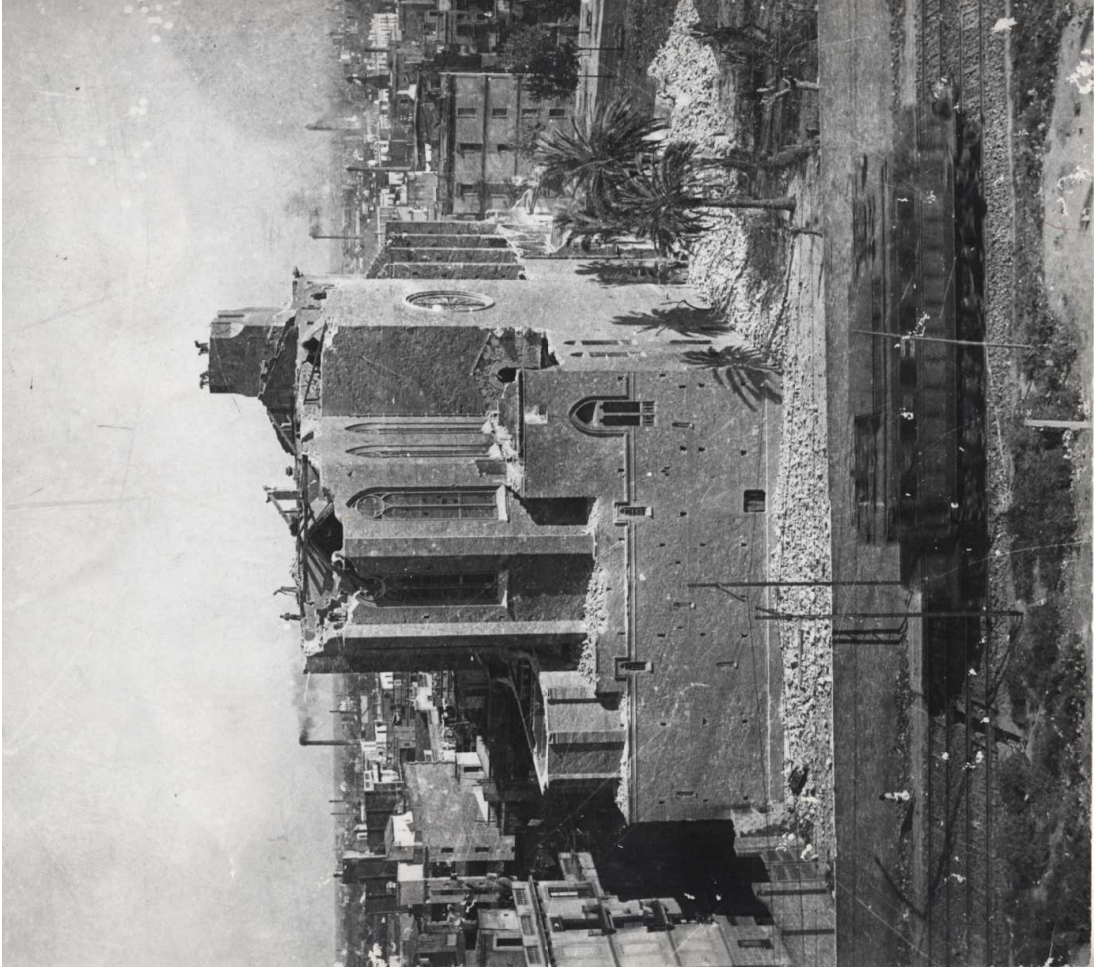
**PLAÇA
DELS
PORXOS,
2014**

**PARRÒQUIA
DE SANT
MARTÍ DEL
CLOT, 1930**

**PARRÒQUIA
SANT
MARTÍ DEL
CLOT,
1940-1941**

**PARRÒQUIA
SANT MARTÍ
DEL CLOT,
2014**

ANNEX 7:

ACTIVITAT D'EXPOSICIÓ: "BREU HISTÒRIA DE SANT MARTÍ DE PROVENÇALS " .

UN PAS PEL TEMPS

La petjada que al llarg del temps, ha anat deixant Sant Martí de Provençals fins a convertir-se en Sant Martí districtes, queda recollida en diferents testimonis escrits que, documenten la història d'aquest territori i, que ajuntant-les totes com petits reballs de records, configuren la nostra memòria col·lectiva com martinencs.

Sant Martí en el temps:

PRIMERA ETAPA: "Sant Martí de Provençals, la sitja de la ciutat" (s. XIII-XVIII)

SEGONA ETAPA: "Sant Martí, el Manchester català" (s. XIX)

TERCERA ETAPA: "Districte de Sant Martí contemporani" (s. XX-XXI)

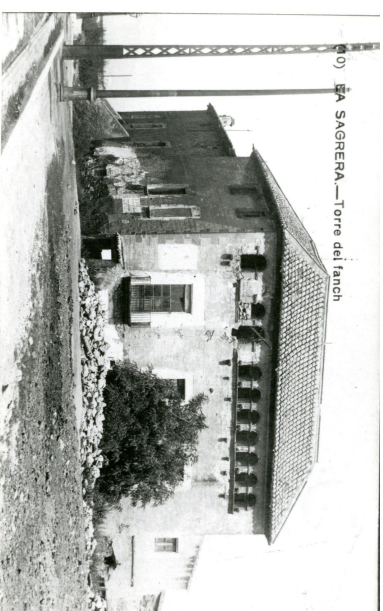
“Sant Martí de Provençals, la sitja de la ciutat” (s. XIII-XVIII)

En un principi, el territori de Sant Martí de Provençals s'estenia des de les muralles de Barcelona fins la vora del riu Besòs i, des del mar fins la muntanya de “El Carmel”. Era un lloc de pas cap al nord, una terra agrícola de conreu i una zona clau per a la conquesta de la ciutat de Barcelona.

La població que habitava aquestes terres era principalment pagesa i es concentraven entorn al mas i la Vella església de Sant

Martí.

Serà a final del segle XVIII quan apareixen les primeres fàbriques d'indianes anomenats: “prats d'indianes” dedicats a les teles de cotó estampat.

Torre del Fang, principis del segle XX (AMDSM)

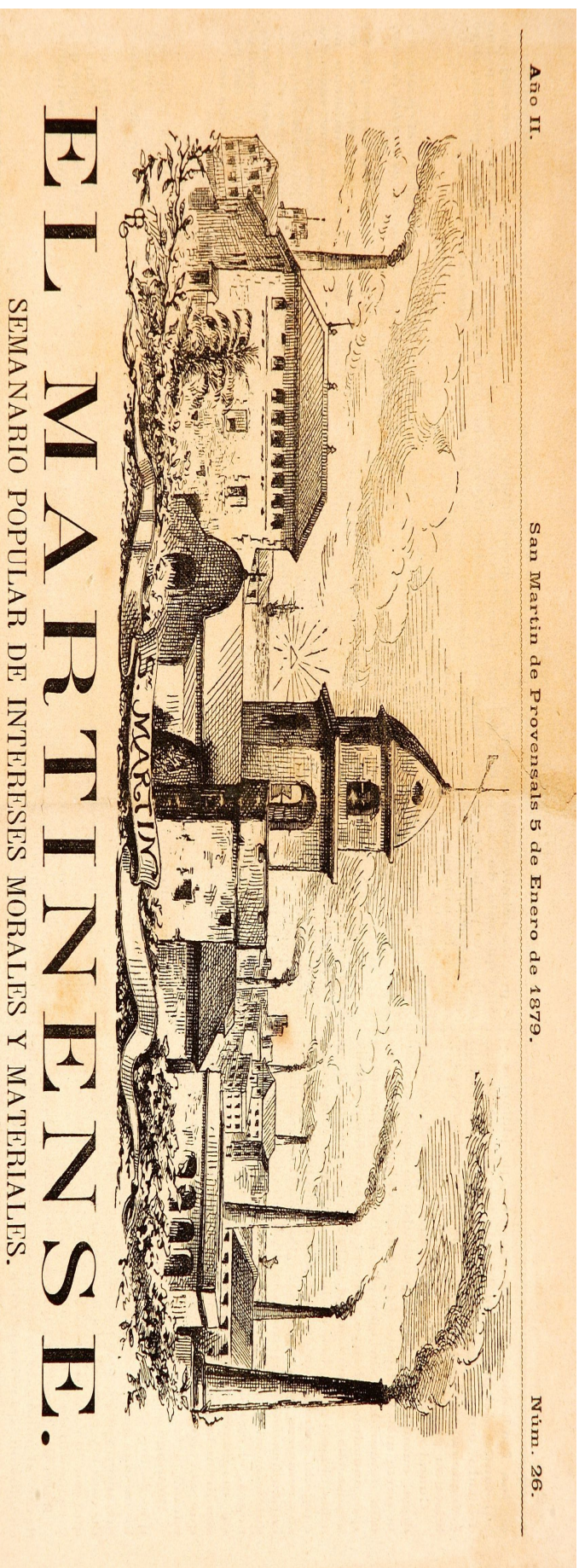
Era de la masia Can Canals, primer terç del segle XX (AMDSM)

Segona etapa: "Sant Martí, el Manchester català" (s. XIX)

Al segle XIX Sant Martí es va convertir en un dels centres més industrialitzats de tot l'estat espanyol, passant a ser conegut com: "El Manchester Català".

Les fàbriques de tintes, teixits, blanqueig i estampats, entre altres, van esquitxar tot el territori amb les seves xemeneies de maó.

PUBLICACIÓ SEMANAL EL MARTINENSE (AMDSM)

Año II.

San Martín de Provensals 5 de Enero de 1879.

Núm. 26.

EL MARTINENSE.
SEMENARIO POPULAR DE INTERESES MORALES Y MATERIALES.

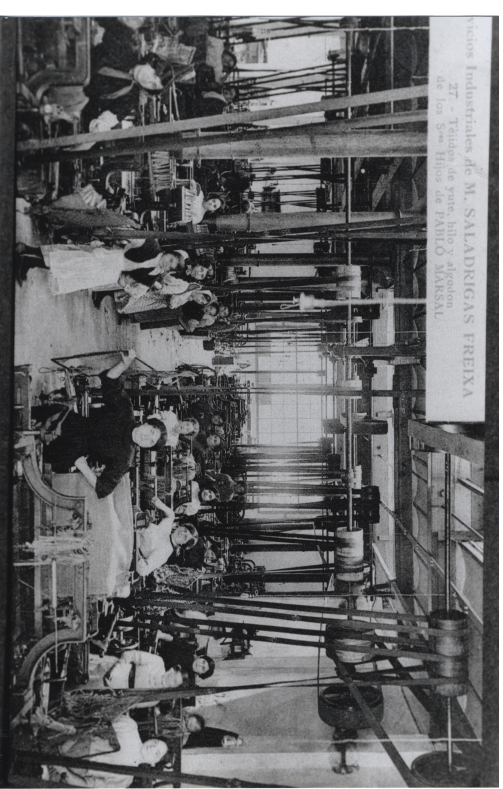
Segona etapa: "Sant Martí, el Manchester català" (s. XIX)

La població es va multiplicar per 34 vegades passant de 1.497 habitants en 1831, a 51.884 en 1896 (assistim a la primera ona immigratòria). La sobreocupació, la mala salubritat i l'augment de la demanda de beneficència, seran els problemes més comuns d'aquest procés d'industrialització.

Assistim a un paisatge urbà nou, on la població era principalment obrera que vivia en cases petites de lloguer, treballava més de 10 hores diàries amb unes condicions salarials molt precàries i, el poc temps d'esbarjo que li quedava ho passava a centres culturals o cooperatives obreres creades als barris.

Barriada de Pekin. 1906
(AHCB)

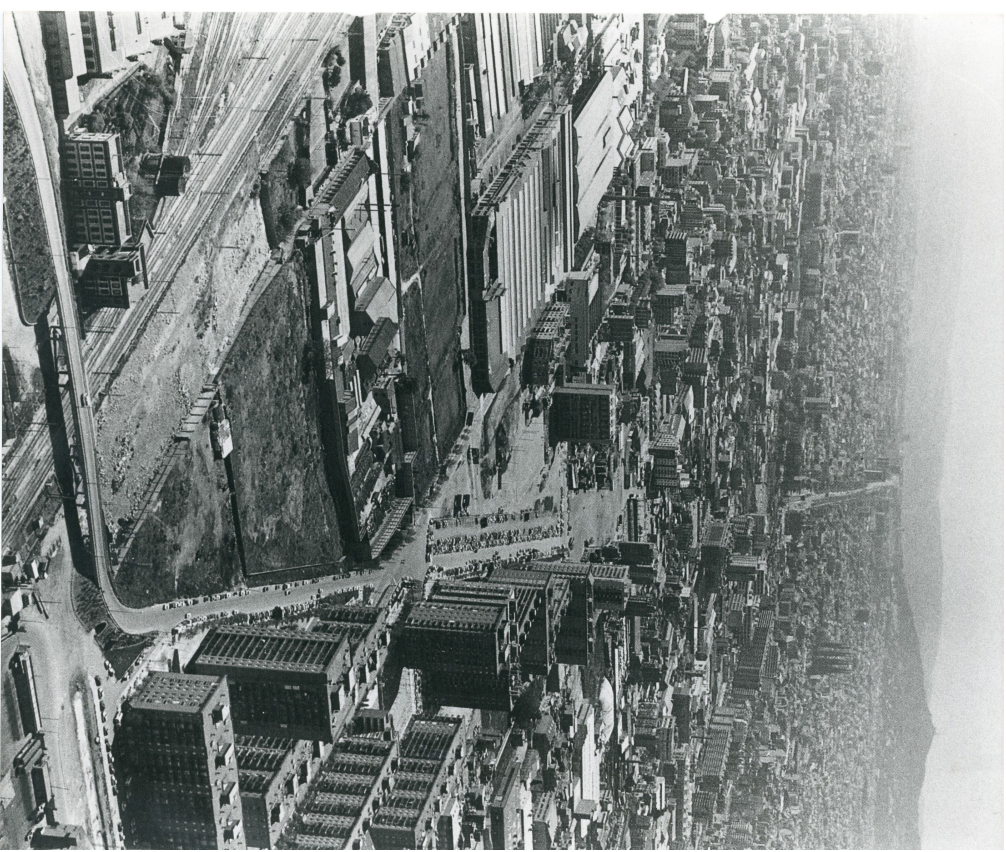
Treballadores de Can Saladrigas. 1893
(AMDSM)

Tercera etapa: Districte de Sant Martí contemporani (s. XX-XXI)

L'últim gran canvi ens porta a la situació actual, on Sant Martí és un districte de Barcelona situat a l'est de la ciutat, limitant amb el municipi de Sant Adrià del Besòs, els districtes de Ciutat Vella, L'Eixample, Horta-Guinardó i Sant Andreu i el mar Mediterrani.

És un districte constituït per 10 barris diferents amb elements característics propis.

La major part de la població es dedica al sector terciari o de serveis (comerç, comunicació, educació, sanitat...), en total hi ha 233.463 habitants sent el barri més poblat El Camp de l'Arpa amb 38.232, el menys La Vila Olímpica del Poblenou amb 9.322 i el teu barri: Sant Martí de Provençals és el cinquè amb 26.152.

Vista aèria de la Diagonal. 1960 (AMDSM)

Tercera etapa: Districte de Sant Martí contemporani (s. XX-XXI)

Fem una revisió dels esdeveniments històrics més rellevants d'aquesta tercera fase destaquem:

- 1936-1939 Guerra Civil Espanyola.
- 1947-1958 Incorporació de la dona al món laboral.
- 1950-1960 Segona ona immigratòria d'altres llocs de l'estat espanyol.
- 1972 Inici de l'associacionisme veïnal com protagonistes de les reivindicacions del barri.
- 1977 Primeres eleccions democràtiques a Espanya.
- 1992 Olimpíades de Barcelona.
- 2014 50è aniversari de l'Escola Els Porxos.

(Recull de fotografies de l'AMDS, que representen els moments històrics anomenats)

ANNEX 8:

TALLER: "L'ARXIU VA A L'ESCOLA".

1º. SAVIES QUÈ?...

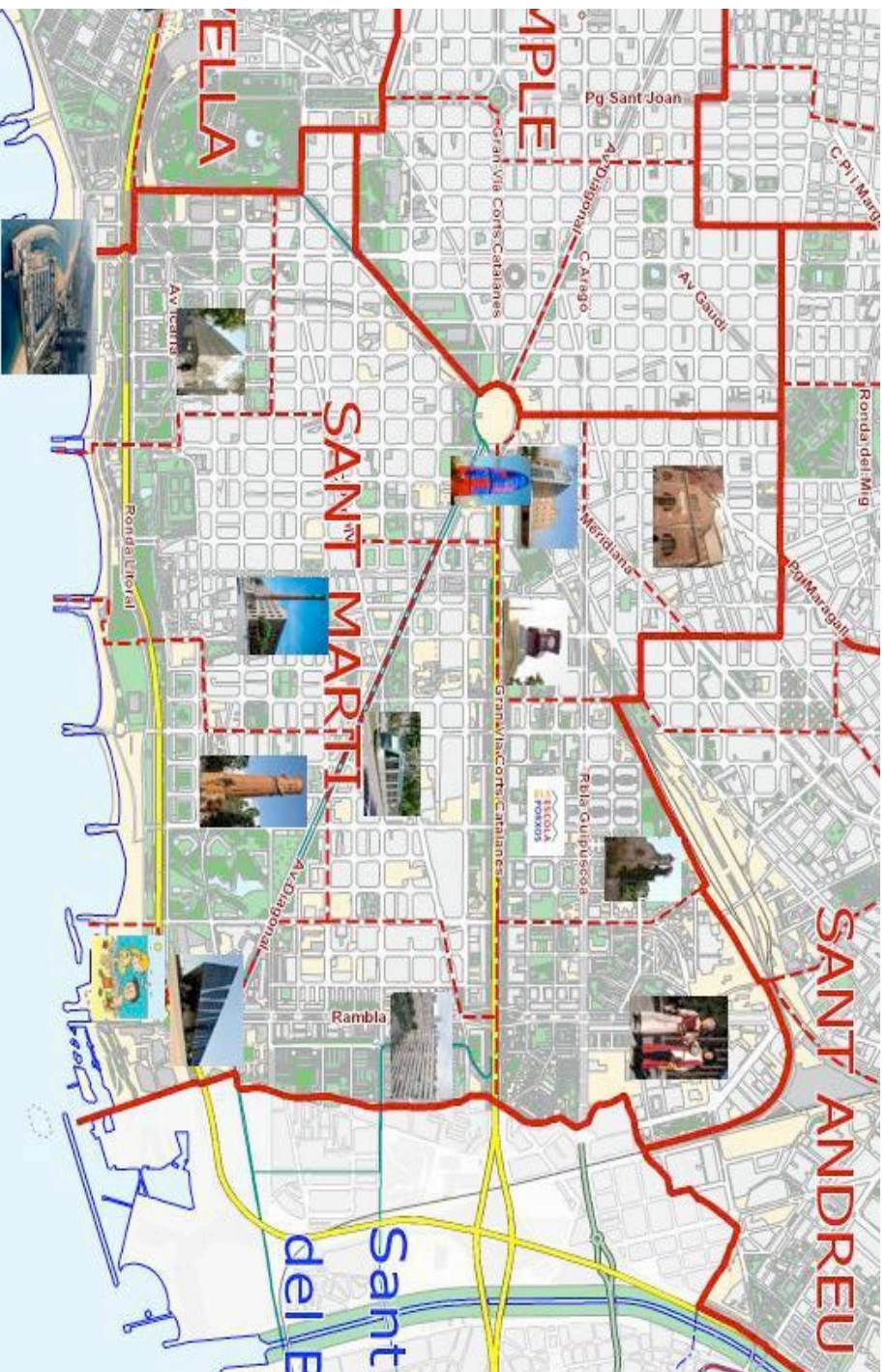
El barri de Sant Martí de Provençals és un dels deu barris que formen el districte de Sant Martí.

Cadascú d'aquests tenen la seva personalitat i els seus elements més característics o referencials.

T'animes a fer el següent trencaclosques del districte...??????

ÀNIM!!!!

TRENCACACLOSQUES DISTRICTE

2º. SAVIES QUÉ?

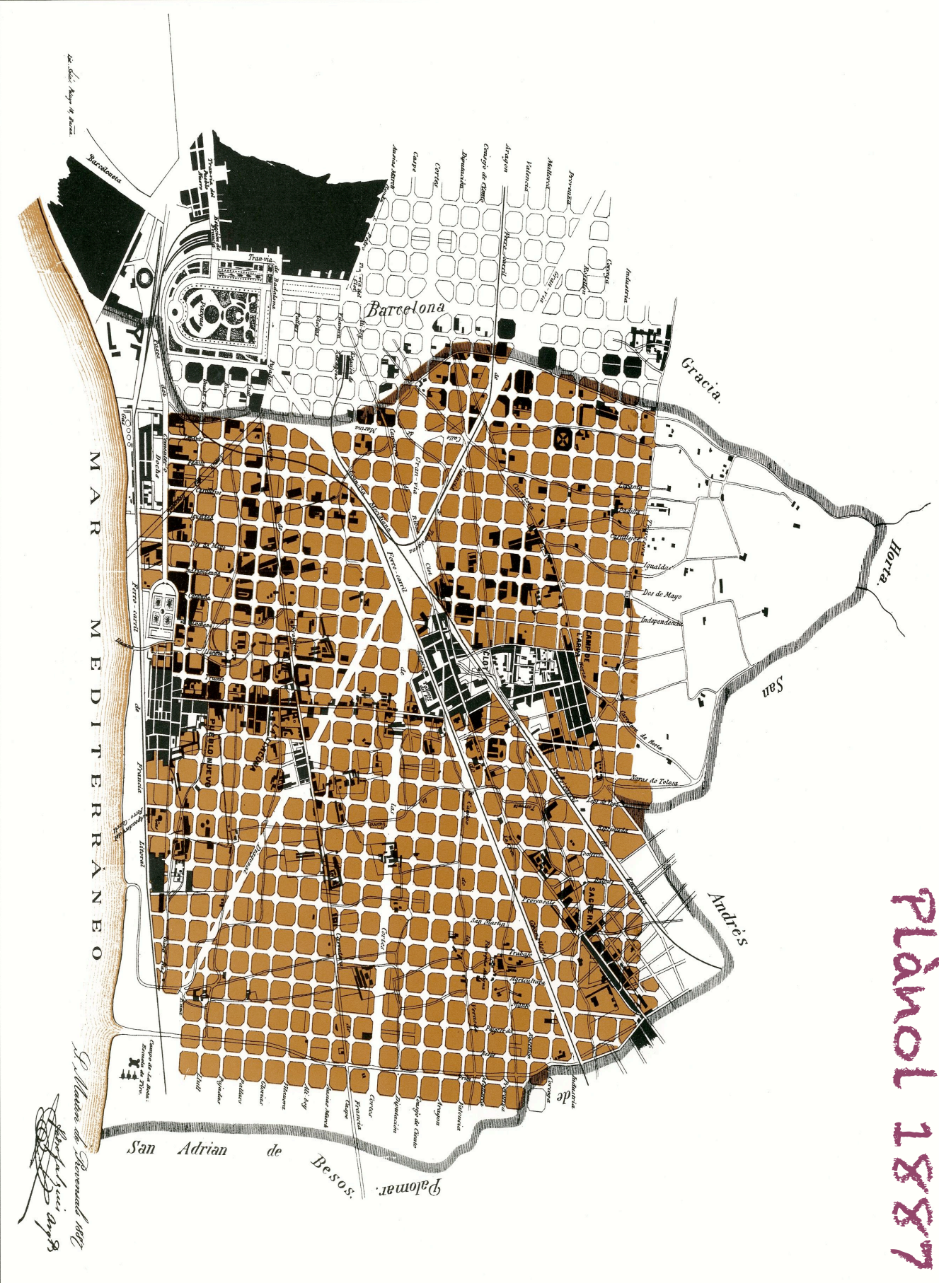
Antigament Sant Martí de Provençals era un municipi independent, va ésser al 1897 que es va annexionar a la metròpoli de Barcelona, responnent al projecte d'extensió de la ciutat del Pla Cerdà.

Els seus límits geogràfics eren superiors als d'avui:

"del Guinardó fins al mar i des del seu límit amb la ciutat fins a tocar del Besòs. A més, al llarg dels segles, la seva superfície anà augmentant amb la retirada de la línia marítima fins arribar a les 1.338 hectàrees"

(Carreres i Candi, F. Geografia General de Catalunya. 1908-1918)

Plànol 1887

De l'ed. Map. de 1887

MAR MEDITERRANEO

San Adrián de Besos. Patomar.

P. M. de Girona 1887
P. M. de Girona 1887

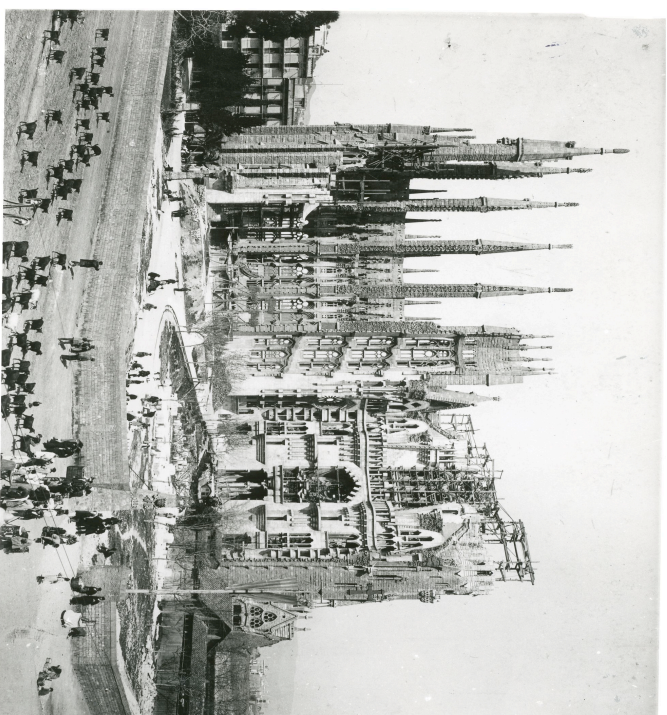
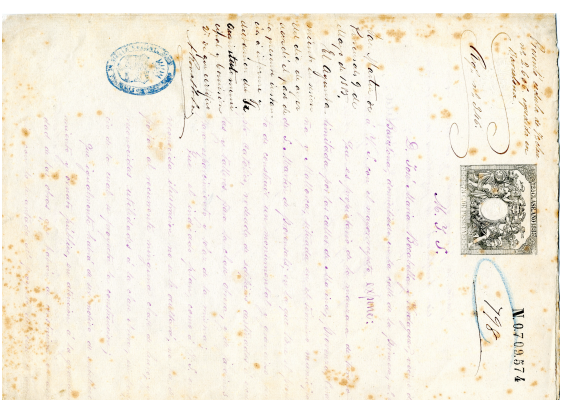
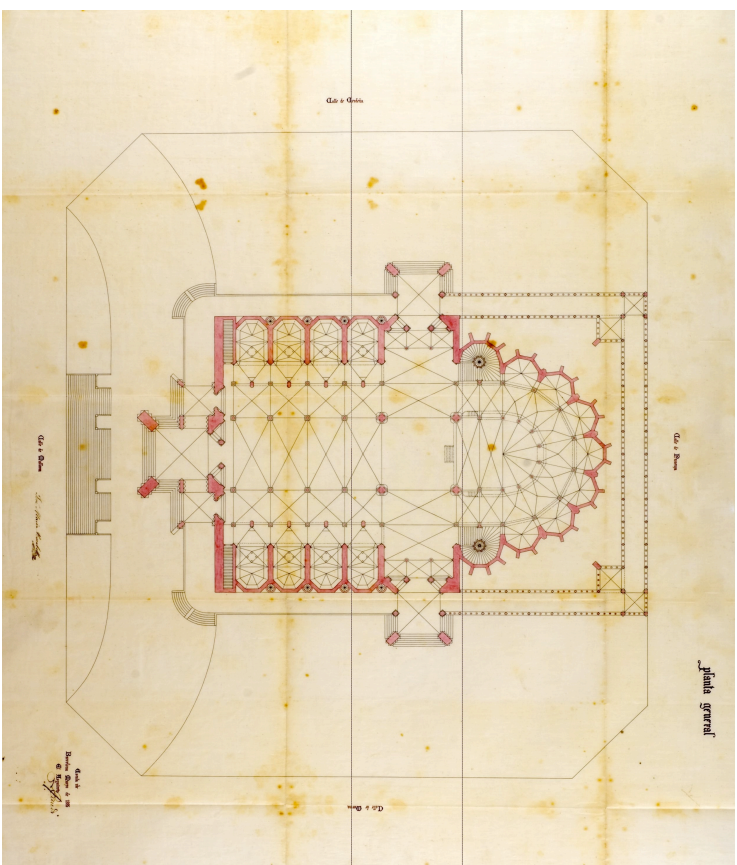
Antics Límits geogràfics

Per aquest motiu elements "molts significatius de la ciutat" que avui pertanyen a un altre districte, en el seu origen eren part del paisatge urbanístic de Sant Martí de Provençals.

Veient les següents proves documentals...

t'atreveixes a endevinar de quin edifici estem parlant...?

De quin edifici parlem...?

3°. SAVIES QUÈ?...

Al llarg del temps Sant Martí de Provençals a viscut grans canvis paisatgístics.

Diferenciam tres:

Primera etapa: "Sant Martí de Provençals, la sitja de la ciutat" (s. XIII-XVIII)

Segona etapa: "Sant Martí, el Manchester català" (s. XIX)

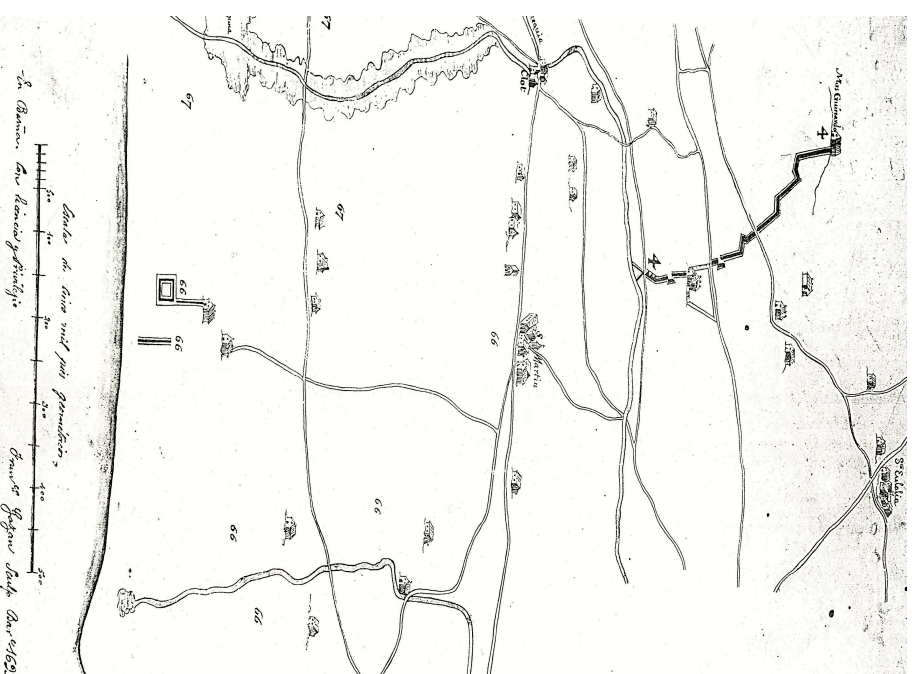
Tercera etapa: Districte de Sant Martí contemporani (s. XX-XXI)

Primera etapa:
"Sant Martí de Provençals, la sitja de la ciutat"
(s. XIII-XVIII)

En un principi, el territori de Sant Martí de Provençals s'estenia des de les muralles de Barcelona fins la vora del riu Besòs i, des del mar fins la muntanya de "El Carmel".

Era un lloc de pas cap al nord, una terra agrícola de conreu i una zona clau per a la conquesta de la ciutat de Barcelona. La població que habitava aquestes terres era principalment pagesa i es concentraven entorn al mas i la Vella església de Sant Martí.

Serà a final del segle XVIII quan apareixen les primeres fàbriques d'indianes anomenats: "prats d'indianes" dedicats als teles de cotó estampat.

PLANOL 1699 de SANT MARTÍ de PROVENÇALS i els
VOLTANTS (Document de l'AHCB)

Segona etapa: "Sant Martí, el Manchester català" (s. XIX)

Al segle XIX Sant Martí es va convertir en un dels centres més industrialitzats de tot l'estat espanyol, passant a ser conegut com: "El Manchester Català".

Les fàbriques de tintes, teixits, blanqueig i estampats, entre altres, van esquitxar tot el territori amb les seves xemeneies de maó.

PUBLICACI SEMANAL EL MARTINENSE (AMDSM)

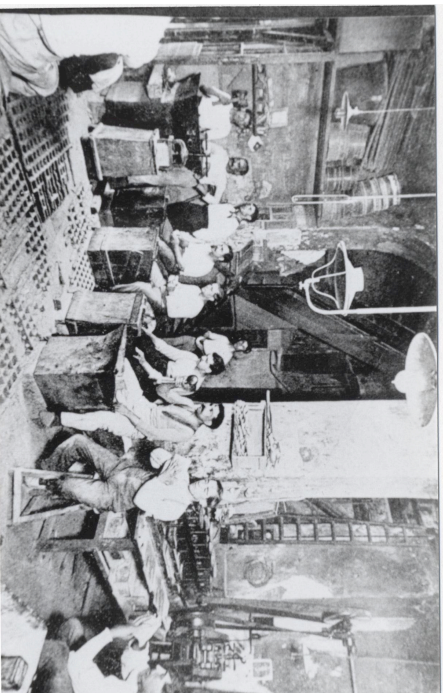
EL MARTINENSE.

SEMANARIO POPULAR DE INTERESES MORALES Y MATERIALES.

Segona etapa: "Sant Martí, el Manchester català" (s. XIX)

Barriada de Peikin, 1906
(AHCB)

Taller de l'argenteria Can Riviere,
Finals XIX
(AMDSM)

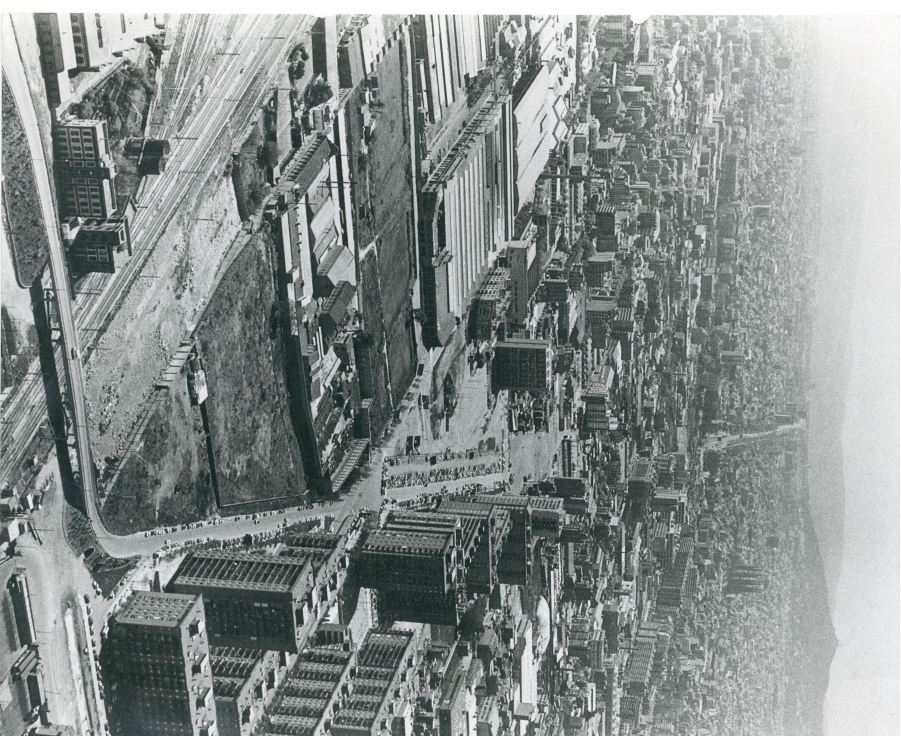
La població es va multiplicar per 34 vegades passant de 1.497 habitants en 1831, a 51.884 en 1896 (assistim a la primera ona immigratòria). La sobreocupació, la mala salubritat i l'augment de la demanda de beneficència, seran els problemes més comuns d'aquest procés d'industrialització.

Assistim a un paisatge urbà nou, on la població era principalment obrera que vivia en cases petites de lloguer, treballava més de 10 hores diàries amb unes condicions salarials molt precàries i, el poc temps d'esparjo que li quedava ho passava a centres culturals o cooperatives obreres creades als barris.

Tercera etapa: Districte de Sant Martí contemporani (s. XX-XXI)

L'últim gran canvi ens porta a la situació actual, on Sant Martí és un districte de Barcelona situat a l'est de la ciutat, limitant amb el municipi de Sant Adrià del Besòs, els districtes de Ciutat Vella, L'Eixample, Horta-Guinardò i Sant Andreu i el mar Mediterrani.

És un districte constituït per 10 barris diferents amb elements característics propis. La major part de la població es dedica al sector terciari o de serveis (comerç, comunicació, educació, sanitat...), en total hi ha 233.463 habitants sent el barri més poblat El Camp de l'Arpa amb 38.232, el menys La Vila Olímpica del Poblenou amb 9.322 i el teu barri: Sant Martí de Provençals és el cinquè amb 26.152.

Vista aèria de la Diagonal. 1960 (AMDSM)

Tercera etapa: Districte de Sant Martí contemporani (s. XX-XXI)

Fem una revisió dels esdeveniments històrics més rellevants d'aquesta tercera fase destaquem:

1936-1939 Guerra Civil Espanyola.

1947-1958 Incorporació de la dona al món laboral.

1950-1960 Segona onada immigratòria d'altres llocs de l'estat espanyol.

1972 Inicis de l'associacionisme veïnal com protagonistes de les reivindicacions del barri.

1977 Primeres eleccions democràtiques a Espanya.

1992 Olimpíades de Barcelona.

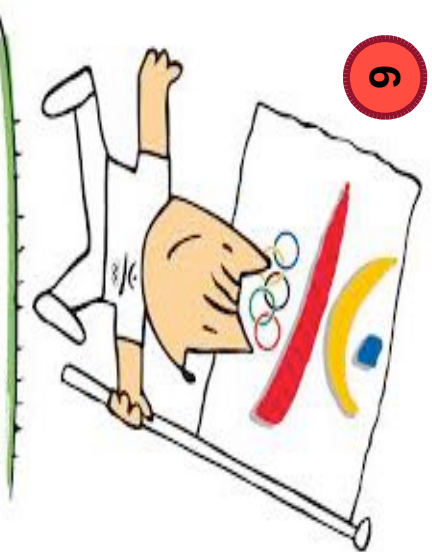
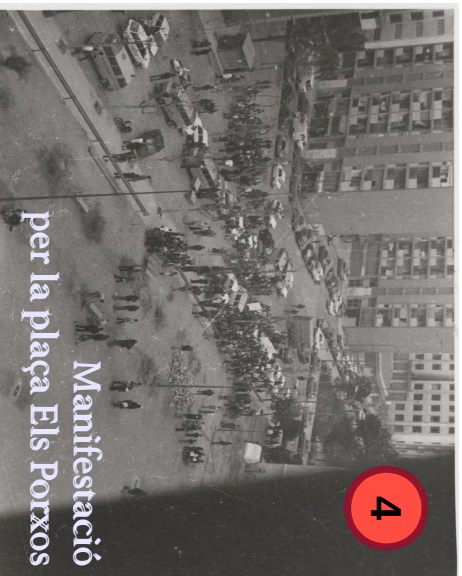
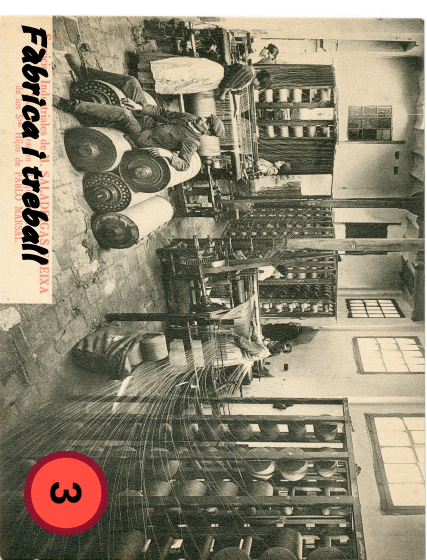
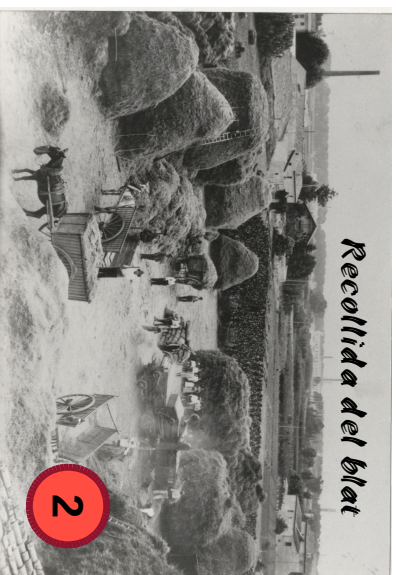
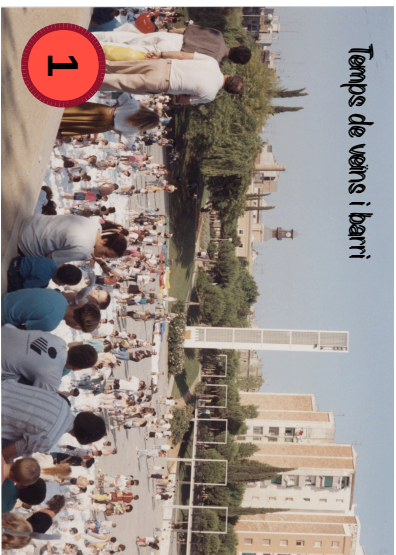
• 2004 Fòrum de les Cultures

2014-2015 L'arxiu va a l'escola

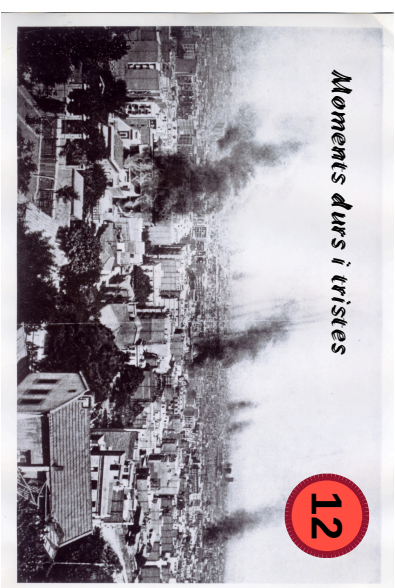
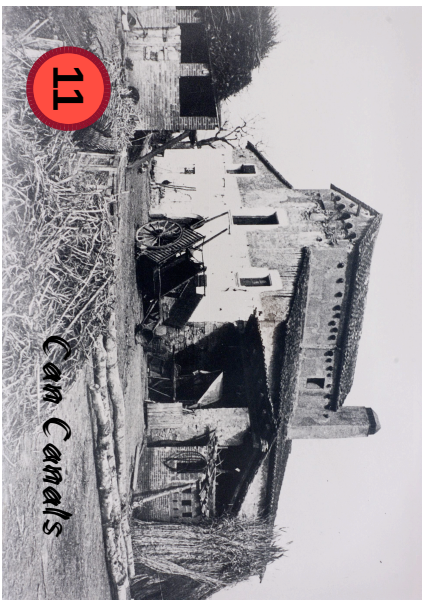
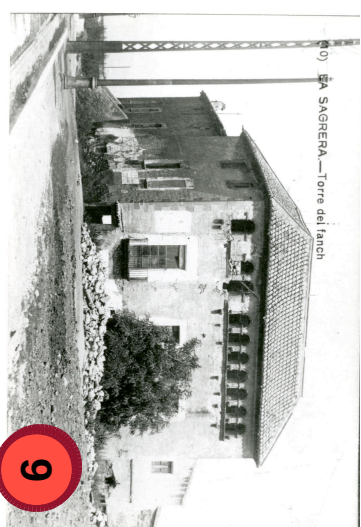
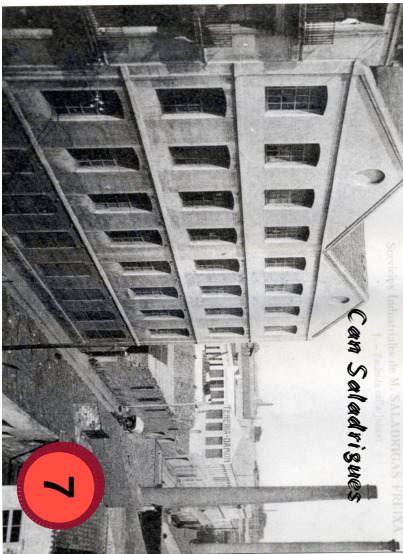

(Recull de fotografies de l'AMDSM, que representen els moments històrics anomenats)

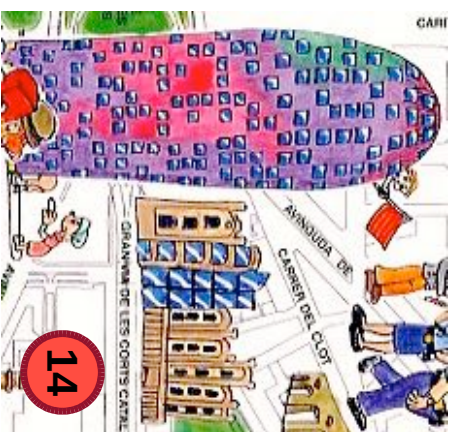
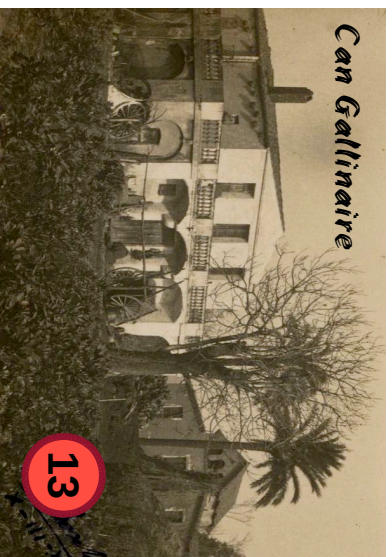
Col·loca les imatges

Col·loca les imatges

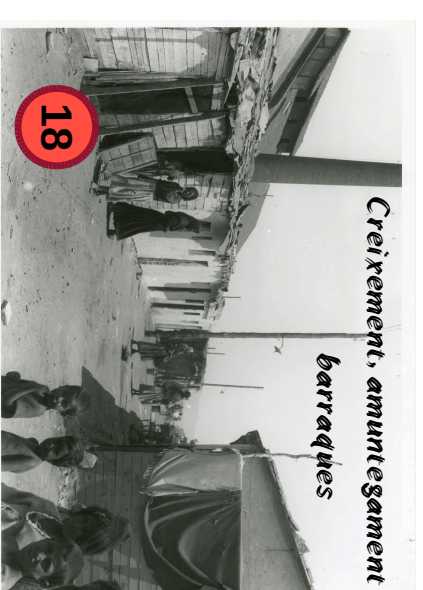
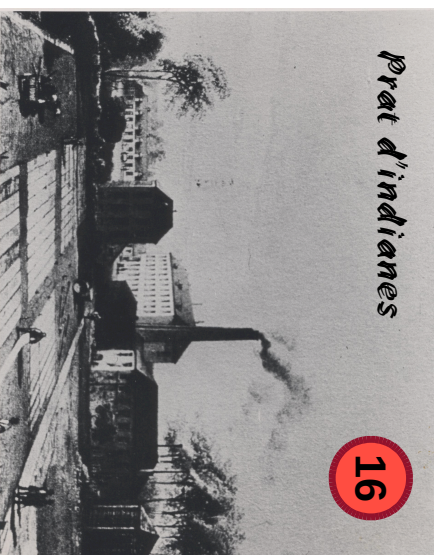
Col·loca les imatges

Torre Agbar i Farinera del

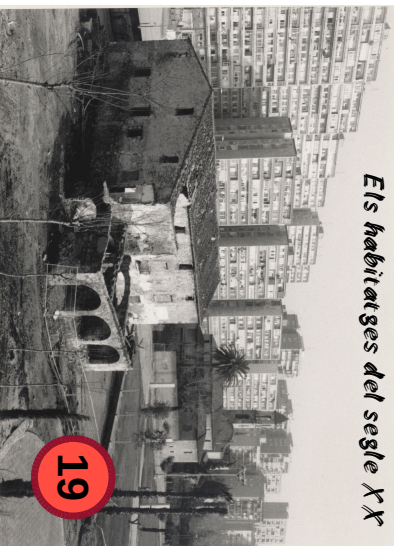
CLOT

(Dibuix de Pilarín Bayés)

Col·loca les imatges

Els habitatges del segle XX

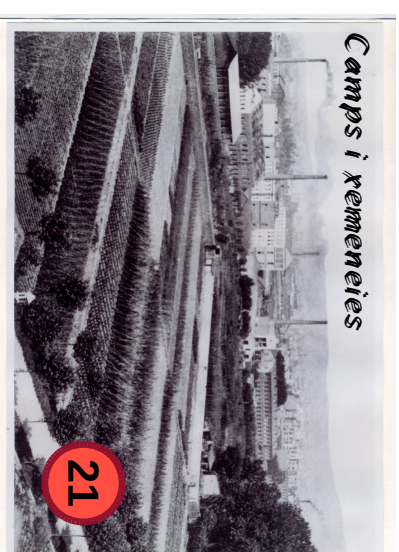
19

Capçalera d'una carta de l'empresa Klein

20

Camps i remeneies

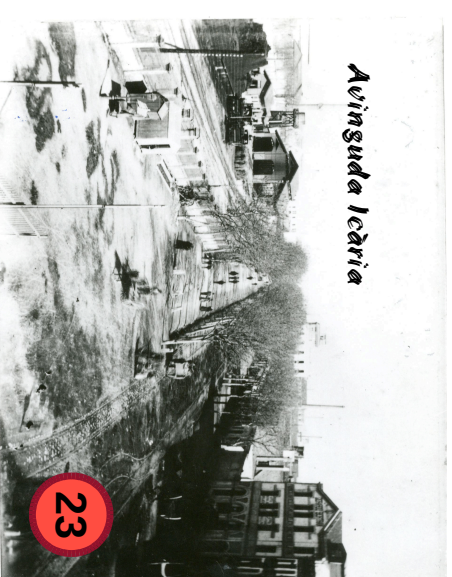

21

Camp de la Bota

22

Avinguda lèxia

23

Ubica les imatges a la barra del temps

1ª etapa: "Sant Martí de Provençals, la sitja de la ciutat" (s. XIV-XVIII)
1300 - 1700

2 5 9 11 13 16

2ª etapa: "Sant Martí, el Manchester català" (s. XIX)
1800

3 7 17 20 21 23

3ª etapa: "Districte de Sant Martí contemporani (s. XX-XXI)
1900 - 2000

1 4 6 8 10 12 14 15 18 19 22

4°. SAVIES QUÈ?

El nom de Sant Martí de Provençals prové d'època romana quan anomenaven aquest paratge prop de la ciutat:

"Ager provincialis"

Què crees que volien dir el romans amb aquest nom?:

- a).- camps i habitants de la província situats més enllà de les muralles de la ciutat.
- b).- Agents proveïdors de cereals i altres aliments a la ciutat.
- c).- Divina providència de Sant Martí

Però i "Sant Martí" perquè?....

Segon explica el Costumari Català de Joan

Amades:

"...Un dia molt fred de tardor, sant Martí va demanar allotjament a casa d'un bon i simpàtic pagès que es queixa del fred d'aquesta època i el mal que pot provocar a les seves terres. L'home prega a Deu per no passar fam i pobresa. Aquest veí martinenc va compartir la seva taula i sostre amb el Sant que al sentir-se tan bé tractat es proposa posar remei a la situació suavitzant les temperatures durant aquestes dates, que és el que avui es coneix com estiuet de Sant Martí.

La llegenda diu que la casa en la qual es va allotjar el Sant va ésser convertida en església, sent aquesta l'actual església parroquial de Sant Martí que dóna nom a la zona..."

SE, SAVIES QUÈ?...

La primera prova escrita que tenim de Sant

Martí de Provençals ens remunta a l'any

989!!!.

Parlem d'un Pergamí, conservat a l'Arxiu de

La Corona d'Aragó

Què et sembla?

ANNEX 9:

PRODUCTE DE MÀRQUETING D'ARXIU IL·LUSTRAT: "JOC DE L'OCA DEL DISTRICTE DE
SANT MARTÍ DE PROVENÇALS".

